

Příloha 10

Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz

SUDEVEL s.r.o.

HODNOCENÍ VLIVU ZÁMĚRU NA KRAJINNÝ RÁZ

ve smyslu ustanovení § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Ústí nad Labem, Doběstice, Slunečná pláň - technická a dopravní infrastruktura - výstavba rodinných domů

Objednatel: RNDr. Jiří Starý
Jizerská 2945/61
400 11 Ústí nad Labem
IČ: 86850156

Zhotovitel: SUDEVEL s.r.o.
Pokratická 448/50
412 01 Litoměřice
IČ: 09120149

Obsah

1. Vymezení úkolu	3
2. Legislativní rámec	3
3. Metodika posuzování krajinného rázu	4
4. Prameny, literatura, zdroje	7
5. Popis záměru	9
6. Vymezení potenciálně dotčeného krajinného prostoru	15
7. Diferenciace území	16
7.1. Vymezení oblasti krajinného rázu	16
7.2. Vymezení míst krajinného rázu	17
8. Základní charakteristika území identifikace stávajících rysů, znaků a hodnoty území	18
8.1. Přírodní charakteristika	18
8.2. Kulturní a historická charakteristika	24
8.3. Vizuální charakteristika - estetická hodnota a vztahy v krajině	40
9. Vyhodnocení zásahu záměru do charakteristik krajinného rázu	45
9.1. Vliv záměru na zákonná kritéria KR	45
9.1.1. Přírodní hodnoty	45
9.1.2. Kulturní a historická charakteristika	46
9.1.3. ZCHÚ	47
9.1.4. VKP	47
9.1.5. Kulturní dominanty	47
9.1.6. Estetická hodnota, harmonické měřítko a vztahy v krajině	48
9.2. Vliv záměru na identifikované a klasifikované znaky a hodnoty KR	53
10. Závěr	55
12. Přílohy	56

1. Vymezení úkolu

Obsahem předložené studie je hodnocení záměru s názvem „Ústí nad Labem, Dobětice, Slunečná pláň - technická a dopravní infrastruktura - výstavba rodinných domů“, kterým je územní studie, řešící zastavitelnost a dopravní napojení plochy určené k bydlení v rodinných domech (dále v textu také jako „záměr“ nebo „stavba“).

Úkolem studie je posoudit, jakou měrou se záměr bude dotýkat znaků a hodnot krajinného rázu (přírodní, kulturní a historické charakteristiky) a zdali je navržen s ohledem na zákonná kritéria uvedená v §12 (zachování přírodních a estetických hodnot, VKP, ZCHÚ, kulturních dominant, harmonického měřítko a vztahů) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“).

Hodnocení vychází ze stávajícího hodnocení záměru zpracovaného Ing. Markétou Kavkovou v roce 2022. Tento materiál se nebude týkat posouzení dalších aspektů záměru, které nesouvisí s problematikou ochrany krajinného rázu dle dikce zákona, tj. ekonomickými či funkčními souvislostmi, nakořik nesouvisí s kulturní a historickou charakteristikou krajinného rázu. Není zkoumán ani soulad záměru s územně plánovací dokumentací kraje a obcí a s dalšími platnými právními předpisy, neboť to vybočuje z rámce §12 ZOPK.

2. Legislativní rámec

Ochrana krajinného rázu je zakotvena v § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

(1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

(2) K umístování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

(3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

(4) Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

3. Metodika hodnocení

Pro účely této studie byla použity principy hodnocení vycházející z Metodického postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (VOREL, 2004).

Princip metody spočívá v rozložení hodnocení a posuzování na dílčí, samostatně řešitelné kroky. Jednotlivými kroky, ve kterých je vždy transparentním způsobem vyjádřen výsledek, se do značné míry eliminuje subjektivita hodnocení a navíc vzniká určitý prostor k diskusi. Nepřesnosti a odchylky, vyplývající z více či méně subjektivních pohledů, se do značné míry mohou tak vyrovnávat.

Základním principem metody je proto prostorová a charakterová diferenciací krajiny – vymezení zřetelně odlišných charakterově homogenních částí krajiny. Diferenciací se provádí u oblastí krajinného rázu s ohledem na přírodní podmínky (terénní morfologii, charakter vegetačního krytu, klima) a způsob organizace a využívání území (charakter osídlení a dalších stop kultivace krajiny) v historických souvislostech. Při vymezení míst krajinného rázu se bere v úvahu především prostorové vymezení (ohrazení) a stejnorodost krajinné scény.

Postup je rozčleněn do tří etap:

A. Vymezení hodnoceného území (potenciálně dotčený krajinný prostor)

= vymezení potenciálně dotčeného krajinného prostoru na základě vlastností posuzovaného záměru

Procesy v rámci etapy:

- popis navrhovaného záměru (stavby nebo využití území) - rozbor záměru z hlediska možných fyzických a vizuálních vlivů na ráz krajiny
- vymezení potenciálně dotčeného krajinného prostoru (PDoKP) pomocí okruhu potenciální viditelnosti a pomocí vizuálních bariér

B. Hodnocení krajinného rázu dané oblasti a místa

= hodnocení slouží k popsání znaků krajinného rázu dané oblasti nebo místa

Procesy v rámci etapy:

- vymezení oblastí a míst krajinného rázu - obecnou charakteristiku širšího území (oblasti krajinného rázu) a jeho zařazení do krajinných souvislostí (biogeografie, geomorfologie, vegetační kryt, osídlení, kultura, historie), vymezení jednotlivých míst krajinného rázu v potenciálně dotčeném krajinném prostoru; místa krajinného rázu se vymezují pouze v rámci PDoKP
- identifikaci znaků přírodní, kulturní a historické a vizuální charakteristiky krajinného rázu v místech krajinného rázu a klasifikaci identifikovaných znaků; identifikace a vyhodnocení znaků a taktéž další vyhodnocení se provádí pro každé místo krajinného rázu zvlášť

C. Posouzení zásahu do krajinného rázu

= posuzování hodnotí míru a únosnost změn, které daný záměr může v daném místě způsobit

Procesy v rámci etapy:

- posouzení míry vlivu navrhovaného záměru na identifikované znaky a hodnoty
- určení únosnosti zjištěné míry vlivu z hlediska rázovitosti daného místa

Definice pojmů

Krajina - část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (§3 ZOPK).

Krajinný ráz - je dán přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa nebo oblasti (§12 ZOPK), resp. vnímatelnými znaky a hodnotami těchto charakteristik.

Místo krajinného rázu (MKR) - je část krajiny homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Může se jednat o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní) nebo o území vnímatelné díky své výrazné charakterové odlišnosti.

Krajinná dominanta - je takový krajinný prvek, který svými vlastnostmi nebo umístěním v terénu potlačí vizuální účinek ostatních prvků krajiny. Dominanty mohou být přírodní a kulturní, historické a současné, pozitivní a negativní. Mají významné postavení při utváření identity krajiny a rozhodující význam pro identifikaci obyvatel s územím. Kulturní dominanty jsou chráněny ZOPK. U každé dominanty lze vymezit území, které ovládá. Toto území (ochranné pásmo dominanty) může být narušeno umístěním neadekvátního objektu, záměru nebo činnosti stejného dominantního působení.

Charakteristika krajinného rázu - uspořádání krajinných složek, prvků a jevů nebo jejich souborů, které se podílejí na vzniku rázu krajiny. Jedná se o charakteristiky přírodní, kulturní a historické. Vnímáme ji jako soubor typických znaků.

Přírodní charakteristika krajinného rázu - zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů.

Přírodní hodnota - je dána kvalitativními parametry zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, vysokou četností jednotlivých typů ekosystémů, členitou morfologií krajiny, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny.

Indikátory přírodní hodnoty - přírodní hodnota území je indikována přítomností či nepřítomností standardizovaných indikátorů vyplývajících ze ZOPK.

Významný krajinný prvek - je dle ustanovení §3, odst. 1, písm. b) ZOPK definován jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability (např. lesy, vodní toky, vodní plochy, údolní nivy, drobné terénní dominanty). Jedná se tedy i o estetickou tj. vizuální kategorii, která může být ovlivněna.

Zvláště chráněné území - dle ustanovení §3, odst. 1, písm. f) ZOPK.

Znaky přírodních hodnoty a jejich klasifikace - determinace znaků a rysů přírodní charakteristiky místa krajinného rázu vychází z přítomnosti či nepřítomnosti standardizovaných indikátorů přírodní charakteristiky a dále z determinace standardizovaných znaků přírodní charakteristiky kraj. ráz.

Kulturní charakteristika krajinného rázu - je dána způsobem využívání přírodních zdrojů člověkem a stopami, které v krajině zanechal.

Historická charakteristika krajinného rázu - je specifickou součástí kulturní charakteristiky a spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa. Historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním a vzhledem a jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti.

Indikátory kulturní a historické hodnoty - kulturní a historická hodnota území je indikována přítomností či nepřítomností standardizovaných indikátorů vyplývajících ze ZSPK.

Kulturní dominanty krajiny - je krajinný prvek či složka v krajině nebo dochované stopy kultivace krajiny, jejichž význam je nesporný z historického hlediska, architektury či jiného oboru lidské činnosti a které ve svém projevu převládajícím způsobem ovlivňují souhrn charakteristik daného místa či oblasti.

Znaky kulturní a historické hodnoty a jejich klasifikace - determinace znaků a rysů kulturní a historické charakteristiky místa krajinného rázu vychází z přítomnosti či nepřítomnosti standardizovaných indikátorů kulturní a historické charakteristiky a dále z determinace standardizovaných znaků kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu.

Krajinná scéna - obraz krajiny je pojmem obecným, vyjadřujícím senzuální projev vnitřní struktury krajiny. Různé části - místa a prostory v krajině - se navenek odlišují rozdílně, rozdílná je jejich krajinná scéna. Oproti obecnému pojmu „obraz krajiny“ se pojmu „krajinná scéna“ používá při vyjádření obrazu určité krajiny – místa nebo prostoru v určitém čase. Dílčí části krajinné scény, u kterých je záběr vnímání nějakým způsobem usměrněn, ohraničen nebo rámován, jsou označovány jako krajinné scenérie. Krajinná scéna je tvořena množstvím hmotných a vizuálně se projevujících prvků. Tyto prvky mohou mít přírodní či antropogenní povahu. Přítomností prvků a jejich struktur vznikají určité vizuální jevy, které mohou představovat podstatné znaky krajinného rázu. Analýza krajinné scény pracuje se zobecněním prvků a struktur do několika skupin, tak jak je to obdobné v architektonické, urbanistické a krajinářské kompozici. Charakter krajinné scény je základní vizuální charakteristika krajinného prostoru (resp. krajinné scény), přičemž rozlišujeme pohledovou otevřenost nebo uzavřenost. Tyto vlastnosti, dané velikostními parametry vnímaného krajinného prostoru, ovlivňují způsob vnímání dalších krajinných charakteristik, jako je krajinná struktura a textura, krajinné dominanty, geometrie krajinného obrazu nebo krajinné detaily. Exponovanost krajinné scény (její otevřenost) přímo předurčuje rozsah viditelnosti krajinných prvků, zejména krajinných dominant. Otevřenost a uzavřenost krajinné scény je významná pro určování citlivosti únosnosti krajinné scény k jejím změnám (umísťování staveb), proto je v souvislosti s krajinným rázem standardně posuzovaným faktorem. Vlastnosti otevřené krajinné scény - velký dosah viditelnosti prvku krajinné scény, přehlednost krajinného prostoru, mimořádná pohledová exponovanost pohledových horizontů (jejich tvaru), dominant, struktury krytu terénních svahů přivrácených k pozorovateli, pohledová exponovanost vnějšího obrazu sídla (sídelní siluety), výrazná geometrie a barevnost prvku krajinné scény, citelná hierarchie významu a symbolu v uspořádání prvků krajinné scény. Vlastnosti uzavřené krajinné scény - malý dosah viditelnosti prvku krajinné scény, intimita v působení krajinného prostoru, dominantní působení detailu krajinné scény.

Estetická hodnota krajiny - je projevem přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině a je výsledkem trvale udržitelného vývoje krajiny. Předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek)

Harmonické měřítko krajiny - vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí a způsobům trvale udržitelného využívání dané krajiny. Z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka a jednotlivých prvků.

Harmonické vztahy v krajině - vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků a prostorů krajinné scény.

Indikátory vizuální charakteristiky - estetické atraktivnosti, estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině - estetická hodnota území je indikována přítomností či nepřítomností standardizovaných indikátorů vyplývajících ze ZOPK.

Znaky vizuální charakteristiky - estetické atraktivnosti, estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině - determinace znaků a rysů vizuální charakteristiky místa krajinného rázu vychází z přítomnosti či nepřítomnosti standardizovaných indikátorů vizuální charakteristiky a jejich vztahu ke krajinné scéně.

Činnost snižující estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu oblasti či místa - taková činnost, která natolik naruší specifické znaky a hodnoty oblasti či místa, že změní význam a obsah jednotlivých charakteristik.

4. Prameny, literatura, zdroje

Podklady poskytnuté objednatelem:

- Technická dokumentace Slunečná stráň EIA - Technická pomoc, zaslaná elektronicky
- Posouzení vlivu stavby na krajinný ráz „Dobětice – Slunečná pláň“ zpracované Ing. Markétou Kavkovou

Související legislativa:

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (ZOPK)
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění (stavZ)
- Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (ZSPP)
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, v platném znění (ZoŽP)
- Zákon č. 100/2001, o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění (EIA)
- Zákon č. 13/2005 Sb., evropská úmluva o krajině (překlad)

Literatura:

- BUKÁČEK, R., CULEK, M., CHROUST, J. 2009: Hodnocení krajinného rázu CHKO Železné hory. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- BUKÁČEK, R., (2006). Preventivní hodnocení krajinného rázu rozsáhlejšího území – metodika a možnosti jejího využití. In: *Ochrana krajinného rázu - třináct let zkušeností, úspěchů i omylů*. Ed. I. Vorel, P. Sklenička. Praha: ISBN 80-903206-7-8
- CÍLEK, V., (2002). druhé doplněné vydání, *Krajiny vnitřní a vnější*. Dokořán, Praha. ISBN 80-7363-042-7
- CULEK, M. (ed.) a kol., (1996). *Biogeografické členění České republiky*. Praha: Enigma. ISBN 80-85368-80-3
- CULEK, Martin, Antonín BUČEK, Vít GRULICH, Pavel HARTL, Antonín HRABICA, Jan KOCIÁN, Štěpán KYJOVSKÝ a Jan LACINA. *Biogeografické členění České republiky*. II. díl. 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2005. 589 s. *Biogeografické členění ČR*, svazek 2. ISBN 80-86064-82-4.
- CULEK, M., (2006). *Přírodní podmínky území a jejich význam pro krajinný ráz*. In: Vorel, I. (td.) et al., *Krajinný ráz a východiska jeho hodnocení*. Praha: ČVUT. ISBN 80-903206-2-7
- DEMEK, J., (etal.) (1987). *Zeměpisný lexikon. ČSR Hory a nížiny*. Praha. Academia, s. 584
- DVOŘÁK, B. (1983). *Základy estetiky architektury*. VÚVA, Praha.
- GOJDA, M. (2000). *Archeologie krajiny: vývoj archetypů kulturní krajiny*. Praha Academia. ISBN 80-200-0780-6
- JANČURA, P. [ed.] a kol. (2010). *Metodika identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny*, Vestník ministerstva Životného prostredia Ročník XVIII 2010 Částka 1 b).
- KUPKA, J., (2009). *Duchovní význam místa jako hodnota území*. Urbanismus a územní rozvoj. Roč. 12. 3/2009. ISSN 1212-085
- KUPKA, J., (2010b). *Krajiny kulturní a historické*. Praha: ČVUT. ISBN 978-80-01-04653-1
- KUPKA, J., (2010c). *Kulturní dominanty v krajině*. In: *Zahrada - park - krajina*, č. 36/1, 2/2010, ISSN 0323-0988
- LÖW, J., KUČERA, P. *Metodika pro hodnocení zastavitelnosti území*. Brno: Löw a spol. s.r.o. – Ekologická dílna Brno, 1996. 35 s.
- LÖW, J., MÍCHAL, I. (2003). *Krajinný ráz*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, ISBN 80-86386-27-9
- LÖW, J. (2009). *Souhrn typických znaků krajinného rázu České republiky - Dílčí aktivita V002*, Brno.

- RŮŽKOVÁ, J. - ŠKRABAL, J., (2006), *Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005 I. Díl*, Počet obyvatel a domů podle obcí a části obcí v letech 1869–200, podle správního rozdělení české republiky k 1. 1. 2005, Český statistický úřad, Praha. ISBN 80-250-1310-3
- SEMOTANOVÁ, E., (2006). *Historická geografie českých zemí*. Praha: Historický ústav. ISBN 80-7286-042-9
- SKLENIČKA, P., (2003). *Základy krajinného plánování*. Praha: Naděžda Skleničková, ISBN 80-903206-1-9
- SKLENIČKA, P., (2011a). *Subjektivní problémy s krajinným rázem*, Ochrana přírody, roč. 66, 2/2011, ISSN 1210-258-X, s. 1
- ŠKADRABA, J., Lidové stavby architektura českého venkova, ARGO
- VOREL, I. Et al., (2004). Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, Praha: Naděžda Skleničková ČVUT. ISBN 80-903206-3-5
- VOREL, I., (2006a) *Krajinný ráz a jeho ochrana*, 1. Část – *Charakter, ráz a identita krajiny*. Ochrana přírody, roč. 61, 9/2006, ISSN 1210-258-X
- VOREL, I., (2006b) *Krajinný ráz a jeho ochrana*, 2. Část – *Proměnlivost krajinné rázu – typické a rozlišující znaky*. Ochrana přírody, roč. 61, 10/2006, ISSN 1210-258-X
- VOREL, I. (2006c). Hranice únosnosti zásahů do krajinného rázu. In: *Ochrana krajinného rázu - třináct let zkušeností, úspěchů i omylů*. Ed. I. Vorel, P. Sklenička. Praha: 2006. ISBN 80-903206-7-8
- VOREL, I., (2007a) *Krajinný ráz a jeho ochrana*, 3. Část – *Obraz krajiny*. Ochrana přírody, roč. 62, 1/2007, ISSN 1210-258-X, s. 14-17
- VOREL, I., (2007b) *Krajinný ráz a jeho ochrana*, 4. Část – *Cíle a limity ochrany krajinného rázu*, Ochrana přírody, roč. 62, 2/2007, ISSN 1210-258-X
- VOREL, I. – KUPKA, J., (2009a). Metoda posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz. EIA- IPPC-SEA. Roč. XIV., 2/2009. ISSN 1211-7296
- VOREL, I. – KUPKA, J., (2009b). Aktuální otázky ochrany krajinného rázu - *Souhrn typických znaků krajinného rázu České republiky 2009 – LÖW*, Centrum pro krajinu s.r.o., Praha, 2009, ISBN 978-80-903206-0-4
- VOREL, I., (2010). Vyhodnocení krajinného rázu pro územně analytické podklady kraje, vyhodnocení ochrany krajinného rázu formou přírodních parků dle § 12 zák. č. 114/1992 Sb.
- VOREL, I. - KUPKA, J., (2011) *Krajinný ráz identifikace a hodnocení*. Praha ČVUT. ISBN 978-80-01-04766-8
- ŽÁK, L. (1947). *Obytná krajina*. S.V.Ú. Mánes-Svoboda, Praha

Web:

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (<http://www.aopk.cz>)
- Geoportál INSPIRE (<http://geoportal.gov.cz/>)
- Ústřední seznam kulturních nemovitých památek, NPÚ (<http://monumnet.npu.cz>)
- Mapová aplikace Laboratoře geoinformatiky UJEP (<http://oldmaps.geolab.cz>)
- Ústřední seznam ochrany přírody (ÚSOP) (<http://drusop.nature.cz>)
- Hydroekologický informační systém VÚV TGM (<http://heis.vuv.cz/>)
- Webový portál Google Earth

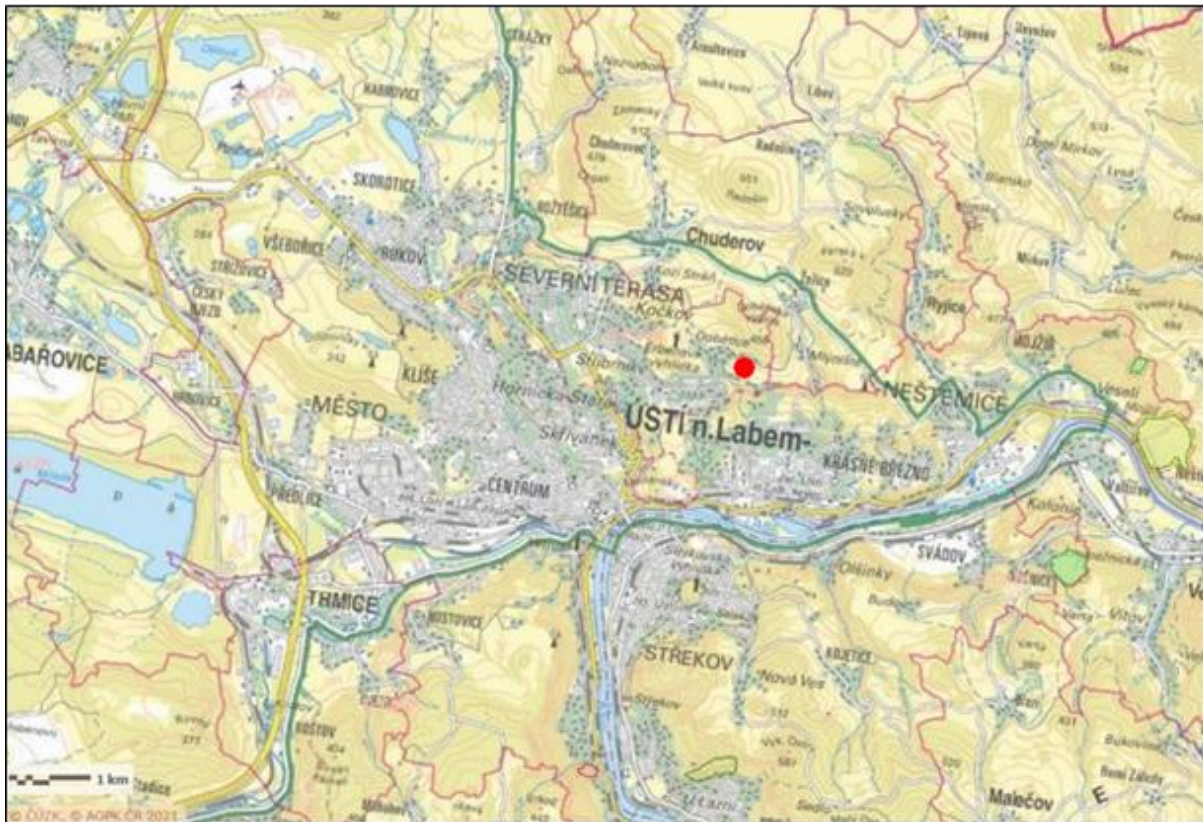
5. Popis záměru

Záměr se nachází v katastrálním území Dobědice, obce Ústí nad Labem, Ústecký kraj. Lokalita přímo navazuje na intravilán města Ústí nad Labem.

Řešené území zahrnuje prostor Šrámkovi ulice v úseku od bývalé otočky autobusu MHD až na okraj zastavěného území směrem na Žežice. Šrámkova ulice zároveň řešené území ohraničuje na jeho severním okraji. Na západě řešené území navazuje na stávající zástavbu původní obce Dobědice. Z jihu je území ukončeno přírodní lokalitou údolí Dobětického potoka, částečně využívaného zahrádkářskými osadami. Na východním okraji přechází řešené území do ploch soustavy přírodních teras a volných ploch katastru Žežice.

Kraj: Ústecký
 Obec: Ústí nad Labem – městská část Dobědice
 Katastrální území: Dobědice
 Pozemky p.č.: 184/1, 291/1, 291/2, 293/3, 241/1, 279/2, 278, 274, 290/1, 279/1

Obr. č. 1: Zákres umístění záměru

Navrhovaným záměrem je zastavitelnost rozvojové plochy pro bydlení v rodinných domech, městského a příměstského typu, včetně související infrastruktury, specifikovaná Územní studií „Dobědice – Slunečná pláň“, zpracovanou společností Projekty CZ s.r.o. v roce 2011 (dále jen „územní studie“ nebo „záměr“). Záměr neřeší konkrétní architektonické a technické řešení jednotlivých staveb (objektů), vyjma přemostění terénní deprese údolí Dobětického potoka.

Územní studie mimo jiné stanovuje urbanistickou koncepci budoucí zástavby, dopravní obslužnost jednotlivých částí až do detailu stavebního pozemku, využitelnost Šrámkovi ulice pro dopravní napojení. Dále je v konceptu dokumentována technická infrastruktura hlavních systémů obslužných a energetických inženýrských sítí. Územní studie respektuje záměry a zásady vycházející z územního plánu.

Návrh řešení se zabývá zastavitelnou částí posuzovaného území. V samostatné části je řešen návrh úprav Šrámkovy ulice. V rámci rozvojové plochy zastavitelného území jsou základními parametry navrženy pro využití ploch následující výměry:

- Plochy pozemků k zástavbě RD: 7,052 ha
- Plochy technického vybavení (TS): 0,002 ha
- Plochy veřejných prostranství: 0,573 ha
- Plochy nových pozemních komunikací: 0,873 ha
- Plochy chodníků: 0,355 ha
- Plochy doprovodné zeleně: 0,204 ha
- Plochy zastavitelného území dle ÚP (BI): 8,977 ha

Do navrženého řešení je dále zapracován požadavek pořizovatele na velikost jednotlivých pozemků pro výstavbu RD – cca 1000 m². Skutečně navržené pozemky mají velikost od 906,12 do 1515,54 m² (u největšího pozemku se jedná o koncovou pozici ve skupině. Část pozemku je nezastavitelná s ohledem na existenci vzrostlé zeleně).

Návrh řešení akceptuje především svažitost terénu, která předurčila dopravní řešení. Do návrhu byla převzata trasa stávající cesty „Na Mlýništi“. Ta je v předchozích ÚPD definována jako jedna z veřejně prospěšných staveb. V zájmu smysluplného návrhu parcelace pozemků budoucí zástavby, je tato základní páteřní komunikace, doplněna systémem rovnoběžných komunikací v osových vzdálenostech cca 80 m. Tento princip umožnil jednak vytvoření parcel výše uvedených velikostí a jednak umožnil trasovat navržené komunikace v zásadě po vrstevnicích a splnit limity podélných sklonů dle ČSN 73 6110 – Projektování místních komunikací.

Obslužné komunikace jsou navrženy tak, aby umožnily přímou obsluhu všech budoucích nemovitostí. Veřejný prostor navržených obslužných komunikací - ulic, je koncipován v celkové šířce 10 m s tím, že pro komunikaci se počítá s šířkou 6 m. zbývající prostor je rozdělen na dvě části po obou stranách komunikace. Jedna část je rezervována pro jednostranný chodník, druhá pro doprovodnou zeleň.

Návrh řešení je doplněn plochami veřejných prostranství, které jsou rozmístěny po celé ploše zastavitelného území lokality. Největší z těchto ploch je lokalizována do místa terénní deprese (uzavírající boční větve údolí Dobětického potoka), která byla geotechnickým posouzením lokality vyhodnocena jako nevhodná k zástavbě.

Všechny plochy veřejných prostranství budou využívány jako veřejná zeleň. Napojení lokality na okolní plochy je v souladu se zadáním navrženo na třech místech. Dvě jsou umístěny na stávající Šrámkovu ulici, v úsecích určených Změnou ÚPnSÚ z r. 2009. Třetím místem je návrh nového napojení do Šrámkovy ulice v místě Domova pro seniory přes údolí Dobětického potoka. Toto napojení je součástí návrhu územního plánu města před dokončením.

Součástí záměru výstavby rodinných domů je navrženo napojení na dopravní obslužnost. Dále zajištění svozu odpadů. Zřízen bude nový vodovodní systém pro pitnou vodu a nová splašková kanalizace.

Srážkové vody z povrchu pozemků jednotlivých stavebníků rodinných domů budou zachycovány a likvidovány přímo na těchto pozemcích. Vody z povrchu komunikací, chodníků a ostatních zpevněných veřejných ploch budou jímány a odváděny oddílnou dešťovou kanalizací. Vody budou zachycovány v navržené drobné retenční nádrži na p.p.č. 251 a 250, kde dle geotechnického průzkumu ústí přirozená údolnice řešené plochy a vypouštěny do Dobětického potoka.

Přemostění terénního zářezu Dobětického potoka

Trvalý nepohyblivý most místní komunikace o dvou polích, betonová monolitická předpjatá nosná konstrukce bez přesypávky, masivní železobetonové krajní opěry, štíhlý železobetonový stěnový střední pilíř, rovnoběžná částečně zavěšená železobetonová křídla, hlubinné založení spodní stavby.

- Délka přemostění:	38,70 m
- Délka mostu:	52,10 m
- Délka nosné konstrukce:	41,70 m
- Počet polí:	2
- Teoretické rozpětí pole:	2 x 20,00 m
- Šikmost mostu:	kolmý (90°/100,00g)
- Volná šířka mostu:	10,00 m
- Šířka mezi zábradlími:	10,00 m
- Šířka průchozího prostoru:	2,00 m
- Šířka nosné konstrukce:	10,00 m
- Šířka mostu:	10,60 m
- Výška mostu:	~ 7,10 m
- Stavební výška:	0,885 – 1,435 m
- Plocha nosné konstrukce:	10,00 x 41,70 = 417,0 m ²

Převažující účel využití:

Bydlení v rodinných domech přiměsí obslužných funkcí místního významu.

Přípustné:

- Stavby pro bydlení charakteru RD
- Nezbytná dopravní a technická infrastruktura

Podmíněně přípustné:

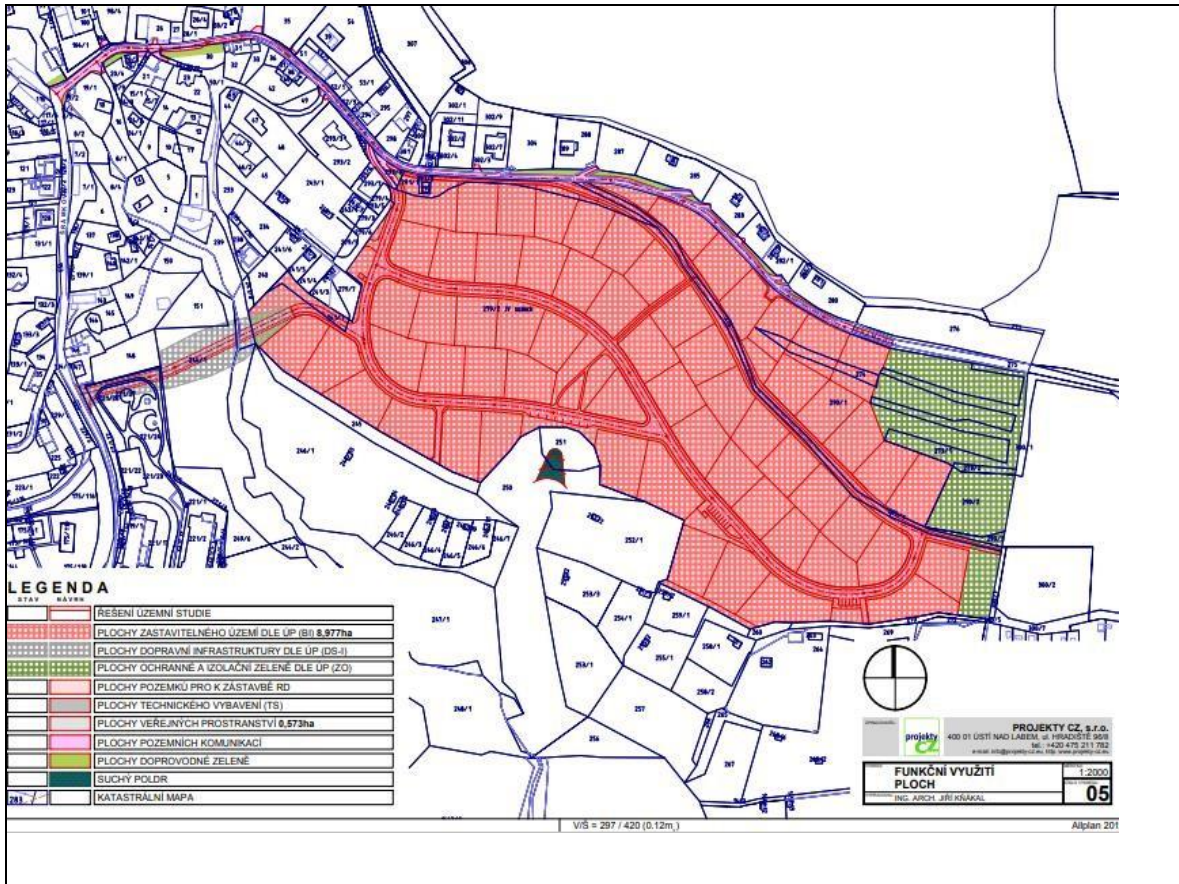
- Maloobchod, stravovací zařízení a nerušící provozy služeb, sloužící výhradně pro potřeby tohoto území
- Sportovní a rekreační objekty a plochy, sloužící pro potřebu tohoto území
- Penziony s ubytovací kapacitou do 20 lůžek
- Zařízení drobné řemeslnické výroby a služeb, nerušící bydlení

Podmínky prostorového uspořádání:

- Pro každé dva hektary vymezené zastavitelné plochy, bude vymezena plocha veřejného prostranství s touto zastavitelnou plochou související, o výměře nejméně 1000 m². Do této výměry se nezapočítávají pozemní komunikace
- Zastavitelnost nových pozemků max. 30%, do které se započítávají veškeré zpevněné plochy, přístřešky, terasy zastřešené i nezastřešené, bazény, zahradní domky a podobné stavby

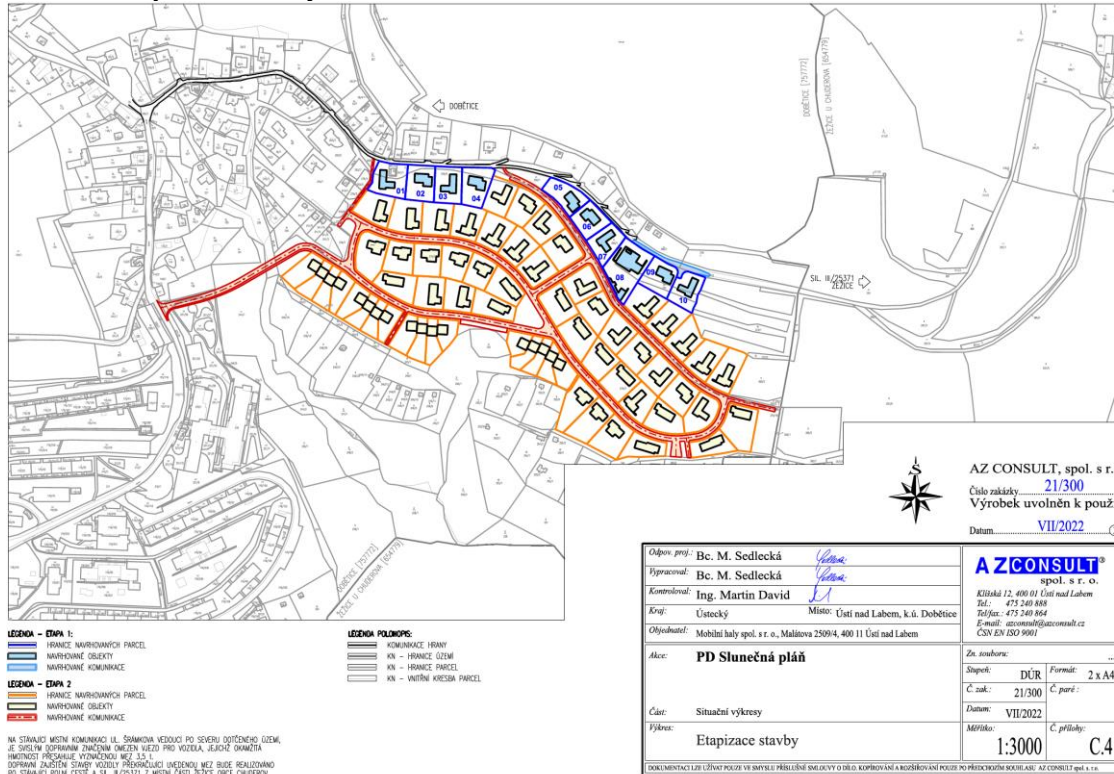
Nepřípustné:

- Všechny ostatní výše neuvedené funkce a činnosti

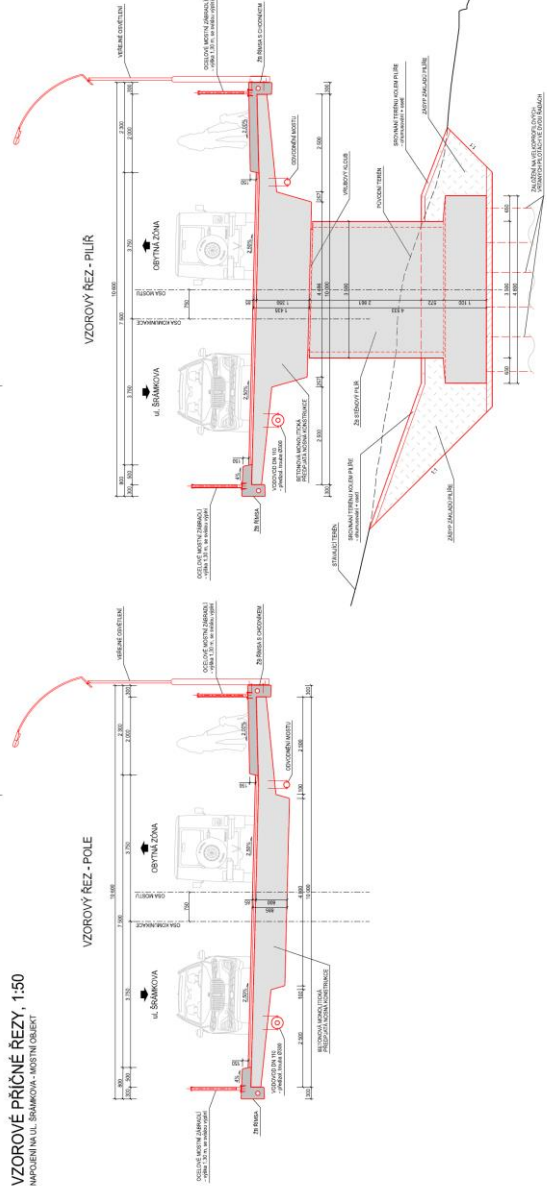
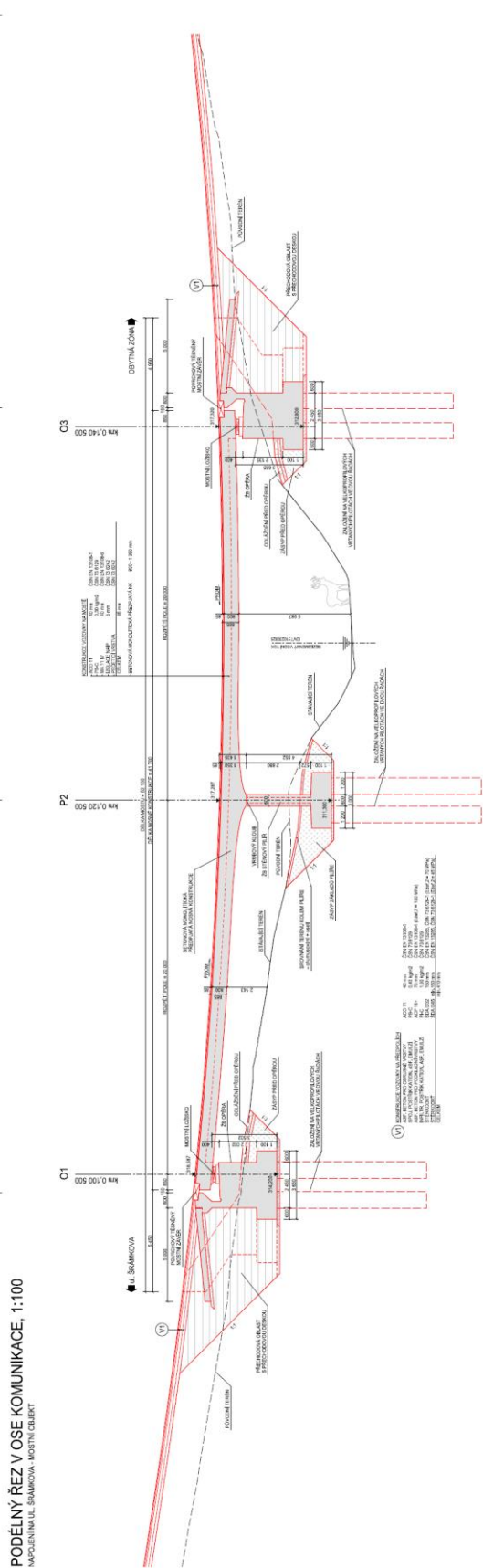
Obr. č. 2: Výkres funkčního využití ploch

Obr. č. 3: Etapizace zástavby

Obr. č. 6,7: Mostní těleso - řezy

6. Vymezení potenciálně dotčeného krajinného prostoru (PDoKP)

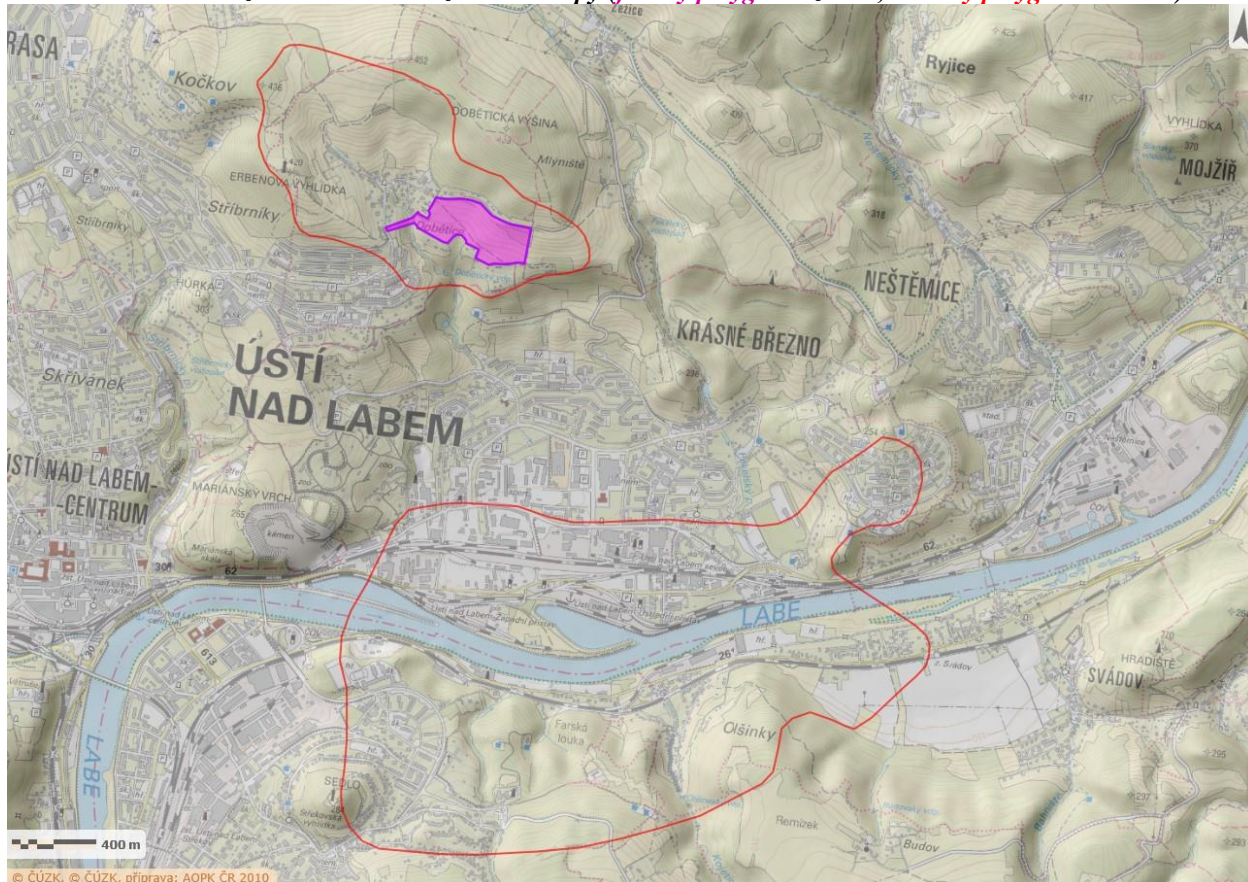
Aby nebylo nutné hodnotit zbytečně rozsáhlé území, je třeba vymežit v krajině prostor, který může (ale nemusí) být fyzicky, vizuálně nebo dojmově dotčen záměrem. Z hlediska §12 ZOPK může být PDoKP tvořen jedním nebo více místy krajinného rázu.

Jako rámec pro vymezení PDoKP byl zvolen okruh pohledové rozlišitelnosti záměru v krajině. Stanovení míry pohledové rozlišitelnosti záměru vychází z uvažovaného typu zástavby – rodinné domy, resp. z předpokladu maximální výšky jednotlivých objektů (do 8 m od úrovně terénu) a s tím souvisejícím hmotovým proporcím záměru. Dále je uvažováno běžné barevnostní řešení fasád, bez výrazných barev (např. bílá, šedá, světle hnědá ..apod.), běžné barevnostní řešení střešní krytiny (cihlová, černá, hnědá) a absence reflexních prvků (vyjma navrženého osvětlení mostního tělesa). V návaznosti na obecnou praxi, byl pro účely tohoto hodnocení stanoven okruh pohledové rozlišitelnosti záměru ve vzdálenosti 3 km od lokality záměru.

V daném rámci byly následně vymezeny konkrétní hranice PDoKP, a to na základě konkrétní struktury reliéfu, resp. přítomnosti vizuálních bariér tvořenými terénem, doplněných o vizuální bariéry tvořené vegetačním porostem (např. lesními porosty, aleje, remízy ...apod.) a zástavbou. Dílčí uzavřené prostory (prohlubně, terénní deprese ...apod.) byly uvažovány pouze do takové míry, aby nedošlo k přílišnému zmenšení hodnoceného území.

Verifikace vymezení PDoKP byla provedena terénním šetřením a je doložena fotodokumentací.

Obr. č. 8: Orientační zakres PDoKP do základní mapy (fialový polygon – záměr, červený polygon - PDoKP)

7. Diferenciace území

7.1. Vymezení oblasti krajinného rázu (ObKR)

Z důvodu zařazení řešeného území do širších krajinných souvislostí je pro posouzení účelné vymezit oblast krajinného rázu, která tvoří krajinný rámec se specifickým charakterem utváření krajiny z hlediska geomorfologie, bioty, historického vývoje a s tím souvisejícího charakteru a forem osídlení a hospodářského využití.

Pro vymezení krajinného rámce bylo využito členění krajiny vycházející z „Územní studie krajiny pro správní území obce s rozšířenou působností Ústí nad Labem“. Dle tohoto materiálu je PDoKP situováno v definovaném krajinném celku „Ústí nad Labem“.

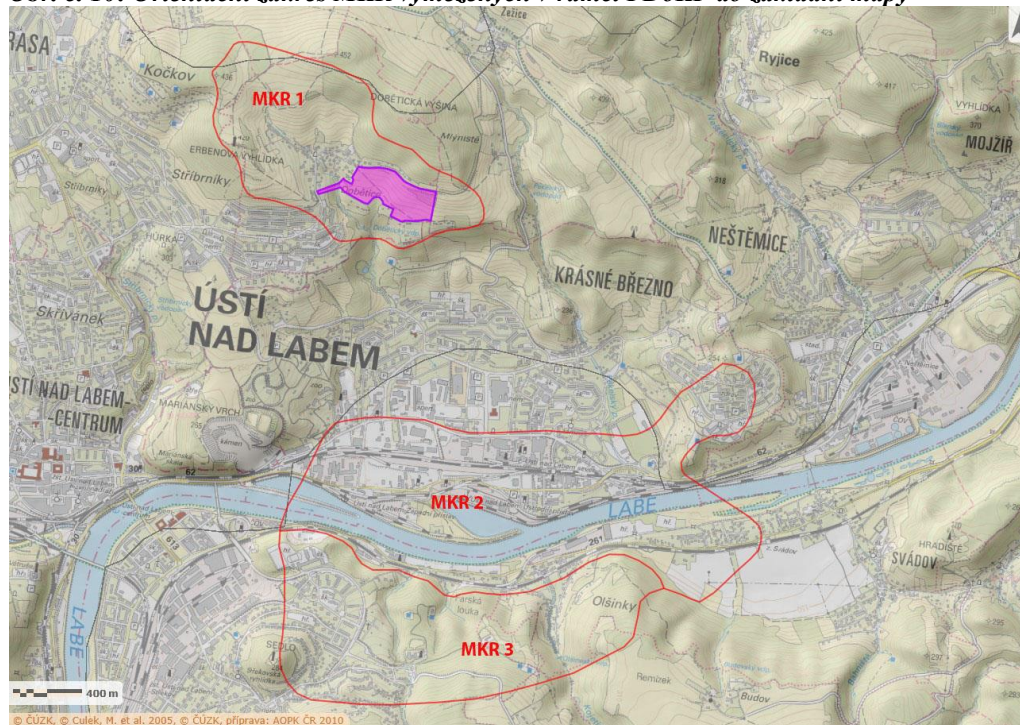
Obr. č. 9: Zákres ObKR – krajinný celek Ústí nad Labem

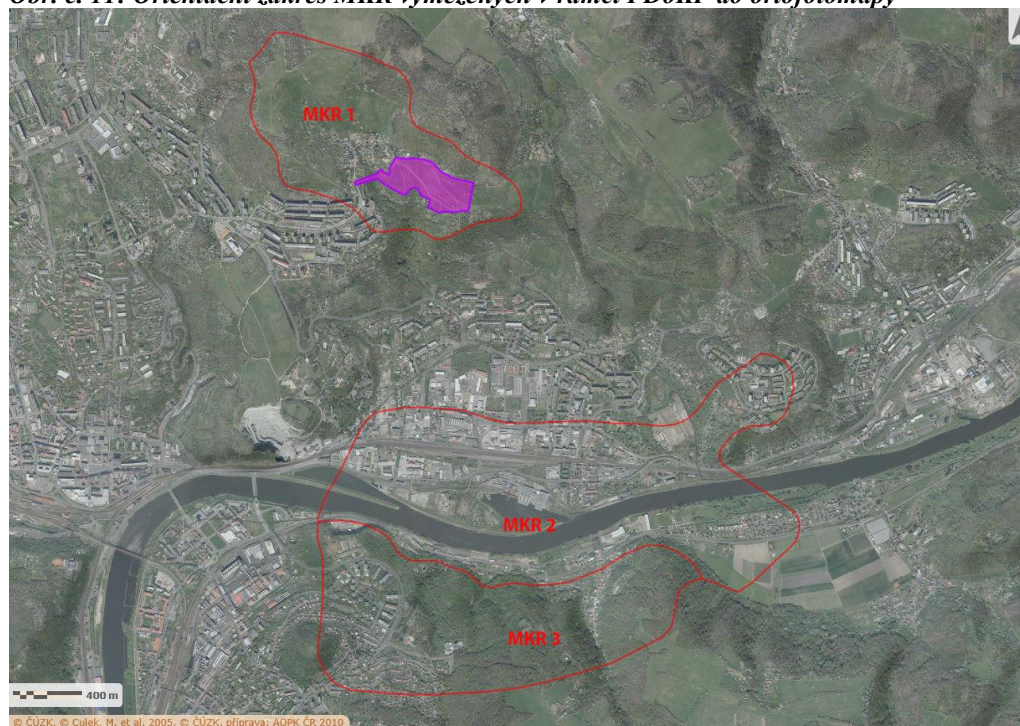
7.2. Vymezení míst krajinného rázu (MKR)

Na základě pohledové spojitosti a převládající přírodní a kulturně-historické charakteristiky krajiny byla v rámci PDoKP vymezena dvě místa krajinného rázu. Vymezená místa krajinného rázu jsou dále v textu uváděna jako „MKR“, resp. MKR 1 až MKR 3.

Obr. č. 10: Orientační zákres MKR vymezených v rámci PDoKP do základní mapy

Obr. č. 11: Orientační zákres MKR vymezených v rámci PDoKP do ortofotomapy

8. Základní charakteristika území identifikace stávajících rysů, znaků a hodnoty území

8.1. Přírodní charakteristika

Pro oblast krajinného rázu i vymezený PDoKP je z hlediska přírodních podmínek charakteristická značná heterogenita, zásadně ovlivněná rozsáhlou antropogenizací krajiny.

Přímo dotčeným územím záměru pak prochází hranice dvou bioregionů, a to Milešovského a Verneřického. Přestože je v dotčeném území kontrast obou bioregionů do značné míry stírán společným jmenovatelem krajiny, kterým je hluboce zaříznuté, mohutné údolí řeky Labe (s výrazně vyvinutým údolním fenoménem), lze uvažovat, že obecná přírodní charakteristika MKR 1 koresponduje s charakterem Milešovského bioregionu a pravobřežní MKR 2 a 3 pak s charakteristikou bioregionu Verneřického.

Obecná přírodní charakteristika MKR 1 - Milešovský bioregion (1.14)

Bioregion se nachází v západní části severních Čech a přibližně zabírá geomorfologický podcelek Milešovské středohoří. Je mírně protažen od jihozápadu k severovýchodu a má plochu 536 km² s plošnou strukturou přibližně 42% orné půdy, 11% travních porostů, 21% lesů a 1,4% vodních ploch. V bioregionu jsou vyváženě zastoupeny lesy (s velkým zastoupením přirozených dřevin), pole i travní porosty a křoviny. Typická část bioregionu je tvořena izolovanými vulkanickými sukly s teplomilnými doubravami (místy se šípákem) a s typicky vyvinutou stepí, vyšší části mají dubohabřiny, suťové lesy a vegetaci nixerotermního bezlesí na blokových sutích. V nejvyšších polohách jsou přítomny květnaté bučiny, tvořené endemickou asociací. Mezi kužely jsou menší kotlinové deprese s dubohabrovými háji. Biota náleží do 1. dubového až do 4. bukového vegetačního stupně. Na pestrém a živném substrátu se vyvinula bohatá flóra s velkým zastoupením nejrůznějších floroelementů i relativně bohatá, převážně teplomilná fauna. Jihozápadní část představuje jedno z klimaticky i bioticky nejextrémnějších území hercynské podprovincie, se suchým klimatem a řadou kontinentálních (postglaciálních) reliktních a s rozsáhlými skalními stepmi s kavyly. Netypickými částmi jsou rozsáhlé deprese bez neovulkanitů.

Geologická stavba bioregionu je mimořádně složitá, je tvořena komplexem křídových hornin, budovaným pískovci, slínou, slínovci a i smíšenými horninami a místy tektonicky vnořenými ostrůvky kyselých hornin krystalinika (ruly, fylity, ale i paleoryolity). Na četných místech jsou tyto horniny proraženy a překryty terciárními neovulkanity, které dnes nápadně vynikají v terénu v podobě vulkanických suků. Větší komplexy vulkanitů jsou v této oblasti vyvinuty jen místy, přičemž jedním z těchto míst jsou Labské vrchy u Ústí n. L.

V reliéfu jsou typické ostře modelované vulkanické sukly, většinou vypreparované přírodní kanály čedičových sopek nebo trachytové dómy (eruptivní lokality), méně jsou zastoupené lávové příkrovy pokryvy pyroklastik. Běžné jsou skalní výchozy, často velkých rozměrů, vypreparované žíly (Vrkoč) a podobné útvary. Celé území je zasaženo mladou kvartérní erozí (z údolí Labe, Ohře i Bíliny), která vytvořila jak ostře zaříznutá údolí velkých potoků, tak mnoho strmých roklí s vodopády (Vaňov, pod Dubickým kostelíkem aj.). Jedinečný celek pak představuje mohutný průlom Labe, ve kterém leží lokalita záměru, dosahující pod horou Varhoštěm relativní hloubky přes 500 m. V údolí Labe je vyvinut údolní fenomén velkého rozsahu, na vrcholech kopců je výrazně vyvinut vrcholový fenomén.

Reliéf s vyznačuje na hercynskou podprovincii mimořádně velkou výškovou členitostí, má charakter ploché hornatiny s členitostí 300 – 450 m, v oblasti Milešovky a průlomu Labe dosahuje charakteru členité hornatiny s výškovou členitostí do 560 m. Nejnižším bodem je koryto Labe v Ústí nad Labem s kótou asi 135 m, nejvyšším Milešovka – 837 m. Typická výška bioregionu je 250 – 720 m.

Dle Quitta leží okrajové části bioregionu v teplé oblasti T 2, střední polohy v mírně teplé oblasti MT 11 a MT 4. Celé území leží ve srážkovém stínu. Projevuje se zde bohatá klimatická mozaika, daná vysoce členitým reliéfem, se strmými lokálními gradienty, expozičním klimatem a bezprostředně sousedícími extrémními plochami, navíc se specifickými fenomény, jako jsou výdechy teplého vzduchu z rozsedlin

na jedné a výdechy ledového vzduchu z pomrzlých drolin na druhé straně. Významnou roli hraje labské údolí s výrazným expozičním klimatem a teplotními inverzemi.

Půdy jsou obdobně rozmanité jako substrát a reliéf. Hlavní roli mají eutrofní kambizemě a pestrá škála slabě vyvinutých půd od nejrůznějších typů rankerů po pararendziny na čedičích. Lokálně se vyskytují i kambizemě typické a pelické kyselé. V nižších suchých polohách jsou různé typy černozemních půd, od typických černozemí na spraších, po těžké pelické karbonátové černozemě na slínech. Půdy se rychle střídají podle sklonu a expozice.

Bioregion zasahuje do termofytika ve fyto geografickém okrese 4. Lounsko-labské středohoří, kde zabírá fyto geografický podokres 4a. Lounské středohoří a 4b. Labské středohoří (mimo severovýchodní cíp), část náleží do mezofytika do fyto geografického okresu 44. Milešovské středohoří. Vegetační stupně (Skalický): kolinní až submontánní. Potenciální vegetaci nižších partií svahů jsou dubohabřiny (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*) a místy mochnové doubravy (*Potentillo albae-Quercetum*), které jsou na konvexních tvarech jižních svahů vystřídány asociacemi teplomilných doubrav (*Sorbo torminalis-Quercetum*), na nejextrémnějších místech i s účastí šipáku (*Lathyro versicoloris-Quercion pubescentis* a *Torilido-Quercetum*). Podél potoků jsou pruhy nivní vegetace, pravděpodobně převažující asociace *Stellario-Alnetum glutinosae* a *Carici remotae-Fraxinetum*, v nejnižších polohách i *Pruno-Fraxinetum*. Zalesněné sutě hostí vegetaci asociace *Aceri-Carpinetum*. Na nejmělkých půdách je vyvinuto primární bezlesí. Jsou zde zastoupeny reliktní křoviny svazů *Prunion fruticosae* i *Prunion spinosae*, na něž navazují primární společenstva svazu *Festucion valesiacae*. Na skalách jižních expozic je skalní step svazu *Alyso-Festucion pallentis*. Na sutích severního kvadrantu jsou vyvinuta společenstva nexerothermního bezlesí, např. *Ribeso alpini-Rosetum pendulinae*. Na druhotně odlesněných místech se vyskytují xerothermní trávníky svazu *Festucion valesiacae*, které na hlubších půdách střídá vegetace svazu *Koelerio-Phleion phleoidis*, na vzácně se vyskytujících bílých stráních svazu *Bromion*. Lesní lemy náležejí ke svazu *Geranion sanguinei*, pláště ke svazům *Prunion spinosae* i *Prunion fruticosae*. Květena je velmi bohatá, podmíněná velkou diverzí ekotypů s různými stanovištními podmínkami. Ve flóře se objevují rozmanité floroelementy, včetně exklávních prvků. Zejména nelesní květena má podstatné zastoupení kontinentálních druhů. Významný je výskyt perialpidské až dealpidské flóry.

Bioregion zahrnuje hercynské chlumy včetně poměrně zachovalých bučin s ochuzenou avšak významnou lesní faunou. Na jižních svazích kopců jsou vyvinuta silně vyhraněná společenstva s charakteristickými zástupci xerothermní fauny, včetně středočeských subendemitů. Labe patří do cejnového pásma, drobné přítoky mají charakter potoků a bystrin vrchovin a náležejí převážně do pstruhového pásma. Stojaté vody jsou velmi vzácné.

Obecná přírodní charakteristika MKR 2 a 3 - Verneřický bioregion (1.15)

Bioregion leží ve středu severních Čech, zabírá téměř celý geomorfologický podcelek Verneřické středohoří a má plochu 673 km².

Typická část bioregionu je tvořena převážně čedičovými lávovými příkrovy. Bioregion má mezofilní charakter s převažujícím stupněm 4. bukovým (květnaté bučiny) a okraji náležícími až do stupně 2. bukovo-dubového (dubohabřiny). Biodiverzita je vysoká, avšak podstatně nižší než v Milešovském bioregionu. Biota bioregionu je ovlivněna absencí nejxerothermnějších stanovišť, absencí řady xerothermních elementů a pronikáním hercynských lesních podhorských prvků. Netypické části bioregionu jsou tvořeny plochými kotlinami (na slínech) s dubohabřinami a výběžky teplých svahů s ostrovy teplomilných doubrav, které se poněkud blíží poměrům ve vyšších částech Milešovském bioregionu (1.14).

Verneřický bioregion se vyznačuje rozsáhlými zvlněnými plošinami ve vrcholových polohách, na rozdíl od krajiny kuželů v Milešovském bioregionu (v pozadí). Klima je vlhčí, a tak jsou zde hojně louky.

V současnosti mají významné zastoupení přirozené lesy (květnaté bučiny) i mezofilní travní porosty. Upřesněním bioregionu jeho plocha vzrostla o 22 km². Teplejší okrajové svahy u Ústí nad Labem byly sice přesunuty do Milešovského bioregionu (1.14), ale plocha se zvýšila připojením sníženiny

s neovulkanickými výchozy u Libouchce. Dále se zvětšila přiřazením pravých údolních svahů v průlomu Labe mezi Sebusínem a Ústím (s bučinami).

Geologické poměry jsou podobné jako v sousedním Milešovském bioregionu, dominují horniny rozsáhlé škály bazických neovulkanitů – typické čediče, tefrity a trachyandezity, podružně jsou zastoupeny vápníkem chudé trachyty a znělce. Tyto horniny jsou proloženy vrstvami pyroklastik, jak je patrné v údolí Labe. Neovulkanity se však zde, na rozdíl od Milešovského bioregionu, uplatňují na daleko větších plochách a ve formě příkrovů. Tímto se tato část podobá některým partiím Doupovských hor, i když pestrost hornin je zde daleko větší, protože tady navíc vystupují různé horniny křídly, a to i ve vysokých polohách.

Reliéf se sice vyznačuje značnou členitostí i velkými výškovými rozdíly v okrajové zóně, včetně údolí Labe, jádro oblasti však tvoří ploché hřbety a plošiny na vulkanických příkrovech, jako např. v okolí Verneřic. Tyto plošiny jsou rozčleněny ze stran mladými, strmými erozními údolními i s vodopády. Na rozdíl od Milešovského bioregionu (1.14) jsou tak skalní útvary vázány především na tato údolí. Izolované suky jsou víceméně jen při jihovýchodní a východní hranici bioregionu a jz. od Děčína. V údolí Labe je vyvinut velkorozměrný údolní fenomén, fenomén vrcholový je sice vyvinut na řadě míst, je však méně výrazný i daleko méně četný než v Milešovském bioregionu (1.14). Reliéf má převážně charakter ploché hornatiny s výškovou členitostí 300 – 450 m, pouze v údolí Labe a v okolí nejvyššího kopce Sedla má charakter členité hornatiny s výškovou členitostí až 550 m. Centrální plošinaté úseky a východní část bioregionu má charakter pouze členité (až ploché) vrchoviny s členitostí (150–) 200 – 300 m. Nejnižším bodem je koryto Labe v Děčíně s kótou cca 123 m, nejvyšším je Sedlo s kótou 726 m. Typická výška území je 400–630 m.

Od jihozápadu k severovýchodu probíhá celým Českým středohořím a navazujícími Lužickými horami gradient od suché teplé oblasti k oblasti vlhké a chladné, což se projevuje ve složení flóry i drobné fauny. Verneřický bioregion představuje střední část mezi oběma extrémami. Dle Quitta zasahuje do jižní periferie, zejména do údolí Labe u Litoměřic a odtud směrem k Ústí, teplá suchá oblast T 2, k severovýchodu nastupují oblasti mírně teplé, přitom nejrozsáhlejší plochy (vrcholové plošiny) zabírá oblast MT 7, dále se vyskytují MT 10, MT 9, nejvyšší části zabírají relativně chladnější oblasti MT 4, MT 3 a MT 2. Průměrné roční teploty klesají z údolí Labe k severovýchodu k Lužickým horám a stejným směrem narůstají srážky. Údolí Labe tak má průměrné teploty 8,5 – 9 °C a srážky kolem 500 mm. Klima je zde homogennější než v Milešovském středohoří, ale i zde se setkáváme s velkými lokálními rozdíly. Expoziční klima se zvláště silně projevuje na vysokých kuželech a kopcích v jižní části, kdy jižní svahy jsou velmi teplé a suché. V údolích jsou také rozdíly mezi severními a jižními svahy, ale ne tak výrazné, zato se zde projevuje vliv regionálních teplotních inverzí i inverze lokální, údolní. Na ostřeji vystupujících vyšších vrcholech se projevuje vrcholový fenomén, především na Sedle.

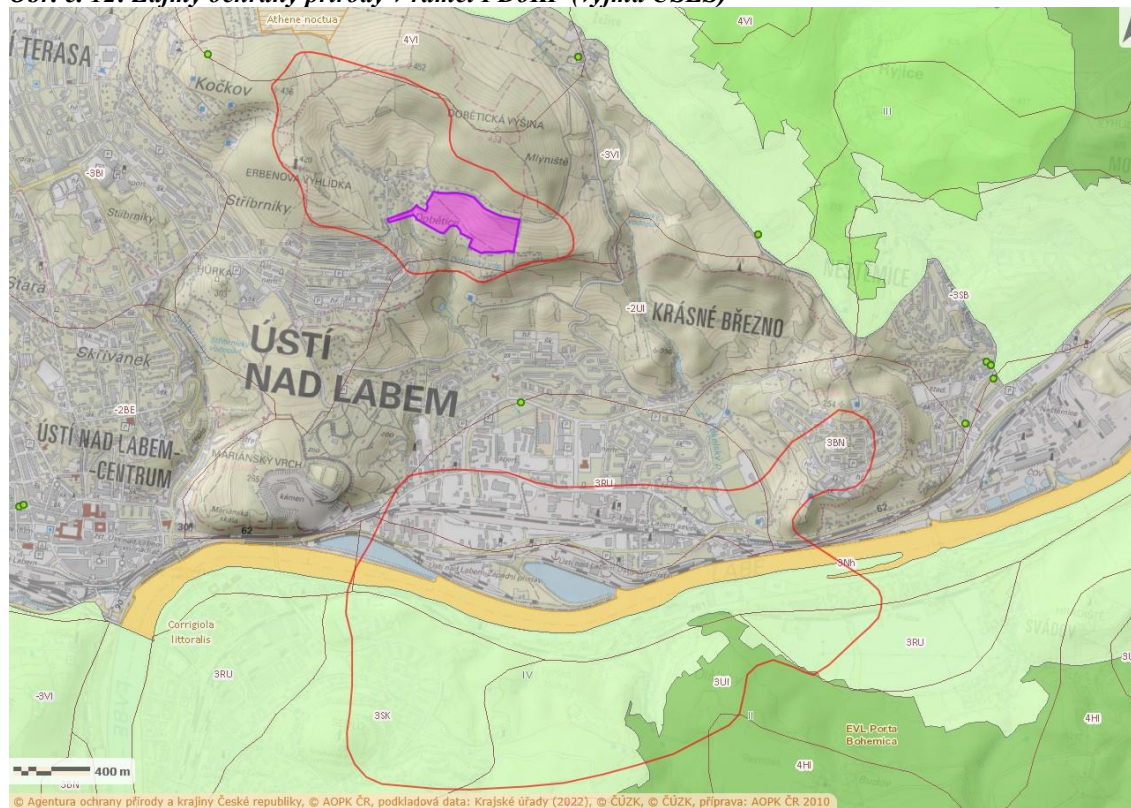
Půdní poměry jsou charakterizovány naprostou převahou eutrofních kambizemí, které jsou však ve vyšších rovinatých polohách často oglejené. Na plošině u Verneřic a na úpatích kopců v severovýchodní části jsou vyvinuty rozsáhlé plochy primárních pseudoglejů, přecházejících do pseudoglejových luvizemí na sprašových hlínách i slínech. Na rozdíl od Milešovského bioregionu se zde nacházejí velké ostrovy kyselých typických kambizemí. Na exponovaných místech skal a srázů jsou různé typy rankerů až litozemí podle úživnosti substrátu, jsou však podstatně vzácnější než v Milešovském bioregionu. Stepní půdy v podobě živných rankerů nebo černozemí na hlubších hlinitých podkladech zasahují do tohoto bioregionu vzácně jen na jihovýchodním okraji.

Lesy pokrývají přes 35 % území, jejich druhová skladba je však narušena výsadbou smrkových kultur. Zvláště údolí Labe jsou zachovány rozsáhlé květnaté bučiny, na vystupujících vrcholech na jižních srázích teplomilné doubravy až skalní stepi. Na odlesněných plochách na plošinách a mírných svazích ve vyšších polohách je dosud značná rozloha luk a pastvin, i když mnohdy značně degradovaných. Vodní plochy tvoří především hladina regulovaného Labe a hladina relativně zachovalé Ploučnice. Rybníků je málo a spíše jsou menší. Údolí Labe má silně industriální charakter.

Bioregion leží v mezofytiku, převážně ve fyto geografickém okrese 45. Verneřické středohoří; zaujímá fyto geo- grafický podokres 45a. Lovečkovice středohoří a jižní část fyto geografického podokresu 45b. Českokamenická kotlina, dále zabírá větší část fyto geografického podokresu 25b. Libouchecká plošina

a jihozápadní cíp fytogeo-grafického okresu 50. Lužické hory. Malá část náleží termofytiku – v severovýchodním cípu fytogeografického podokresu 4b. Labské středohoří a v severovýchodní části fytogeografického podokresu 4c. Úštěcká kotlina. Vegetační stupně (Skalický): (kolinní-) suprakolinní až submontánní. Potenciální vegetaci tvoří v nižších polohách, zejména na svazích průlomových údolí, dubohabřiny (*Melampyro nemorosi-Carpinetum betuli*). Na plošinách převládají květnaté bučiny (*Fagion sylvaticae*), zastoupené asociacemi *Dentario enneaphylli-Fagetum sylvaticae* a *Melico uniflorae-Fagetum sylvaticae*. Na prudkých svazích s orientací mimo jižní sektor jsou přítomny suťové lesy svazu *Tilio-Acerion*, zejména asociace *Aceri pseudoplatani-Carpinetum betuli*, vzácně i s reliktním výskytem tisu (*Taxus baccata*). Okrajově do bioregionu zasahují i méně náročné typy teplomilných doubrav (svaz *Quercion petraeae*, zejména *Sorbo torminalis-Quercetum petraeae* a *Potentillo albae-Quercetum*), poblíž východní hranice i acidofilních doubrav (*Genisto germanicae-Quercion*). Podél větších vodních toků jsou vyvinuty úzké nivy (zřejmě s převažující asociací *Stellario nemorum-Alnetum glutinosae*), kolem menších potůčků pak *Carici remotae-Fraxinetum excelsioris*. Větší vodní toky lemovalo primární bezlesí svazu *Phalaridion arundinaceae*, které ve fragmentární podobě doprovázela i vegetace obnažených náplavů (snad náležející svazu *Bidention tripartitae*). Primární bezlesí je vyvinuto i na skalách, kde je zastoupena vegetace svazů *Alyso alyssoidis-Sedion* a *Alyso-Festucion pallentis*. Na sutích jsou přítomny reliktní typy vegetace svazu *Sambuco-Salicion capreae*, např. *Ribeso alpini-Rosetum pendulinae*. Polopřirozenou náhradní vegetaci na loukách tvoří charakteristická subxerofilní, druhově pestrá společenstva „orchidejových luk“, náležejících snad svazu *Arrhenatherion elatioris*, v minulosti význačných nápadně bohatým zastoupením druhů čeledi vstavačovitých (*Orchidaceae*). Tyto louky často přecházejí ve vegetaci vlhkých luk svazu *Molinion caeruleae* nebo *Calthion palustris*. V lemech převládá vegetace svazu *Trifolion medii*, na ně navazují křoviny svazu *Berberidion*.

Obr. č. 12: Zájmy ochrany přírody v rámci PDoKP (vyjma ÚSES)

Obr. č. 13: Výkres uspořádání krajiny, lokalizace prvků ÚSES

Záměr představuje fyzický zásah do přírodní složky krajiny pouze v případě MKR 1. Ostatní vymezená MKR (2, 3) mohou být, vzhledem k charakteru záměru, tj. zástavba RD, ovlivněna pouze vizuálně nebo v kontextu širších krajinných vazeb (např. ekologická stabilita na regionální úrovni).

Z hlediska přírodních hodnot krajiny je lokalita záměru/záměr, tj. rozvojové plochy řešeného území v současné době využívány jako zemědělská půda s trvalým travním porostem, který je periodicky vlastníkem pozemků sečen. Živelně plocha slouží pro přístup k zahrádkářským osadám, rozloženým prakticky po celém jižním okraji plochy. Šrámkova ulice funguje jako městská komunikace pro dopravní obsluhu stávající i nově realizované zástavby místní části Doběstice. Řešené území má svažité charakter se spádem orientovaným k jihu. Sklon se pohybuje od 10 do 16 %.

Indikátory přítomnosti přírodních hodnot

Přítomnost hodnot přírodní charakteristiky KR je mimo jiné indikována přítomností či nepřítomností standardizovaných indikátorů vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Indikátory přírodní hodnoty MKR 1

Indikátory přítomnosti hodnot přírodních charakteristiky KR MKR 1		Přítomnost indikátoru	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) vč. ochranného pásma	-	X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)	-	X
3	Přítomnost národní přírodní rezervace (NPR) vč. ochr. pásma	-	X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) vč. ochranného pásma	-	X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) vč. ochranného pásma	-	X
6	Přítomnost přírodní památky (PP) vč. ochranného pásma	-	X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) síť Natura 2000	-	X
8	Přítomnost ptačí oblasti sítě (PO) Natura 2000	-	X
9	Přítomnost přírodního parku	-	X
10	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP) vč. VKP ze ZOPK	X	-
11	Krajinné dominanty přírodního charakteru	-	X
12	Přítomnost památných stromů	-	X
13	Přítomnost skladebných prvků vyšších ÚSES (regionálních, nadregionálních)	X	-

ad. 10 lesy (ZOPK), koryta vodních toků (ZOPK)

ad. 13 Nadregionální biokoridor K10 Stříbrný roh – Polabský luh

Pozn.

Převážná část lokality záměru zasahuje do trvalých travních porostů. Okrajově pak zasahuje do přírodního biotopu K3 – mezofilní a xerofilní křoviny, ten je vymezen v remíze ve střední části lokality. Po okrajích jsou vymezeny skladebné části lokálního ÚSES, a to LBC 157, který je vymezen v údolí Dobětického potoka a LBK 735, vedoucí po okraji remízu.

Indikátory přírodní hodnoty MKR 2

Indikátory přítomnosti hodnot přírodních charakteristiky KR MKR 2		Přítomnost indikátoru	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) vč. ochranného pásma	-	X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)	X	-
3	Přítomnost národní přírodní rezervace (NPR) vč. ochr. pásma	-	X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) vč. ochranného pásma	-	X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) vč. ochranného pásma	-	X
6	Přítomnost přírodní památky (PP) vč. ochranného pásma	-	X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) síť Natura 2000	X	-
8	Přítomnost ptačí oblasti sítě (PO) Natura 2000	-	X
9	Přítomnost přírodního parku	-	X
10	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP) vč. VKP ze zákona	X	-
11	Krajinné dominanty přírodního charakteru	X	-
12	Přítomnost památných stromů	-	X
13	Přítomnost skladebných prvků vyšších ÚSES (regionálních, nadregionálních)	X	-

ad. 2 CHKO České středohoří (III., IV. zóna)

ad. 7 EVL Porta Bohemica

ad. 10 lesy (ZOPK), koryta vodních toků (ZOPK), údolní niva (ZOPK)

ad. 13 Nadregionální biokoridor K10 Stříbrný roh – Polabský luh

Indikátory přírodní hodnoty MKR 3

Indikátory přítomnosti hodnot přírodních charakteristiky KR MKR 3		Přítomnost indikátoru	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) vč. ochranného pásma	-	X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)	X	-
3	Přítomnost národní přírodní rezervace (NPR) vč. ochr. pásma	-	X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) vč. ochranného pásma	-	X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) vč. ochranného pásma	-	X
6	Přítomnost přírodní památky (PP) vč. ochranného pásma	-	X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) síť Natura 2000	X	-
8	Přítomnost ptačí oblasti sítě (PO) Natura 2000	-	X
9	Přítomnost přírodního parku	-	X
10	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP) vč. VKP ze zákona	X	-
11	Krajinné dominanty přírodního charakteru	X	-
12	Přítomnost památných stromů	-	X
13	Přítomnost skladebných prvků vyšších ÚSES (regionálních, nadregionálních)	X	-

ad. 2 CHKO České středohoří (III., IV. zóna)

ad. 7 EVL Porta Bohemica

ad. 10 lesy (ZOPK)
koryta vodních toků (ZOPK)
údolní niva (ZOPK)

ad. 13 Nadregionální biokoridor K10 Stříbrný roh – Polabský luh

Identifikace a klasifikace znaků přírodní hodnoty

V PDoKP nejsou přítomny žádné komplexní plochy nebo prvky se zvýšené přírodní hodnoty. Lokálně se mohou vyskytovat chráněné druhy živočichů, indikované v rámci biologického průzkumu.

Znaky přírodních hodnoty MKR 1 a jejich klasifikace

Identifikované znaky přírodní charakteristiky KR MKR 1		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Mimolesní rozptýlená zeleň (remízy, skupiny stromů, solitérní dřeviny)	X	X	+
2	Dominantní vegetační kryt tvořený trvalých travních porostů	XXX	X	+
3	Přítomnost vodní plochy	X	X	+
4	Navazující lesní porosty vázané na nepřístupný terén (svahy)	XX	XX	+
5	Specifický svažité reliéf	XX	X	+
Vysvětlivky: DLE PROJEVU: + pozitivní / O neutrální / - negativní DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný				

Znaky přírodních hodnoty MKR 2 a jejich klasifikace

Identifikované znaky přírodní charakteristiky KR MKR 2		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Specifický reliéf údolní nivy	XXX	XX	+
2	Krajinná dominantna toku Labe s technicky upraveným korytem	XXX	XXX	0
3	Extrémní negativní ovlivnění přírodní složky průmyslovou činností a intenzivní dopravou	XXX	XXX	-
4	Dominance urbanizovaných ploch	XXX	XXX	-

Vysvětlivky:
DLE PROJEVU: + pozitivní / 0 neutrální / - negativní
DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující
DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný

Znaky přírodních hodnoty MKR3 a jejich klasifikace

Identifikované znaky přírodní charakteristiky KR MKR 3		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Rozsáhlé lesní porosty vázané na severně orientované svahy	XXX	XX	+
2	Specifický reliéf hluboce zaříznutého údolí	XXX	XX	+
3	Silně urbanizované území (Střekov)	XX	XX	-

Vysvětlivky:
DLE PROJEVU: + pozitivní / 0 neutrální / - negativní
DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující
DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný

8.2. Kulturní a historická charakteristika

Kulturní a historická charakteristika krajinného rázu je dána způsobem využívání krajiny. Projevuje se vnímatelnými znaky, stopami kultivace a osídlování krajiny a způsobem využívání přírodních zdrojů. Kulturní charakteristika s sebou přináší historické souvislosti, a proto nelze jednu od druhé oddělit.

Řešené území spadá mezi nejstarší, tj. mladopaleolitické sídelní oblasti v Čechách. V tomto období se zde nacházela bezlesá step, poskytující malým tábořištím lovců jen málo vhodného materiálu k topení. Lovecko-sběračským způsobem života žili i lidé střední doby kamenné - mezolitu – v období 8. - 6. tisíciletí před naším letopočtem. Jejich pobyt však na Ústecku není doložen. Od konce 6. tisíciletí před naším letopočtem se na úrodných sprašových půdách podél řek a potoků začaly objevovat vesnice prvních zemědělců z mladší doby kamenné - neolitu, kdy se hlavní základnou pro získávání obživy stává primitivní zemědělská výroba. Zpravidla se jednalo o několik velkých domů postavených z kůlů se stěnami opletenými proutím a omazanými hlínou. V jejich těsném sousedství byla políčka obdělávaná jednoduchými dřevěnými motykami a rycími holemi. Nedokonalým obděláváním se však půda brzo vyčerpala, výnosy klesaly a pole zarůstala plevelem. Proto si neolitické zemědělci po několika letech v jejich blízkosti zřídili nová pole. Často to však znamenalo přemístit celou osadu. Vzdálenost při stěhování nebyla veliká a dosti často se osada vracela po čase na staré místo. Neolitické osídlení bylo zjištěno na střekovské straně při výstavbě nového sídliště a při úpravách vinice pod střekovským hradem.

V průběhu pozdní doby kamenné dochází k větším etnickým přesunům evropského obyvatelstva. Od konce neolitu do staršího eneolitu (do roku 3 500 př. n. l.) zasahuje z Německa do severních Čech kultura jordanovská. Typickým rysem eneolitu byla zvýšená produkce chovu dobytka a jeho postupné využívání k záprahu do primitivního oradla, s čímž zřejmě souvisí časté ohrazení sídlišť. Pobyt lidí v průběhu středního eneolitu není v okolí Ústí n. L. doložen. Situace se mění teprve ke konci eneolitu, kdy do této oblasti přicházejí nová etnika ze severozápadního Německa, která se ve spojení s dalšími kulturními podněty z pokročilejšího jihovýchodu Evropy podílejí na vývoji únětické kultury doby bronzové.

Představitelem starší doby bronzové na rozlehlém území střední Evropy je od konce 3. tisíciletí do poloviny 2. tisíciletí před naším letopočtem právě únětická kultura. Přes svou kulturní jednotu bylo však toto území rozčleněno na několik lokálních skupin. Při jejich vzniku hrál velkou roli předchozí vývoj na daném území a následný vliv sousedních oblastí. Zvládnutí složitější techniky výroby bronzu, slitiny mědi a cínu,

umožnilo výrobu kvalitních pracovních nástrojů a zbraní. Získání bronzové suroviny bylo značně namáhavé, takže ze začátku byl kov vzácným zbožím, které se do naší oblasti dostávalo obchodem od jihu. Sídliště únětické kultury na Ústecku patří do podkrušnohorské skupiny, která měla vztah k polabské únětické kultuře v Sasku. Podle písemných údajů byla zachycena sídliště únětické kultury na Střekově a v centru města Ústí n. L. Při Labi se projevuje i zásah skupiny lovosického typu. Labe v této době sloužilo jako obchodní cesta, která zprostředkovávala styk s vyspělými oblastmi jižní Evropy dále na sever. Na konci starší doby bronzové byla únětická kultura pozvolna asimilována kulturou mohylovou, což je podloženo ojedinělými nálezy.

V mladší době bronzové, tj. od 12. století př. n. l. přichází do ústecké kotliny ze Saska lid lužické kultury. Nositelé lužické kultury byli usedlým zemědělským lidem a jejich výrobní technika navazovala téměř beze změny na dosavadní praxi. Nově příchozí obyvatelé postupně obsazovali území, které v předchozí době kultury únětické a mohylové bylo osídleno jen velmi řídko a postupně vytvářeli poměrně hustou síť osad. Největší rozsah dosahovalo osídlení ve středním stupni, od roku 1000 př. n. l., kdy lid lužické kultury rozšířil svá sídliště podél Labe až k Roudnici. Styk se saskou oblastí pokračoval i ve starší době železné a ovlivnil tak další vývoj v ústecké kotlině. Důležitou lužickou lokalitou je Střekov, odkud pocházejí bohaté nálezy z tohoto období. Už v letech 1900 -1901 bylo stavebními pracemi ve vsi pod hradem zničeno celé rozsáhlé pohřebiště, ze kterého se tehdy podařilo zachránit jen malý zlomek keramiky a bronzových předmětů. Při úpravách vinice na svahu pod střekovským hradem byla pak zlikvidována velká část sídliště, které s tímto pohřebištěm souviselo. Druhé velké pohřebiště bylo odkryto roku 1931 na terasovité vyvýšenině pod dnešním hřbitovem. Bohužel i v tomto případě zůstalo takřka zcela nepovšimnuto sídliště příslušející k tomuto pohřebišti, jež bylo zničeno ve třicátých letech při stavbě vilové čtvrti. Stopy po lužickém osídlení byly nalezeny i na druhém labském břehu, kde však původní osídlení bylo zničeno pozdější středověkou zástavbou.

Vzájemné vztahy saské a ústecké oblasti pokračují i ve starší době železné v období tzv. halštatu. Z bývalé knovízské oblasti začíná na Ústecko pronikat rovněž lid bylanské kultury, odkud se také šířila znalost výroby železa. Silné mladolužické osídlení v ústecké kotlině mělo nemalý podíl na dalším vývoji zdejšího osídlení.

Od poloviny 1. tis. př. n. l. probíhala do střední Evropy expanze keltského etnika. Konec tohoto období je kladen do 2. století př. n. l., kdy v souvislosti se zastavením keltské expanze na jih, houstne osídlení, projevuje se odklon od válečnictví a větší pozornost je věnována zemědělství a rozvoji řemeslné výroby a obchodu. Z několika dochovaných zpráv je patrné, že na Střekově bylo objeveno sídliště a žárové pohřebiště germánských osadníků, kteří se na severu Čech začali trvale usazovat ještě před zlomem letopočtu. Nově příchozí osadníci si začali stavět v bezprostřední blízkosti keltské osady svoje příbytky. Postupem času zbylé keltské obyvatelstvo splynulo s germánským. Odkryté redukční pece na tavení železa a množství strusky dokládají železářskou výrobu. V menší míře zde přetrvalo germánské osídlení až do počátku stěhování národů.

Doba stěhování národů od konce 4. až do konce 6. století byla velmi neklidná. Území severních Čech bylo v této době na okraji zájmu a sloužilo hlavně jako průchozí území pro germánské kmeny směřující na jih. V této neklidné době byla ústecká kotlina zřejmě bez osídlení.

Slovanské osídlení je na Ústecku doloženo až v 8. století. První slovanští osadníci sem přicházejí podél Bíliny z Mostecka a podél Labe z Lovosicka. V 9. století již počet slovanského obyvatelstva stoupá a začínají se projevovat i průniky po Labi ze severu ze Saska a začíná se vytvářet síť osad v ústecké kotlině. Tím tento malý region vstupuje do počátku svých středověkých dějin, kdy jeho výhodná poloha na labské cestě měla vliv na jeho další vývoj. V průběhu 9. stol. dostává slovanská sídlištní struktura obrysy určitých politicko-správních celků, mezi nimiž získaly postupně rozhodující postavení střední Čechy v čele s rodem Přemyslovců. Rozsah slovanského osídlení v raném středověku byl vázán na přírodní podmínky v povodí Labe a Bíliny a jejich přítoků. Se vznikající přemyslovskou hradskou soustavou v 10. století se Ústecko stává nejvýchodnější oblastí bílinské kastelánie. Funkci správního a ekonomického ústředí této východní ústecké sídelní oikumeny patrně plnilo Ústí n. L. Od konce 10. století zde existovala osada s celníci

kontrolující labský obchod. Je proto celkem přirozené, že nejstarší písemné zprávy o Ústí n. L. jsou spojeny s existencí zeměpanské celnice. Přibližnou představu o vývoji osídlení od příchodu slovanského obyvatelstva do ústecké kotliny až k počátkům městské aglomerace dávají opět archeologické prameny. Dosavadní archeologické nálezy pocházející z areálu středověkého města Ústí n. L. a jeho předměstí nám po jejich vyhodnocení umožňují alespoň přibližnou představu o sídelní situaci před vznikem královského města. Rýsuje se zde menší sídlištní aglomerace skládající se ze tří sídelních poloh. Na mírně zvýšené nevýrazné ostrožně bylo vybudováno opevněné hradiště. Poměrně malý počet nálezů však svědčí o faktu, že nemělo v této době větší význam. Na sídelních polohách se výrazněji projevuje až materiál z mladšího úseku střední doby hradištní v 10. století, kdy patrně Ústí získalo významnější roli při formování hradské organizace mladého přemyslovského státu. Z centrálních funkcí, které se v Ústí soustřeďovaly, lze z písemných pramenů v předlokačním období prokázat funkci celnice a tím i přístavu na labské cestě, trhového místa a funkci vojensko-správní. Tento poslední předpoklad podporuje existence opevněného hradiště. S jistotou lze konstatovat, že město Ústí n. L. vyrůstá ze starší osady doby hradištní, která tvořila raně středověké předhradí a kontinuita jejího osídlení byla zcela prokázána.

Vznikající město Ústí n. L. bylo orientováno především na suchozemské cesty, nezbytné nejen pro obchod s vnitrozemím, ale používané i v době nesplovnosti řeky, ať již z důvodu sucha či příliš vysokého stavu vody. Ve sledovaném kraji byla nejdůležitější takovouto spojnici tzv. Srbská cesta, směřující do sousedního Míšeňska. Během 13. stol. doznal její průběh některých změn, které souvisely s prosazením pohodlnějšího přechodu Krušných hor přes Petrovice a Nakléřovský průsmyk. Celnice v Chlumci byla tehdy nahrazena celnicí v Knínicích a komunikace tak odkloněna na Ústí n. L., kam vstupovala Horní neboli Drážďanskou branou. Na tomto úseku byla cesta nazývána též Solná (die Salzstraße), zřejmě podle dominantního obchodního artiklu. Město Ústí nad Labem dostává v průběhu 13. stol. konkrétnější podobu. Půdorys města prozrazuje jeho postupné narůstání kolem nepravidelného čtyřúhelníkového náměstí, které pouze na západní straně uzavírala fronta jednorázově plánovitě postavených domů. Jistou koncepčnost lze vystopovat ještě na severní straně města, za tzv. Dlouhou ulicí (doložena 1443), která byla původně zastavěna pouze po jedné, severní straně a proti těmto domům ležely zadní části parcel domů z náměstí a za parcelami domů v Dlouhé ulici se již táhly hradby. Stále ještě zřetelně oddělenou část sídlištní aglomerace představovalo někdejší hradiště s kostelem sv. Vojtěcha. Změnami prošlo okolí hradiště s celnicí, původně oddělených od osady v předhradí mohutným příkopem, který byl ve 20. letech 13. stol. jednorázově zasypan. Na uměle vzniklé zásepové vrstvě byly položeny základy ohradní zdi, která měla patrně chránit původní hradiště v období, kdy tento prostor dosud nesplynul se vznikajícím městským areálem. Vznik města Ústí nad Labem představoval tedy jistý vývojový proces, završený někdy na přelomu 13. a 14. století, kdy - jak vyplývá z uvedených opakovaných konfirmací - byla uzavřena první fáze vývoje města, na jejímž konci stálo plně institucionalizované, urbanisticky dotvořené město. Přes jisté zaváhání panovníka, zda si ponechá bezprostřední svrchovanost nad městem v kraji, kde se dostatečně rozvíjelo jiné královské město - Litoměřice, si Ústí n. L. přece jen statut svobodného královského města udrželo.

Nástup Lucemburků na český trůn přinesl městu sumarizaci a stabilizaci životně důležitých privilegií a posléze i jejich rozšíření. Významným faktorem pro rozvoj města bylo ponechání výsady svobodné plavby po Labi a Vltavě datované do roku 1325. Vydání tohoto ustanovení poněkud překvapuje (stejně jako jeho pozdější konfirmace Karlem IV.), neboť je datováno v době, kdy města Ústí a Litoměřice stála proti sobě ve sporu právě o právo obchodu na Labi. Předmětem jejich zájmu byla především plavba českého obilí a soli dovážené z Halle. Litoměřice si během 13. stol. zajistily právo skladu, což pro kupce znamenalo povinnost vyložit ve městě přepravované zboží a nabídnout ho tak k prodeji. Dalším městem po toku Labe s obdobným právem byla až Pirna, patřící od dob Václava II. pod svrchovanost českého krále. Navíc po vzniku Střekova (1318) přenesl král labské clo na jeho správce, snad jako právo, které dříve náleželo k celnici pod zeměpanským hradem a ne městu Ústí n. L., orientovaným na komunikace suchozemské. Možnost strategického využití města si snad výrazněji uvědomil až Karel IV., a to na samém počátku své vlády. Výsledkem bylo udělení dalších privilegií, zřejmě související s Karlovým zvýšeným zájmem o povodí Labe v návaznosti na chystanou expanzi do Braniborska. Na labské spojnici počítal Karel IV. tedy

s dvěma hlavními body - Litoměřicemi a Pirnou. Tato města zřejmě měla zapadat do císařova velkorysého plánu propojení českých řek se Severním mořem. Co se týče vzhledu měšťanských domů, můžeme si představit z větší části dřevěnou stavbu, spočívající na kamenných základech s nezbytnými klenutými sklepy. Zázemí domu tvořil jeho zadní trakt s hospodářskými budovami a přístavbami, dvorem a malou zahrádkou. Do domu se musela vejít nejen rodina majitele, ale také čeleď a případně i nájemníci. Život středověkého města byl nemyslitelný bez kostelů a klášterů, s nimiž bývala úzce spojena i škola a charitativní instituce. V Ústí n. L. byl nepochybně nejstarší svatyní kostel sv. Vojtěcha (viz předešlá kapitola), uváděný i po celé 14. stol. jako farní. Během 14. stol. bylo také dostavěno opevnění města, s hradbami zesílenými půlkruhovými baštami, parkánem a mohutným příkopem. Vstup do města zajišťovaly čtyři brány. Mimo opevněné jádro města nadále zůstávala předměstí a v těsné blízkosti města se dále rozšiřovala i pozemková držba ústeckých měšťanů. Hospodářské zázemí města tvořily i četné mlýny. V těsné blízkosti města ležel i nevelký pozemkový majetek samostatného města.

V r. 1426, v průběhu husitských válek, bylo vybudované město zničeno. Na rozdíl od celé řady královských měst, nezískalo Ústí n. L. během husitských válek žádný pozemkový majetek. Zůstalo nadále sevřeno v nevelkém údolí a obklopeno drobnými šlechtickými državami. Ústí se přes všechny obtíže snažilo chod města obnovit, a to nejen prosbami o vydání privilegií, ale i urychlenými opravami význačných budov, jakými byly např. kostely, ale i výstavbou měšťanských domů, přebudováním městských hradeb, stejně jako oživením činnosti samosprávných orgánů. Ze všech těchto hledisek se zdá, že se město do konce třicátých let 15. stol. navrátilo k běžnému životu, jak to proklamují i zachované prameny, které za jakýsi mezník obnovy označují rok 1438. Nový rozkvet Ústí n. L. můžeme právem zaznamenat v době panování rodu Jagellonců. Pro tuto éru v českých dějinách je charakteristický vzestup stavovské moci na úkor moci královské. Strukturu pozemků lze orientačně odvodit z ocenění pozemků k r. 1479. Nejčastěji se objevují vinice (39%), zahrady (12%), louky (11%), méně již chmelnice (5%), stodoly-sýpky (2%), štěpnice (pod 1%). K pouhému 1% polí musíme zřejmě připočítat "dědiny", tj. dědičné pozemky, nejčastěji pole. Konkrétně lze rozpoznat 21 vinic, z nichž u některých je určitelná cena i poloha. Podle lokalizace vinic se zdá, že přibýly nově založené vinice na svahu nad pravým břehem Bíliny (na Větruši), rozšířeny byly na levém břehu Labe směrem k Vaňovu. Na přelomu 15. stol. Ústí n. L. zůstalo středně velkým, slušně prosperujícím řemeslnicko-zemědělským střediskem bez šancí na větší hospodářské a politické ambice.

Bohuslav Balbín popisuje okolí Ústí nad Labem v 16. století jako úrodný, bohatý kraj s průzračnou řekou, kde lze spatřit vzácné kameny. V tomto období se na rozdíl od ekonomického potenciálu a politického významu začíná výrazně měnit jeho podoba. 16. století není jen politickým zápasem o podobu českého státu. K zásadním změnám došlo ve sféře ekonomické, když se o slovo přihlásila šlechta, hledající nové zdroje příjmů. Začíná éra tzv. režijních velkostatků, mezi jejichž aktivitami není jen zemědělská produkce, ale i pivovarnictví, rybníkářství, na některých panstvích vznikají železárny či sklárny, někde vrchnost podporuje rozptýlenou výrobu plátna atd. Klasická řemeslná výroba však zůstala nadále soustředěna do měst. Humanismus, výrazněji k nám pronikající již za Jagellonců, zapustil kořeny i ve městech a pozdní gotika byla nahrazována renesancí. Vzdělání a cesty do ciziny se staly samozřejmou součástí výchovy nejen mladých šlechticů, ale i bohatých měšťanů. Ti se snažili vyrovnat šlechtě - zakupovali si predikáty, často velmi honosně představovali své domy. Podobně i městské obce dbaly na vzhled svého města. Rozšiřovaly a zdobily se radnice, budovaly kašny, cechy si zřizovaly své domy atd. Gotická rozmanitost až bizarnost byla nahrazena souměrností, bohatou dekorativností štítů a atik, fasádami nejednou zdobenými sgrafitem. Šťastnější města si uchovala alespoň něco ze své předešlé malebnosti, Ústí nad Labem k nim však nepatří. Nástup Habsburků na český trůn neznamenal pro město žádný zlom. Nevelký majetek města, postrádající širší pozemkové zázemí i rozhodující důležitost obchodního centra, stál zřejmě v pozadí jeho malé politické angažovanosti v prvních dvaceti letech Ferdinandova panování. Navíc postihla Ústí n. L. jedna z častých katastrof přelidněných a z velké části stále ještě dřevěných měst – požár, který z celého města ušetřil pouze šest domů. Kromě požáru, který se městem přehnal v roce 1538 a znova 1562 si stěžuje na nedostatečné městské hospodářství, které je jednak obklopeno neúrodnými kopci a jednak je ze všech stran omezováno a utiskováno okolními šlechtici. V každém případě však stav městských domů se za posledních 30 let zvýšil

zhruba o sto. Počtem domů se Ústí přiblížilo Lounům s 325 domy (v Žatci bylo napočítáno celkem 508 domů a v Litoměřicích 544). Ústí n. L. tedy zůstalo středně velkým městem, s trvalým handicapem v nepatrném pozemkovém majetku. Obnova města po opakovaných požárech nebyla asi bez problémů. Nicméně brzy vyrostly nové, v renesančním duchu koncipované domy, mnohé opatřené směrem do náměstí podloubím, opraveny byly i oba kostely, upraveny a patrně vyzdobeny byly i brány městského opevnění. K nejprestižnějším počínům však jistě patřila výstavba nové radnice s vysokým štítem ve stylu saské renesance. Saská renesance se projevuje na téměř všech panských sídlech v nejbližším okolí. Centrem města pochopitelně zůstalo protáhlé nepravidelné náměstí, do něhož ústily čtyři ulice a kterého dolní (jižní) stranou protékal městský potok, jehož voda sloužila jako užitková a byla rozváděna i do dalších ulic. Náměstí obklopovaly zpravidla domy nejváženějších měšťanů, mezi nimiž se objevily i domy v okolí města usazené šlechty.

V 17. stol. se mění vzhled města z pozdně gotického v město renesanční. Následné přestavby a posléze i likvidace mnohých objektů zcela změnilly tvář městského jádra. Pro 2. polovinu 17. století je obecně známou skutečností, že města se nacházela v úpadku, což platilo i pro Ústí nad Labem. Jestliže dáme do souvislosti údaje o počtu obyvatelstva a domů, které se dochovaly z doby předbělohorské, s údaji, které přináší berní rula, dojdeme k významnému zjištění, kterým je úpadek města začínající už na předělu 16. a 17. století a dovršený třicetiletou válkou. Již před třicetiletou válkou se svými 365 domy a přibližnou rozlohou 13,1 ha včetně předměstí patřilo Ústí n. L. nejen mezi nejmenší z nynějších krajských měst, ale i na severozápadě Čech. Od poloviny 17. století počet obyvatelstva města stále klesal a jeho určité zvýšení můžeme předpokládat teprve v prvních desetiletích 18. století, kdy se počet obyvatelstva dostává zhruba na úroveň poloviny 17. století. Můžeme tedy konstatovat, že ve sledovaném období se setkáváme s výraznou stagnací Ústí n. L. Z hlediska obživy převažovali řemeslníci, zemědělci, vinaři. Podle záznamů v berní rule je zřejmé, že nejsilněji byla zastoupena řemesla potravinářská, která svým počtem vysoko převyšují ostatní výrobní skupiny. Celková rozloha půdy v Ústí n. L. v polovině 17. století byla přibližně 512 ha. Z toho zabíraly vinice 42,19 %, tj. 215 ha.

Rozšíření státní správy, centralizace rozvoj průmyslové výroby do podoby průmyslových či obchodních středisek, závisel na faktorech, které se právě i v případě Ústí ukázaly jako určující: dostupná surovinová a energetická základna, dopravní prostředky, podnikatelská iniciativa, pracovní síly ... apod. Velký význam pro vývoj Ústí měla výstavba železnice. Pokud bylo jednou nějaké místo připojeno na železniční síť, znamenalo to nejen zjednodušení dopravy zboží, ale i přepravu osob. Ústí bylo od roku 1850 spojeno státní drahou s Prahou a Vídní a od roku 1851 s německými sousedy. Obdobný význam přísluší přirozeně i vývoji říční (labské) dopravy. Přeměna Ústí n. L. z malého královského města v moderní průmyslové město spadá do období prosazování se průmyslové revoluce v různých oblastech hospodářského života. V případě Ústí n. L. se však tyto tendence vzhledem k jeho poloze začaly projevovat o něco později než ve většině našich novodobých průmyslových centrech. Přesto jeho přeměna v průmyslové, dopravní, správní a obchodní centrum severozápadních Čech proběhla v poměrně krátké době a zasáhla nejenom vlastní Ústí n. L., ale postupně i obce v jeho nejbližším okolí. Předpoklady pro novodobý rozvoj Ústí n. L. se vytvářely postupně, ale k jejich naplnění došlo až po roce 1850, kdy byly splněny základní podmínky průmyslového rozvoje daného místa: levný zdroj energie a dobré dopravní spojení. V okolí Ústí n. L. se sice s těžbou hnědého uhlí setkáváme již v polovině 18. stol., ale jeho praktické užití v průmyslu se začalo prosazovat až od 20. let 19. století, a to navíc ještě mimo území města. V tomto období totiž se uhlí začalo vyvážet po Labi do Německa. Získané zkušenosti pak umožnily v následujících desetiletích jeho využití i v domácí výrobě. Snad ještě větší význam v přeměně Ústí n. L. sehrála doprava. Vzhledem k jeho excentrické poloze nedaleko zemských hranic to bylo zcela pochopitelné. Město sice již od středověku těžilo ze své polohy na Labi, ale celkový objem plavby byl na počátku 19. století nízký, takže život města plavba bezprostředně neovlivňovala. I když od 30. let dochází k jejímu rozvoji a Ústí n. L. se od této doby stává jejím centrem, přesto vzhledem k sezónnosti plavby i omezenosti jejího dosahu, se plavba nestala tím prvkem, který by dal podnět k zahájení přetváření města. Tímto impulsem se stalo až zahájení železniční přepravy na trati Rakouské státní dráhy Vídeň - Praha - Podmokly - Drážďany, kde úsek Praha - Ústí n. L. byl dán do provozu v říjnu 1850,

a zbývající část do Drážďan v roce následujícím. Po ní pak v rychlém sledu následovaly další tratě a z Ústí n. L. se stal významný dopravní uzel, v němž došlo k propojení železniční a vodní dopravy, což ve vývoji města sehrálo významnou roli. A tak, jak už bylo opakovaně konstatováno, vlastně až zahájení železniční dopravy znamená počátek novodobého rozvoje města a jeho přeměny ve významné průmyslové centrum.

S prvními úspěšnými průmyslovými podniky se v Ústí n. L. setkáváme až ve 40. letech 19. století. A jak to bylo v severních Čechách obvyklé, byly těmito průmyslovými podniky textilky. Z Ústí n. L. se tak na prahu jeho průmyslového rozvoje stává středisko textilního průmyslu. Vedle textilek zahájily provoz v oblasti Ústí n. L. před rokem 1850 ještě další podniky s jiným zaměřením, které se pak v průběhu dalších desetiletí staly vůdčími podniky svého oboru. Prvým z nich byla továrna na výrobu siderolitu, kterou založil v roce 1841 Adolf Bähr z Pirny a pod označením "Bähr a Maresch", ze které se stal velký keramický podnik zaměřený na vývoz do řady evropských i zámořských zemí. V obdobně významný podnik se rozrostla v roce 1847 zahájená výroba droždí. V roce 1859 Louis Eckelmann společně se svým bratrem Hermannem postavili v Krásném Březně nové provozy lihovaru a droždárny. Posledním průmyslovým podnikem, který na území města zahájil svou činnost před rokem 1850 byla koželužna Josefa Höniga, umístěná v Dobětické ul. 42. Vyráběly se zde technické kožené výrobky, hnací řemeny, podešve ap. Vznik a rozvoj prvních průmyslových podniků na území města vycházel z dobových kritérií, což v případě Ústí n. L. značilo, že se zde plně projevila snaha tyto podniky umístit do historického rámce města. Navíc se zde objevuje určitý charakteristický rys, s nímž se setkáváme i u jiných míst v severních Čechách: zakladateli nových podniků jsou převážně cizinci, zejména pak podnikatelé ze sousedního Německa. V dalších desetiletích se tento rys ještě více prohloubí, protože řada nových průmyslových podniků je zakládána jako pobočné závody již existujících německých podniků.

Důvody byly prosté: získání velkého trhu monarchie bez celních omezení, blízkost domovských podniků, levnější pracovní síla. A právě blízkost německých hranic byla další příčinou, že po polovině 19. století se hospodářský rozvoj soustředil právě do českého severního pohraničí. Zapojení Ústí n. L. do celozemské, ale i mezinárodní dopravní sítě mělo pro jeho hospodářský vývoj značný význam, protože se tak přiblížilo obchodním centrům, ale i zdrojům surovin a odbytištím. Přestalo tak být na periferii rakouské monarchie, bez řádného spojení se svým okolím. Začalo být naopak místem, které přitahovalo podnikatele, což se projevilo nejen tím, že se zde začal rozvíjet průmysl, ale i v tom, že Ústí n. L. začalo být i obchodním centrem, kde své pobočky zakládaly i velké banky a obchodní domy. V hospodářském životě města se změna neprojevila okamžitě. Postupně, přibližně ve dvacetiletém časovém úseku se odrazila v nové městské struktuře a v odlišné sociální skladbě obyvatelstva. V této první vlně se rozvíjí zejména vlastní město, kdežto okolní obce zůstávají stranou. Druhá vlna zhruba v letech 1885-1905 pak tento proces dovršila, navíc v jejím rámci byla do hospodářské proměny zatažena i pozdější ústecká předměstí a vlastně právě v tomto období se vytváří tzv. Velké Ústí n. L. s velice úzkými hospodářskými vazbami mezi jednotlivými obcemi a historickým Ústím n. L. Rozhodujícím momentem tohoto procesu se stalo založení Spolku pro chemickou a hutní výrobu v roce 1856. Tento akt měl pro město dalekosáhlé důsledky. Jednalo se totiž o velkoryse pojatý podnik, který vlastně od svého počátku byl největším průmyslovým podnikem města, ale i největším chemickým podnikem celé monarchie a svou výrobou do značné míry ovlivnil i skladbu průmyslových podniků v Ústí n. L. Z města textilu se stalo město chemie. Založení Spolku se projevilo i jinak: byl to vlastně první velký průmyslový podnik postavený mimo historické jádro města. Jeho výstavba tak vlastně dala základ ke vzniku nové průmyslové zóny, kde našlo své umístění několik desítek menších i větších podniků. Skladba průmyslu, přes postupně se zvyšující počet podniků z oboru chemie, byla dosti pestrá a zahrnovala řadu oborů. V průběhu 2. poloviny 19. století se vytvořila základní kostra ústeckého průmyslu, která pak jen s malými změnami přetrvala až do roku 1945. Zahrnovala řadu odvětví, která byla většinou zastoupena převážně hned několika podniky. textil, chemie, potravinářství, cukrovarnictví, strojírenství, sklo a keramika, dřevařství, elektrotechnika, stavebnictví.

Obr. č. 14, 15: Příklady architektura 16. – 17. století

Význam řeky Labe v historii města

Jak již bylo zmíněno, existence Ústí n. L. byla vždy úzce spjata s existencí Labe. Toto vzájemné propojení nejvíce zesílilo v průběhu 19. století, kdy s postupným růstem objemu labské přepravy dochází k pozvolné přeměně Ústí n. L. v největší český přístav. Na druhé straně však Labe znamenalo výraznou přirozenou překážku, která omezovala vzájemné propojení sídlišť na jeho březích i možnosti napojení Ústí n. L. na dálkové cesty. Ústí n. L. tak až do výstavby železnice zůstávalo jaksi na okraji a jeho celkový hospodářský rozvoj nastal později, než ve většině nově vznikajících průmyslových centrech.

Labe 1. pol. 19. století bylo také jinou řekou, než ji známe dnes. Jednalo se o přirozený tok, který ještě nebyl dotčen pozdějšími razantními regulačními zásahy. Jeho tok byl širší, ale též mělčí a daleko výrazněji podléhal povětrnostním změnám: lijáky a jarní tání způsobovaly velké povodně, kdy vzedmuté vody zasahovaly až do centra města, při déletrvajícím suchu pak bylo možno Labe bez problémů přebrodit. Jedním z rozhodujících faktorů, který limitoval využitelnost Labe, jako přirozené dopravní tepny bylo každoroční zamrzání celého labského toku. Podle povětrnostních podmínek trvalo toto období většinou od počátku prosince až do konce března a v jeho průběhu ustala na Labi jakákoliv činnost. Dnes již vlastně neznámý jev se však pravidelně opakoval prakticky až do 50. let 20. stol. - do výstavby vltavské kaskády. Jarní tání doprovázené odchodem ledu bylo pak příčinou většiny zhoubných povodní, neboť při náhlých oblevách docházelo k nakupení ledu a k zaplavení často rozsáhlých území. V minulosti bylo Ústí n. L. postiženo několika velkými povodněmi, které zaplavily níže položené části města a způsobily značné materiální škody. Historicky doložená největší povodeň postihla nejen Ústí n. L., ale celé povodí Labe a Vltavy na konci března 1845, když při jejím vrcholu byla hladina vody ve výši 1.119 cm dle dnešního vodočtu. Při této mimořádné povodni byla hladina vody asi o 1,5 m výše než u všech dalších katastrofálních povodní, které Ústí n. L. v průběhu 2. pol. 19. století postihly. Jednalo se zejména o povodně v letech 1862, 1867, 1876 a 1890, které náleží mezi 10 největších historicky doložených labských povodní. I při nich voda zaplavila nejen nábřeží, ale též nižší polohy Malé hradební, Lipové, Hrnčířské a větší část předměstí Ostrov pod Větruší. Následky těchto povodní většinou nebyly nijak tragické, neboť většinou bylo poškozeno maximálně několik domů.

K přeměně přirozeného labského toku do dnešní podoby jako toku regulovaného a do značné míry uměle přetvořeného docházelo postupně po dobu více než sta let a vycházelo z postupně se prosazujícího principu, že Labe je důležitá dopravní tepna, která jako jediná spojuje české země s mořem. Z tohoto principu vycházely všechny úpravy řeky, které směřovaly k odstranění překážek omezujících plavbu a k postupnému prohlubování jejího řečiště. Tyto snahy o vytvoření optimálních plavebních podmínek na Labi vyvrcholily grandiózním plánem kanalizace toků Vltavy a Labe na úseku mezi Prahou a Ústím n. L. Tento projekt se začal realizovat od roku 1896 a byl dokončen v roce 1936 dobudováním Masarykových zdymadel pod Střekovem. Podle původního plánu zde měl být vybudován běžný plavební stupeň, podobným stupňům, které se stavěly na úseku Mělník - Lovosice. Další stupeň měl být postaven u Prackovic. Jejich výstavbě však zabránilo vypuknutí 1. světové války a po jejím skončení došlo k přehodnocení záměrů a prosadila se nová koncepce ve výstavbě vodních děl: ta neměla sloužit pouze plavbě, ale měla být kombinována s vodní elektrárnou. A tak v roce 1923 bylo započato s tehdy největší vodní stavbou na území ČSR. Výsledkem

byla zdymadla, jak je známe dnes: 2 plavební komory pro čluny a hydroelektrárna, navíc doplněna o přechod pro chodce.

Obr. č. 16, 17: Stavba střekovského jezu a zdymadel

Ale již před tím proběhla řada vodohospodářských zásahů, které jednak vycházely z potřeb plavby, jednak byly důsledkem stavby železničních tratí v oblasti Ústí n. L.: Praha - Podmokly a Ústí n. L. - Teplice. Vlastní zásahy do koryta řeky byly až do 1. pol. 19. století minimální a omezovaly se pouze na odstraňování bezprostředních překážek, které bránily plavbě: spadlých či uvolněných balvanů, nánosů z náplav, prohlubování plavební dráhy na mělčinách ...apod. A tak výraznější zásahy do charakteru Labe v Ústí n. L. a jeho okolí s sebou přinesla až výstavba železniční trati Praha - Ústí n. L. - Podmokly. Projevily se jak celkovou úpravou břehu, kde bylo nutno navržit drážní těleso (úpravy pod Větruší, přemístění ústí Bíliny, úpravy v prostoru nádraží, mosty, např. pět oblouků u dnešního mostu přes Labe), ale i radikálními zásahy v oblasti Mariánské skály. Všechny tyto práce proběhly v letech 1847 - 1850. Menší zásahy si vyžádala také stavba Ústecko - teplické dráhy v letech 1856 - 1858, zejména při jejím napojení na hlavní pražskou trať - viadukt v Malé hradební. Podstatně výrazněji se však existence Ústecko-teplické dráhy projevila v bezprostřední blízkosti Labe, neboť právě tato soukromá dráha se stala rozhodujícím faktorem dalšího rozvoje labské dopravy v Ústí n. L. a vlastně odstartovala období jeho rychlé přeměny v přístavní město. Již v roce 1858 byla součástí výstavby Ústecko-teplické dráhy vlečka k Labi v délce 315 m, která se stala základem pozdější rozsáhlé sítě železničních vleček na levém břehu Labe mezi Vaňovem a Krásným Březnem, na něž bezprostředně navazovaly další přístavní a překladištní objekty. V průběhu let 1858-1891 tak došlo k přeměně celého tohoto úseku v území, které sloužilo výhradně labské přepravě. Poslední železniční trať, která bezprostředně zasáhla do charakteru Labe v oblasti Ústí n. L. byla trasa Severozápadní dráhy: Lysá n. L. - Děčín, jejíž provoz byl zahájen v roce 1873. Vedle sice po pravém labském břehu a tudíž se Ústí n. L. bezprostředně nedotýkala, ale právě její napojení na již existující železniční soustavu v Ústí n. L. mělo dalekosáhlý význam.

Přímé zásahy do profilu řeky s sebou přinesl až rozvoj labské dopravy od 30. let 19. století. Týkaly se jednak odstraňování plavebních překážek - balvanů, nánosů písku, kamenných prahů (Střekov), ale i drobných ostrůvků v prostoru pod Mariánskou skálou. Závažnějšími zásahy bylo prohlubování plavební dráhy, které si vynucovaly zvětšující se rozměry, ale především ponor labských člunů. Postupně byla v korytu řeky vyhlubována plavební dráha až pro ponor 190 cm, a to v celé délce labského toku mezi Ústím n. L. a státní hranicí. Vznikla tak asi 40 m široká plavební dráha s ostře spadajícími stěnami. Důsledkem těchto úprav pak bylo celkové snížení hladiny Labe asi o 30-50 cm a zmenšení jeho šířky. Tyto zásadní úpravy pak dotvrdily zpevňovací práce na jeho březích, výstavbu přístavů a překladišť. Labe tak již počátkem 20. století ztratilo svoji přirozenou podobu a stalo se víceméně řekou, jakou známe dnes.

Mimo jakoukoliv pozornost zůstávaly až do počátku 20. století další aspekty ve využívání Labe: vodohospodářské a energetické. V oblasti Ústí n. L. známe až do stavby zdymadel jediný případ využití jeho energie: lodní mlýn, který stával při střekovském břehu. Návrh na energetické využití Labe se pak zrodil až těsně před 1. světovou válkou, když byla přehodnocena koncepce výstavby posledních dvou stupňů při již vzpomínané regulaci Vltavy a Labe. Místo dvou stupňů - Prackovice a Střekov byl nakonec postaven pouze jeden - střekovská zdymadla. Při jejich výstavbě se již prosadila nová koncepce ve využívání vodních

toků jako zdroje k výrobě elektrické energie. A právě střekovská zdymadla byla jednou z prvních staveb tohoto typu na našem území a v době dokončení i největší.

Až do 1. světové války bylo Labe také jen sporadicky využíváno jako zdroj průmyslové vody pro místní průmysl a zcela mimo pozornost zůstávala možnost použít vody Labe jako zdroje pitné vody. A tak vlastně Labe sloužilo po celé námi sledované období téměř výlučně svému původnímu poslání - přepravě osob a zboží. Rozhodujícím momentem v novodobém rozvoji labské plavby se stalo rozhodnutí Vídeňského kongresu v roce 1815 o svobodě plavby na celém úseku Labe. V praxi to znamenalo, že všichni účastníci labské dopravy mohli na základě tohoto rozhodnutí využívat bez omezení (mimo zachované celní poplatky) celého splavného toku Labe. Navíc příslušné úseky Labe byly vyňaty z pravomoci vrchností a dohled nad nimi převzal příslušný polabský stát, který také hradil náklady na úpravy toku. Toto základní rozhodnutí bylo rozvedeno a potvrzeno konferencí všech polabských států, které společně podepsaly v roce 1821 tzv. Labská akta, která jednak potvrdovala svobodu plavby, jednak stanovovala základní pravidla pro plavbu. Pro Ústí n. L. zde bylo ještě jedno ustanovení: stalo se sídlem labského celního soudu (až do roku 1952).

V prvních desetiletích 19. stol. však labská plavba měla ještě poměrně malý rozsah a svým objemem, sortimentem převáženého zboží, ale i svou technickou úrovní nepřekročila středověký rámeček. Rozhodujícím impulsem pro její novodobý rozvoj, a to právě především v samotném Ústí n. L., se stala těžba hnědého uhlí a jeho použití jako paliva v dopravě a průmyslu. Již v tomto období směřovala labská plavba převážně po proudu do Saska a dalších německých států, z nichž právě v Sasku se již od konce 18. stol. začal rozvíjet průmysl, který potřeboval kvalitní a přitom levné palivo. Je proto pochopitelné, že s rozvojem těžby hnědého uhlí v okolí Ústí n. L. byly již od 20. let podnikány pokusy o jeho vývoz po vodě právě do Saska. To byl také impuls k poměrně rychlé přeměně Ústí n. L. ve středisko vývozu uhlí po Labi a počátek budování rozsáhlých zařízení sloužících výhradně plavbě. Z počátku se labské překladiště nacházelo při ústí Bíliny, v němž také byl ve 20. letech vybudován první ochranný přístav, kde byly lodě chráněny před povětrnostními vlivy - led, povodně. Bylo zde upraveno 28 stanovišť pro nakládání člunů a okolní louky sloužily jako skládky. Růst překládky uhlí až do 50. let 19. stol. byl poměrně pomalý, i když podíl vyváženého uhlí z celkové těžby výrazně vzrostl. Většina po Labi vyváženého uhlí pocházela z okolí Ústí n. L., Trmic a Chabařovic, odkud se k Labi dopravovalo povozy. Postupně se zvyšoval počet člunů na Labi a rostly nároky na jejich stavbu. Proto i v Ústí n. L. vznikají první loděnice, které staví speciální uhelné čluny zvané „zille“, což byly celodřevěné nekryté čluny s plochým dnem. Počet člunů postavených ročně na Ústecku již před polovinou 19. století obnášel řádově několik set kusů. Většina nově postavených člunů sloužila výhradně k přepravě uhlí, a jen část pro přepravu dalšího zboží (ovoce, obilí, sůl, suroviny ap.). Jednalo se vesměs o poměrně malé čluny délky 23,7 - 28,5 m, šířky 3,2 - 4,1 m a výšky kolem 0,75 m. Čluny po proudu pluly výhradně samotíží, tj. byly volně unášeny proudem, popřípadě k zrychlení plavby byly opatřeny plachtami. Tento způsob plavby se udržel až do 60. let 19. století. Proti proudu byly čluny až do zavedení vlečné parní plavby vlečeny většinou koňskými či volskými potahy, které se pohybovaly po speciálně upravené potahové stezce, která vedla po levém břehu Labe. Tento systém vlečení se udržel až do počátku 70. let 19. století, kdy s rozvojem řetězové vlečné plavby zanikl.

V průběhu 40. - 50. let došlo v labské plavbě k výrazné změně, kterou způsobil průnik parního stroje i do vodní dopravy. Prvním parníkem, který připlul do Ústí n. L. 17. května 1841. Jeho plavba se stala událostí i pro Ústí n. L. Plavbou Bohemie byla zahájena nová éra v dějinách labské plavby, i když až téměř do konce 50. let se parníky využívaly pouze v osobní přepravě. Teprve koncem 50. let se paroplavba prosadila i v nákladní dopravě a vlečné kolesové parníky (remorkéry) byly používány k vlečení člunů proti proudu (od roku 1857). Jejich užití však bylo omezené a pro rozvoj vlečné parní plavby bylo rozhodující až zavedení plavby řetězových parníků, které zahájily pravidelnou plavbu mezi Ústím n. L. a státní hranicí v roce 1872. Jednalo se o speciální parníky pohybující se pomocí těžkého řetězu položeného na dno Labe, který přecházel přes buben na palubě. Tyto parníky mající speciální konstrukci a tvar byly schopné táhnout proti proudu až 10 naložených člunů. Od roku 1881 však přešly, společně s celým majetkem pražské společnosti, do vlastnictví Rakouské severozápadní paroplavební společnosti, která pak v roce 1885 prodloužila řetězovou plavbu do Litoměřic, později až do Mělníka. Poslední řetězový parník na Labi zůstal

v provozu právě v Ústí n. L., i když sloužil pouze k přetahování člunů, až do roku 1945, kdy se potopil a byl vyřazen. Na zbývajícím úseku Labe řetězová plavba zanikla již v průběhu 30. let.

Nepřímo, i když velice významně, se v labské přepravě odrazil vznik a rozvoj železniční přepravy. Ústí n. L. bylo jedním z prvních českých měst s železniční dopravou (1850), navíc napojeném na jednu z nejdůležitějších evropských tratí - Vídeň - Praha - Berlín. Pro vlastní labskou dopravu však mnohem větší význam měla druhá ústecká železniční trať - Ústecko-teplická dráha, na níž byl zahájen provoz v roce 1858. Jednalo se sice o krátkou trať, která byla až v roce 1870 prodloužena do Chomutova, ale vedoucí středem tehdejší hnědouhelné pánve mezi Ústím n. L. a Teplicemi. Byla postavena jako čistě účelová stavba, jako tzv. uhelná dráha, jejímž posláním, vedle dopravy lázeňských hostů do Teplic, byla především přeprava uhlí z jednotlivých dolů do Ústí n. L. a odtud dále buď dalšími železničními tratěmi nebo po Labi. Proto již v době zahájení provozu Ústecko-teplické dráhy byla dána do provozu 315 m dlouhá vlečka k Labi, která spojovala dnešní nádraží Ústí n. L. - západ s labským překladištěm. V následujících letech se pak Ústecko-teplická dráha stala rozhodujícím činitelem při rychlém rozvoji nejen labské plavby, ale celého přístavního systému v Ústí n. L. Základem se stala překládka uhlí ze železničních vagonů do labských člunů a centrem prudce se rozvíjející přepravy uhlí se stal prostor pod Mariánskou skálou, tzv. uhelný přístav. Na něj navázal tzv. starý či západní přístav na hranicích Ústí n. L. a Krásného Března vybudovaný v letech 1863-1864, jehož stavbu plně financovala právě Ústecko-teplická dráha. Jednalo se o tzv. zimní přístav, který měl sloužit především k zakotvení lodí v zimním období nebo v případě povodní a chránit je před poškozením. Přístavní zařízení pak pokračovala na katastru Krásného Března, kde překladiště pro kusové zboží a suroviny včetně skladišť vybuďovala v roce 1889 naopak společnost Státní rakouské dráhy (Praha-Podmokly) a propojila ho s krásnobřezenským nádražím. Sloužilo hlavně krásnobřezenským továrnám - cukrovaru, pivovaru, lihovaru a dalším. V jeho sousedství byl pak umístěn druhý ústecký zimní přístav - tzv. nový nebo též východní, který byl vybudován v letech 1889-1891, a to opět na náklady Ústecko-teplické dráhy. Jižní okraj v prostoru pod Větruší byl pak vyhrazen tzv. městskému překladišti, které sloužilo potřebám ústeckých podniků a města. V 90. letech na něj ještě navázalo překladiště ústeckého cukrovaru. Celý tento přístavní komplex byl pak propojen celou sítí železničních vleček.

Ústecký přístavní komplex se rozkládal podél Labe v celkové délce 4.550 m a byl propojen celou sítí železničních vleček v délce téměř 15 km, které vycházely z nádraží Ústecko-teplické dráhy. Téměř v celé délce byl labský břeh zpevněn kvádrovou zdí nebo alespoň kameny obložen. Mimo uhelný přístav zde bylo již od 60. let instalováno několik parních jeřábů (jejich nejvyšší počet byl 12 ks), přičemž k jejich modernizaci došlo až v průběhu prvního desetiletí 20. stol., aby pak tyto přežily i 2. světovou válku. Starý či západní zimní přístav měl délku 668 m, šířku 65 m a plochu 43 700 m², nový či východní přístav byl pak dlouhý 600 m, široký 100 m s plochou 49.770 m², která byla rozdělena středovou hrází do dvou bazénů. Na ústecký komplex navazovalo překladiště v Krásném Březně, které bylo napojeno na železniční stanici tamtéž. Bylo vybudováno v roce 1889 bývalou Rakouskou státní dráhou a délka nakládací plochy byla 1.400 m. Byla zde postavena dvě skladiště a jeden špýchar. Jeho součástí bylo přečerpávací zařízení a nádrže na petrolej firmy Fanto. V průběhu šedesáti let byl tak vybudován komplex, který neměl obdoby v rámci celé rakouské monarchie a Ústí n. L. objemem své roční překládky se stalo největším (nejen říčním) přístavem Rakouska-Uherska, který předčil objemem roční překládky i největší rakousko-uherský námořní přístav - Terst. Je sice pravda, že daleko největší položkou v překládce bylo hnědé uhlí, ale zejména od 90. let 19. stol. se výrazně zvyšovala s růstem průmyslové výroby ve městě a okolí i překládka surovin a hotových výrobků. Labská přeprava se tak stala fenoménem, který výrazně ovlivňoval hospodářský život města, a to i přesto, že v této době bylo Ústí n. L. již velice důležitou železniční křižovatkou. Ukázalo se totiž, že výhody plavby po ekonomické stránce jsou nesporné, což se projevovalo především při přepravě na větší vzdálenosti.

Ve vývozu se jednalo zejména o uhlí, stavební materiál, částečně i hotové výrobky a některé zemědělské produkty (obilí, ovoce). Od 90. let pak výrazně stoupal vývoz cukru, kde Ústí n. L. získalo prioritu, protože zde byly vybudovány 3 velké rafinerie cukru, které většinu své produkce vyvážely po Labi do Německa. V opačném směru výrazně stoupal podíl dovážených surovin, kdy vedle tradičně dovážené soli přibýly

zejména suroviny pro chemický a potravinářský průmysl (Schichtovy závody, Spolek), textilní suroviny (bavlna, juta apod.). Většina těchto surovin se vozila z Hamburku, který se stal významným konečným bodem pro čluny z Čech. Je samozřejmé, že změna struktury přepravovaného zboží se odrazila i ve specializaci jednotlivých přístavních zařízení: modernizovala se především překladiště kusového zboží a surovin, kdežto překládka uhlí se prováděla tradičním ručním způsobem. Vznikla i překladiště velkých závodů: překladiště cukru u cukrovarů v Ústí n. L., Krásném Březně a Neštěmicích, který byl společný i pro továrnu Solvay (sůl). Většina nově zřizovaných překladišť byla vybavována parními jeřáby s nosností 1-2 t, někdy i dopravníky. Rozvoj ústeckého přístavního komplexu byl bezprostředně spjat s vývozem severočeského hnědého uhlí do Německa, s nímž bylo započato ve 20. letech 19. století. V této době i v následujících desetiletích byl však objem vývozu poměrně malý (několik desítek tisíc tun) a prudký vzestup po Labi vyváženého uhlí nastal až od 60. let. Až do počátku 20. století se objem jeho překládky neustále zvyšoval, ale po roce 1905 nastává v důsledku zmenšené poptávky v Německu (zavádění vytápění briketami) pozvolný pokles. Přeprava uhlí se tak stala zcela dominantní a v rámci celkového objemu labské překládky v Ústí se na ní podílelo zhruba 80 %.

Od 90. let se objemem překládky hned za uhlí dostala přeprava cukru. Byl to důsledek zahájení jeho výroby ve třech rafineriích, které na území města vznikly - Ústí n. L., Krásné Březno a Neštěmice. Převážná část jejich produkce byla určena na vývoz (Německo, zámoří), přičemž jeho přepravu zajišťovala právě labská plavba. S prudkým rozvojem plavby od 80. let poskytoval ústecký břeh Labe téměř stejný obraz: podél nábřeží jsou v několika řadách zakotveny labské čluny, na něž ze břehu je položen les fošen a po nich s kolečky či s pytlí na zádech se pohybují nakladači. Po volné vodě pak odplouvají či připlouvají další čluny, které hledají místo k zakotvení.

Toku Labe se však nevyužívalo pouze pro nákladní přepravu. Při zahájení paroplavby na českém toku Labe byly parníky určeny výlučně k přepravě osob. A osobní přeprava se stala neodmyslitelnou součástí labské dopravy, a vlastně jí zůstala dodnes, i když v daleko menším rozsahu.

Obr. č. 18, 19: Lodní doprava v Ústí nad Labem

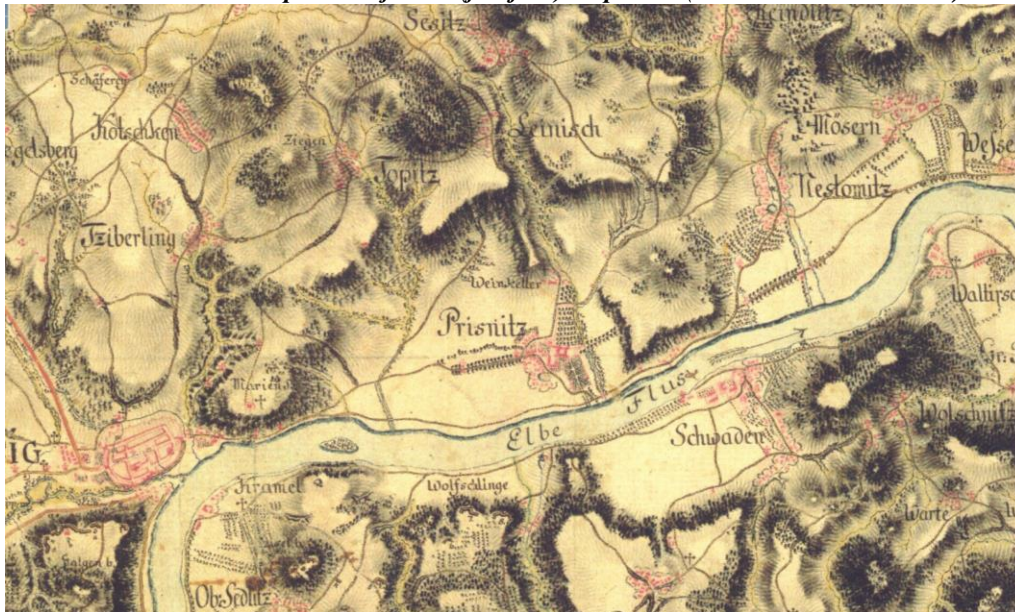

Počet přepravovaných osob až do 1. světové války neustále stoupal a maxima dosáhl kolem přelomu staletí. V průběhu doby se však přece jenom charakter osobní přepravy změnil: jestliže v prvních letech sloužila osobní doprava prakticky výlučně k účelové přepravě osob jako nový rychlejší dopravní prostředek, pak po zahájení železniční dopravy a jejím rozvoji labská osobní přeprava získala spíše charakter rekreační: plavby krásným labským údolím lákaly množství romanticky založených osob, pro různé spolky a školy sloužily parníky ke společným výletům, byly pořádány různé zvláštní plavby při příležitosti různých velkých výstav, trhů či spolkových slavností. Vedle toho si plavba alespoň částečně uchovala i svou přepravní funkci, hlavně pro obce ležících na březích Labe, jejichž obyvatelé používali parníků převážně k přepravě zboží na trhy ve městech. Zastávky parníků byly prakticky ve všech obcích, ale hlavní proud cestujících směřoval do velkých měst a rekreačních středisek. Na českém toku Labe se největší počet cestujících soustředil právě do Ústí n. L. Přitom se nejednalo o zanedbatelný počet, protože např. v desetiletí před 1. světovou válkou přijelo nebo odjelo z Ústí n. L. průměrně přes čtvrt milionu osob ročně, což bylo 40 - 50 % všech osob přepravených parníky na českém úseku Labe. Pro jejich pohodlí zřídila saská společnost v Ústí n. L. svoji vlastní kancelář spojenou s restaurací a hotelem - Parník (Dampfschiff), která

zahájila provoz v roce 1862 a byla umístěna poblíž ústí Bíliny. Příjezdy a odjezdy parníků byly přizpůsobeny hlavním železničním spojům (do Prahy či Teplic).

Zlatý věk ústecké říční plavby skončil vypuknutím 1. světové války. Po jejím skončení se změnilo nejen uspořádání Evropy, ale i poměry v labské plavbě. Vznikem ČSR, která v roce 1922 vytvořila monopolní plavební podnik Československou plavbu labskou, která provozovala veškerou nákladní přepravu, se změnily vlastnické vztahy a omezila se působnost německých paroplavebních společností na našem území.

Obr. č. 20: Historická mapa - I. vojenské (josefské) mapování (1764-1768 a 1780-1783)

(Zdroj: <http://oldmaps.geolab.cz>)

Obr. č. 21: Historická mapa - II. vojenské mapování – Františkovo (1836-1852)

(Zdroj: <http://oldmaps.geolab.cz>)

Obr. č. 22: Historická mapa - III. vojenské mapování - Františko-josefské (1877-1880)

(Zdroj: <http://oldmaps.geolab.cz>)

Obr. č. 23: Ortofoto z roku 1947

(Zdroj: <https://archivnimapy.cuzk.cz>)

Obr. č. 24: Ortofoto z roku 1963

(Zdroj: <https://archivnimapy.cuzk.cz>)

Obr. č. 25: Ortofoto z roku 1975

(Zdroj: <https://archivnimapy.cuzk.cz>)

Indikátory přítomnosti kulturních a historických hodnot

Přítomnost hodnot kulturní a historické charakteristiky KR je indikována přítomností či nepřítomností standardizovaných indikátorů vyplývajících ze zákona číslo 20/1987, o státní památkové péči.

Obr. č. 26: Zákres kulturních památek v PDoKP

(Zdroj: <https://geoportal.npu.cz>)

Indikátory kulturní a historické hodnoty MKR 1

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR MKR 1		Přítomnost indikátoru	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky (NKP) vč. pam. ochr. pásma (POP)	-	X
2	Přítomnost archeologické památkové rezervace (vč. navrhované a POP)	-	X
3	Přítomnost městské památkové rezervace (MPR) (vč. navrhované a POP)	-	X
4	Přítomnost vesnické památkové rezervace (VPR) (vč. navrhované a POP)	-	X
5	Přítomnost městské památkové zóny (MPZ) (vč. navrhované a POP)	-	X
6	Přítomnost vesnické památkové zóny (VPZ) (vč. navrhované a POP)	-	X
7	Přítomnost krajinné památkové zóny (KPZ) (vč. navrhované)	-	X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky (vč. navrhované a POP)	-	X
9	Kulturní dominanty	-	X

Indikátory kulturní a historické hodnoty MKR2

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR MKR 2		Přítomnost indikátoru	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky (NKP) vč. pam. ochr. pásma (POP)	-	X
2	Přítomnost archeologické památkové rezervace (vč. navrhované a POP)	-	X
3	Přítomnost městské památkové rezervace (MPR) (vč. navrhované a POP)	-	X
4	Přítomnost vesnické památkové rezervace (VPR) (vč. navrhované a POP)	-	X
5	Přítomnost městské památkové zóny (MPZ) (vč. navrhované a POP)	-	X
6	Přítomnost vesnické památkové zóny (VPZ) (vč. navrhované a POP)	-	X
7	Přítomnost krajinné památkové zóny (KPZ) (vč. navrhované)	-	X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky (vč. navrhované a POP)	X	-
9	Kulturní dominanty	X	-

ad. 8 **Zámek (Krásné Březno)**

Areál je umístěn severně od průjezdní komunikace na východním okraji Krásného Března. Tvóří jej starý zámek postavený před rokem 1568 a nový zámek postavený počátkem 17. století s barokní úpravou z 1. poloviny 18. století. Kolem zámku je anglický park. Nejstarším panským sídlem v areálu zámku je starý zámek, který byl vybudován pravděpodobně již před

rokem 1568 Heinrichem z Bünau a dokončen počátkem 17. století Heinrichovým synem Rudolfem z Bünau. Na rozdíl od současné podoby byl zámek kryt sedlovou střechou s ozdobnými štíty. Rudolf z Bünau byl stavebníkem také nového zámku, jehož dokončení spadá také do období na počátku 17. století. Pravděpodobně vznikl jako čtyřkřídlá přízemní stavba, fortifikačně zajištěná převýšenými nárožními věžemi a vodním příkopem napájeným z Pekelského potoka. Vrcholně barokní přestavba nového zámku je připisována hraběti Johannu Ludvíku Richardu z Cavriani. Proběhla pravděpodobně mezi lety 1714–1751 a došlo při ní k radikální úpravě interiérů patra (pokud ovšem nebylo zcela nově vystavěno), patro a přízemí propojilo trojramenné schodiště s balustrádou, v přízemí byla vybudována sala terrena, do fasády byly proraženy nové okenní otvory a barokní rytmus byl sjednocen typovými prvky. Vznikla také velká okrasná zahrada. Další výraznější úpravy pocházejí ze 70. let 19. stol., kdy bylo odstraněno schodiště v jižním průčelí nového zámku a přistavěno nové. Zásadní změny v dispozičním řešení byly postupně realizovány po převzetí zámku Čs. státními drahami v roce 1952. V patře nového zámku byly odbouráním dělicích zdí propojovány jednotlivé místnosti, určené pro sálové počítače. Vnitřní nádvoří bylo přestropeno a prostor zčásti nastaven do patra. Přitom byla odstraněna řada původních architektonických detailů stropů, původních podlah, okenních a dveřních konstrukcí vč. barokních, klasicistních a historizujících kamen. Budova starého zámku si sice uchovala původní dispoziční schéma, ale rovněž neodolala modernizačním zásahům – výměně podlah, užití typizovaných dveřních křídel apod. V obou budovách (až na několik výjimek) byly vyměněny původní, převážně šestitabulkové ven a dovnitř otvíravé konstrukce oken za jednoduše profilované, dovnitř otvíravé se členěním do písmene T.

Kostel sv. Floriána (Krásné Březno)

Kostel sv. Floriána je unikátní památkou tzv. saské renesance s žebrovou síťovou klenbu s trny, diamantovými portály, okenní kružbou či patrovými emporami. Nejhodnotnější částí mobiliáře je unikátní renesanční oltář s alabastrovými reliéfy z roku 1604. Kostel byl vystavěn v letech 1597–1604 stavitelem Hansem Bogem z Pirny z podnětu majitele krásnobřezenského zámku Rudolfa z Bünau (1547–1622), příslušníka saského rodu, který vlastnil statky na Ústecku a Děčínsku. Kostel vznikl jako soukromá luteránská kaple Panny Marie pro zámeckou rodinu a čeledí, k zasvěcení sv. Floriánovi došlo až se zřízením římskokatolické farnosti Krásné Březno v roce 1897.

ad. 9 dtto

Indikátory kulturní a historické hodnoty MKR 3

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR MKR 3		Přítomnost indikátoru	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky (NKP) vč. pam. ochr. pásma (POP)	-	X
2	Přítomnost archeologické památkové rezervace (vč. navrhované a POP)	-	X
3	Přítomnost městské památkové rezervace (MPR) (vč. navrhované a POP)	-	X
4	Přítomnost vesnické památkové rezervace (VPR) (vč. navrhované a POP)	-	X
5	Přítomnost městské památkové zóny (MPZ) (vč. navrhované a POP)	-	X
6	Přítomnost vesnické památkové zóny (VPZ) (vč. navrhované a POP)	-	X
7	Přítomnost krajinné památkové zóny (KPZ) (vč. navrhované)	-	X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky (vč. navrhované a POP)	X	-
9	Kulturní dominanty	-	X

ad. 8 Hrobka rodiny Johanna Schichta

Hrobka rodiny Johanna Schichta, nacházející se na střekovském hřbitově, představuje významný a kvalitní příklad funerální architektury.

Identifikace a klasifikace znaků kulturní a historické charakteristiky

Posuzovaný záměr se nachází v území s minimem kulturně-historických prvků. Nejvýznamnější kulturní a hodnoty jsou soustředěny do území vymezeného jako MKR 2, tj. v zástavbě městské části Krásné Březno. Typově se jedná o šlechtické sídlo (zámek) a sakrální objekt (kostel), tj. stavby výjimečné. Pozitivní hodnoty běžné zástavby prakticky absentují.

Vzhledem k vzdálenosti lokality záměru (dotčeného území) a MKR 2, resp. 3 je v rámci hodnocení vlivů na zákonná kritéria krajinného rázu uvažováno ovlivnění vizuální, resp. potenciální snížení významu uplatnění kulturních památek v širším krajinném měřítku.

Znaky kulturní a historické hodnoty MKR 1a jejich klasifikace

Identifikované znaky kulturní a historické charakteristiky KR MKR 1		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Silné rekreační využití příměstského prostoru (rozsáhlá zahrádkářská kolonie a související doprava – přejezdy)	XXX	XX	-
2	Architektonicky nesourodá zástavba městského typu	XX	X	-
3	Výšková panelová zástavba Dobětice	XXX	XX	-
Vysvětlivky: DLE PROJEVU: + pozitivní / O neutrální / - negativní DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný				

Znaky kulturní a historické hodnoty MKR 2 a jejich klasifikace

Identifikované znaky kulturní a historické charakteristiky KR MKR 2		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Přítomnost kulturních dominant (zámek Krásné Březno, kostel sv. Floriána)	X	XX	+
2	Extrémně silně technicky upravené koryto Labe	XXX	XXX	-
3	Rozsáhlá průmyslová zástavba	XXX	XXX	-
4	Výšková panelová zástavba	XX	XX	-
Vysvětlivky: DLE PROJEVU: + pozitivní / O neutrální / - negativní DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný				

Znaky kulturní a historické hodnoty MKR 3 a jejich klasifikace

Identifikované znaky kulturní a historické charakteristiky KR MKR 3		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Výšková zástavba městské části Střekov	XX	XX	-
2	Architektonicky nesourodá zástavba městského typu, zasahující do středních partií svahů Českého středohoří	X	X	0
Vysvětlivky: DLE PROJEVU: + pozitivní / O neutrální / - negativní DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný				

8.3. Vizuální charakteristika

- estetická hodnota, harmonické měřítko a vztahy v krajině

Krajina je charakteristická určitými vizuálně vnímatelnými jevy, které se různým způsobem podílejí na vzniku nebo naopak potlačení estetické atraktivnosti krajiny a představují pozitivní nebo negativní znaky krajinné scény.

Dle převažujících, signifikantních charakteristik lze krajinu v rámci PDoKP klasifikovat jako plně kulturní. Způsob využívání krajiny je základní dynamickou silou ovlivňující vývoj krajinného rázu a v závislosti na tom i jeho estetickou kvalitu. Již od 18. století docházelo vlivem průmyslové výroby k zásadní přeměně krajiny labského údolí. Zásadní faktor pak představuje rozsáhlá úprava vodního toku, související s intenzifikací lodní dopravy. Právě doprava, resp. dopravní infrastruktura je zásadním aspektem, ovlivňujícím nejnižší polohy labského údolí. Dalším významným faktorem je rozsáhlá obytná zástavba gradující v 2. polovině 20. století výstavbou rozsáhlých panelových sídlišť. Z hlediska uplatnění prvků

v obrazu krajiny tak zcela dominuje výšková panelová zástavba v kombinaci s průmyslovými objekty umístěných v matici, tvořené mohutným, hluboce zaříznutým údolím Labe, s částečně zalesněnými svahy. Proces přeměny krajiny se silně negativními dopady pokračuje i v současnosti, a to dalšími zásahy do sekundární i terciární krajinné struktury. Dynamický tvar reliéfu a extrémní antropogenní přeměna krajiny, se silným industriálním charakterem, utváří základní identitu krajiny v rámci PDoKP.

Indikátory estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině

Indikátory vizuální charakteristiky MKR 1

MKR 1				
Indikátory přítomných znaků nebo hodnot rysů prostorové skladby (analytická kritéria)			Přítomnost indikátoru	
			ANO	NE
Charakter vymezení prostoru	1	Zřetelné vymezení prostorů terénním horizontem	X	-
	2	Zřetelné vymezení prostorů okraji porostů	X	-
	3	Zřetelné vymezení prostorů cennou zástavbou	-	X
	4	Vymezení prostorů více horizonty	-	X
	5	Charakteristické průhledy a přítomnost míst panoramatického vnímání krajiny	X	-
Rysy prostorové struktury	6	Maloplošná struktura – mozaika drobných ploch a prostorů převažujícím přírodním charakterem	-	X
	7	Maloplošná struktura - mozaika s výraznými prvky rozptýlené zeleně v krajině se zemědělským využitím	-	X
	8	Velkoplošná struktura otevřených ploch a větších porostních celků s harmonickým výrazem	X	-
Konfigurace liniových prvků	9	Zřetelné linie morfologie terénu (horizonty, hrany, hřbetnice atd.)	X	-
	10	Zřetelné linie vegetačních prvků (okraje lesních porostů, aleje, doprovodná zeleň atd.)	X	-
	11	Zřetelné linie zástavby	X	-
Konfigurace bodových prvků	12	Přítomnost zřetelných terénních dominant	X	-
	13	Přítomnost zřetelných architektonických dominant	X	-
	14	Neobvyklý tvar nebo druh dominanty	-	X
	15	Přítomnost vedlejších prostorových akcentů	X	-
Indikátory přítomných rysů charakteru a identity (souhrnná kritéria)			Přítomnost indikátoru	
			ANO	NE
Rozlišitelnost	1	Výraznost, neopakovatelnost, zapamatovatelnost scenerie	X	-
	2	Neopakovatelnost krajinných forem	-	X
	3	Výraznost a nezaměnitelnost významu prvků krajiny ve vizuální scéně	-	X
	4	Výraznost či nezaměnitelnost způsobů hospodářského využití krajiny	-	X
	5	Kontrast, symetrie, vyvážená asymetrie, gradace, dynamické či statické působení jako výrazný rys krajinné scény	X	-
Harmonie měřítka krajiny	6	Zřetelná harmonie měřítka zástavby bez výrazně měřítkově vybočujících staveb	-	X
	7	Zřetelný soulad měřítka prostoru a měřítka jednotlivých prvků	-	X
	8	Dochované tradiční měřítkové vztahy stop hospodářské činnosti a krajiny	-	X
Harmonie vztahů v krajině	9	Soulad forem osídlení a přírodního prostředí	-	X
	10	Harmonický vztah zástavby a přírodního rámce	-	X
	11	Soulad hospodářské činnosti a přírodního prostředí	-	X
	12	Uplatnění kulturních dominant v krajinné scéně	-	X
	13	Uplatnění míst s kulturním významem	-	X
	14	Působivá skladba prvků krajinné scény	-	X
	15	Výrazně přírodní nebo přírodě blízký charakter scenerie	-	X

Indikátory vizuální charakteristiky MKR 2

MKR 2				
Indikátory přítomných znaků nebo hodnot rysů prostorové skladby (analytická kritéria)			Přítomnost indikátoru	
			ANO	NE
Charakter vymezení prostoru	1	Zřetelné vymezení prostorů terénním horizontem	X	-
	2	Zřetelné vymezení prostorů okraji porostů	-	X
	3	Zřetelné vymezení prostorů cennou zástavbou	-	X
	4	Vymezení prostorů více horizonty	-	X
	5	Charakteristické průhledy a přítomnost míst panoramatického vnímání krajiny	-	X
Rysy prostorové struktury	6	Maloplošná struktura – mozaika drobných ploch a prostorů převažujícím přírodním charakterem	-	X
	7	Maloplošná struktura - mozaika s výraznými prvky rozptýlené zeleně v krajině se zemědělským využitím	-	X
	8	Velkoplošná struktura otevřených ploch a větších porostních celků s harmonickým výrazem	-	X

Konfigurace liniových prvků	9	Zřetelné linie morfologie terénu (horizonty, hrany, hřebnice atd.)	-	X
	10	Zřetelné linie vegetačních prvků (okraje lesních porostů, aleje, doprovodná zeleň atd.)	-	X
	11	Zřetelné linie zástavby	X	-
Konfigurace bodových prvků	12	Přítomnost zřetelných terénních dominant	-	X
	13	Přítomnost zřetelných architektonických dominant	X	-
	14	Neobvyklý tvar nebo druh dominanty	-	X
	15	Přítomnost vedlejších prostorových akcentů	-	X
Indikátory přítomných rysů charakteru a identity (souhrnná kritéria)			Přítomnost indikátoru	
			ANO	NE
Rozlišitelnost	1	Výraznost, neopakovatelnost, zapamatovatelnost scenerie	-	X
	2	Neopakovatelnost krajinných forem	-	X
	3	Výraznost a nezaměnitelnost významu prvků krajiny ve vizuální scéně	X	-
	4	Výraznost či nezaměnitelnost způsobů hospodářského využití krajiny	X	-
	5	Kontrast, symetrie, vyvážená asymetrie, gradace, dynamické či statické působení jako výrazný rys krajinné scény	-	X
Harmonie měřítka krajiny	6	Zřetelná harmonie měřítka zástavby bez výrazně měřítkově vybočujících staveb	-	X
	7	Zřetelný soulad měřítka prostoru a měřítka jednotlivých prvků	-	X
	8	Dochované tradiční měřítkové vztahy stop hospodářské činnosti a krajiny	-	X
Harmonie vztahů v krajině	9	Soulad forem osídlení a přírodního prostředí	-	X
	10	Harmonický vztah zástavby a přírodního rámce	-	X
	11	Soulad hospodářské činnosti a přírodního prostředí	-	X
	12	Uplatnění kulturních dominant v krajinné scéně	-	X
	13	Uplatnění míst s kulturním významem	-	X
	14	Působivá skladba prvků krajinné scény	-	X
	15	Výrazně přírodní nebo přírodě blízký charakter scenerie	-	X

Indikátory vizuální charakteristiky MKR 3

MKR 3				
Indikátory přítomných znaků nebo hodnot rysů prostorové skladby (analytická kritéria)			Přítomnost indikátoru	
			ANO	NE
Charakter vymezení prostoru	1	Zřetelné vymezení prostorů terénním horizontem	-	X
	2	Zřetelné vymezení prostorů okraji porostů	-	X
	3	Zřetelné vymezení prostorů cennou zástavbou	-	X
	4	Vymezení prostorů více horizonty	X	-
	5	Charakteristické průhledy a přítomnost míst panoramatického vnímání krajiny	X	-
Rysy prostorové struktury	6	Maloplošná struktura – mozaika drobných ploch a prostorů převažujícím přírodním charakterem	-	X
	7	Maloplošná struktura - mozaika s výraznými prvky rozptýlené zeleně v krajině se zemědělským využitím	-	X
	8	Velkoplošná struktura otevřených ploch a větších porostních celků s harmonickým výrazem	X	-
Konfigurace liniových prvků	9	Zřetelné linie morfologie terénu (horizonty, hrany, hřebnice atd.)	X	-
	10	Zřetelné linie vegetačních prvků (okraje lesních porostů, aleje, doprovodná zeleň atd.)	X	-
	11	Zřetelné linie zástavby	X	-
Konfigurace bodových prvků	12	Přítomnost zřetelných terénních dominant	X	-
	13	Přítomnost zřetelných architektonických dominant	X	-
	14	Neobvyklý tvar nebo druh dominanty	-	X
	15	Přítomnost vedlejších prostorových akcentů	X	-
Indikátory přítomných rysů charakteru a identity (souhrnná kritéria)			Přítomnost indikátoru	
			ANO	NE
Rozlišitelnost	1	Výraznost, neopakovatelnost, zapamatovatelnost scenerie	X	-
	2	Neopakovatelnost krajinných forem	-	X
	3	Výraznost a nezaměnitelnost významu prvků krajiny ve vizuální scéně	-	X
	4	Výraznost či nezaměnitelnost způsobů hospodářského využití krajiny	-	X
	5	Kontrast, symetrie, vyvážená asymetrie, gradace, dynamické či statické působení jako výrazný rys krajinné scény	X	-
Harmonie měřítka krajiny	6	Zřetelná harmonie měřítka zástavby bez výrazně měřítkově vybočujících staveb	-	X
	7	Zřetelný soulad měřítka prostoru a měřítka jednotlivých prvků	-	X
	8	Dochované tradiční měřítkové vztahy stop hospodářské činnosti a krajiny	-	X
Harmonie vztahů v krajině	9	Soulad forem osídlení a přírodního prostředí	-	X
	10	Harmonický vztah zástavby a přírodního rámce	-	X
	11	Soulad hospodářské činnosti a přírodního prostředí	-	X
	12	Uplatnění kulturních dominant v krajinné scéně	-	X
	13	Uplatnění míst s kulturním významem	-	X
	14	Působivá skladba prvků krajinné scény	-	X
	15	Výrazně přírodní nebo přírodě blízký charakter scenerie	X	-

Znaky vizuální charakteristiky a jejich klasifikace**MKR 1**

Krajinná scéna je tvořena částečně zalesněným, k jihozápadu ukloněným svahem vrchu Dobětická výšina (459 m n. m.). Členitý reliéf se široce otevírá do prostoru labského údolí. Ze severu je krajinný prostor uzavřen linií lesního porostu vrcholových partií Dobětické výšiny, částečně narušenou nekompaktní zástavbou rodinných domů. Z východu je prostor uzavřen blízkým horizontem terénní vlny, na který navazuje středně vzdálený horizont tvořený horními partiemi zalesněných svahů labských pískovců. Jižním směrem se uplatňuje horizont tvořený zasněnými svahy labského údolí, resp. Verneřického středohoří. V obou případech jsou horizonty silně narušeny výškovou, panelovou zástavbou (městské části Ústí nad Labem – Neštětice, Střekov). Ze západu je pak krajinný prostor ostře vymezen linií zástavby městské části Dobětice, ve které jednoznačně dominuje Taktěž výšková, panelová zástavba. V průhledech do prostoru labského údolí se uplatňuje rozsáhlá průmyslová zástavba, vázaná na technicky přeměněné koryto Labe (přístav), dopravní koridory a navazující průmyslovou zástavbu. V krajinné mozaice převládají travní porosty, zřetelně narušené pojezdem vozidel (přístup k rozsáhlé zahrádkářské kolonii, tvořící jižní hranici prostoru), doplněné o mimolesní zeleň a urbanizované plochy.

Charakteristickým rysem prostoru je silná vizuální vazba na výškovou zástavbu a zejména pak kontrast přírodního rámce svahů labského údolí a extrémně industrializované labské nivy.

Znaky vizuální charakteristiky MKR 1 a jejich klasifikace

Identifikované znaky vizuální charakteristiky KR MKR 1		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Vizuální expozice do prostoru labského údolí – otevřenost prostoru	XXX	XX	+
2	Dílčí uplatnění přírodní složky krajiny, částečně evokující harmonický výraz (v kontrastu s dominantní výškovou a průmyslovou zástavbou)	X	X	+
3	Dálkové, panoramatické výhledy do prostoru labské nivy	XX	XX	0
4	Vizuální vazba na hmotově a výškově dominující panelovou zástavbu Dobětic	XXX	XXX	-
5	Architektonicky nesourodá zástavba městského typu bydlení	XX	X	-
6	Přítomnost rozsáhlé zahrádkářské kolonie, ohraničující prostor z jihu	XX	X	-
7	Zřetelné narušení travních porostů pojezdem vozidel	X	X	-
Vysvětlivky: DLE PROJEVU: + pozitivní / 0 neutrální / - negativní DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný				

MKR 2

Krajinná scéna je tvořena nivou řeky Labe, ostře vizuálně vymezenou mohutnými údolními svahy s výškovým gradientem 150 – 200 m. Horní hrany svahů zároveň tvářejí blízké až středně vzdálené horizonty. Při průhledech se prakticky ve všech směrech uplatňuje hmotově i výškově dominující průmyslová nebo výšková obytná zástavba. Krajinná matrice je tvořena urbanizovanými plochami a vodní plochou Labe s technicky přeměněným korytem. Uplatnění, resp. význam prvků zvýšené kulturní či historické hodnoty (zámek a kostel v Krásném Březně) v krajinné scéně je zcela setřen výškově i hmotově dominující technicistní zástavbou.

Prakticky jediné esteticky hodnotné scenérie jsou utvářeny v souvislosti s dramaticky gradujícím reliéfem labského zářezu a významnějším uplatněním lesních porostů pravobřežní části údolí (jižní výhledy).

Znaky vizuální charakteristiky MKR 2 a jejich klasifikace

Identifikované znaky vizuální charakteristiky KR MKR 2		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Pohledová uzavřenost prostoru, resp. vymezení prostoru mohutnými svahy	XX	XXX	+
2	Výhledy jižním směrem, ve kterých se uplatňuje zalesněný svah Milešovského středohoří	X	X	+
3	Jednoznačně industriální charakter prostoru	XXX	XXX	-
4	Dominance výškové a hmotově výrazné technicistní zástavby	XXX	XXX	-
Vysvětlivky: DLE PROJEVU: + pozitivní / O neutrální / - negativní DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný				

MKR 3

Krajinná scéna je tvořena z velké části zalesněným, k severovýchodu ukloněnými svahy Verneřického středohoří. Členitý reliéf s výrazným výškovým gradientem vůči labské nivě zakládá pohledovou otevřenost severním směrem, tj. do prostoru labského údolí. Dálkové, panoramatické výhledy jsou významně omezeny vegetačním krytem, tvořeným souvislými lesními porosty na svazích, popř. kompaktní zástavbou městské části Střekov v západní části MKR 3. Výhledová místa jsou tak omezena na spodní hranici lesa a na vrcholové partie hrany labského údolí. Zejména při výhledech z vrcholových partií hrany údolí tak dochází k omezení vizuálního uplatnění industriální zóny v nivní části labského koridoru (MKR 2). Tímto jsou částečně eliminovány negativní aspekty obrazu krajiny spojené s industriální zástavbou a zvyšuje se význam kompozice přírodní složky s výškovou zástavbou vrchních partií levobřežní části labského údolí (tj. prostor ve kterém je vymezeno MKR 1). Vzhledem k tomuto aspektu, dochází k pocitovému zvýšení harmonického výrazu labského zářezu. Přes částečnou eliminaci negativních vlivů industriální zástavby, zůstávají krajinné scenérie severních výhledů zásadně negativně ovlivněny uplatněním výškové, panelové zástavby, která vizuálně dominuje prakticky ve všech výhledech.

Vzhledem k umístění záměru v severním směru je hodnocení vizuálních vazeb MKR 1 v ostatních směrech irelevantní.

Samotný prostor MKR 3 se mimo území městské části Střekov, zahrnující dominantní výškovou zástavbu, vyznačuje značně harmonickým výrazem. Ve velkoplošně strukturované krajině jsou kombinovány lesní porosty a trvalé travní porosty, využívané k sečení či pastvě. Hrany pozemků jsou utvářeny převážně liniemi vzrostlé zeleně, popř. liniemi zástavby vesnických sídelních útvarů.

Znaky vizuální charakteristiky MKR 3 a jejich klasifikace

Identifikované znaky vizuální charakteristiky KR MKR 3		Klasifikace identifikovaných znaků		
		VÝZNAM	CENNOST	PROJEV
1	Dálkové výhledy severním směrem, ve kterých se vizuálně uplatňuje MKR 1	XX	XX	+
2	Poměrně harmonický výraz východní části prostoru v kontextu s okolním využitím krajiny	XX	XX	+
3	Vizuální vazba na hmotově a výškově výraznou panelovou zástavbu, která ohraničuje prostor ze západu (Střekov)	XX	XX	-
Vysvětlivky: DLE PROJEVU: + pozitivní / O neutrální / - negativní DLE VÝZNAMU: XXX zásadní / XX spoluurčující / X doplňující DLE CENNOSTI: XXX jedinečný / XX význačný / X běžný				

9. Vyhodnocení zásahu záměru do charakteristik krajinného rázu

Posuzovaným záměrem je vymezení ploch pro výstavbu rodinných domů a její dopravní napojení mostním tělesem (viz kapitola 5. Popis záměru)

9.1. Vliv záměru na zákonná kritéria KR

9.1.1. Přírodní hodnoty

Míru zásahu záměru do znaků a hodnot přírodní charakteristiky, indikovaných přítomností (či nepřítomností) standardizovaných indikátorů, ukazuje následující tabulka:

Indikátory důležitých znaků nebo hodnot přírodní charakteristiky KR		Přítomnost indikátoru	Vliv záměru	
MKR 1				
1	Přítomnost NPR či NPP (včetně jejího ochranného pásma)	N	0	
2	Přítomnost PR či PP (včetně jejího ochranného pásma)	N	0	
3	Přítomnost velkoplošného ZCHÚ (NP či CHKO)	N	0	
4	Přítomnost přírodního parku dle § 12 ZOPK	N	0	
5	Přítomnost lokalit přírodního a přírodě blízkého charakteru	N	0	
6	Přítomnost specifického terénního reliéfu	N	0	
7	Přítomnost specifických a cenných prvků vegetačního krytu	N	0	
8	Přítomnost prvků nelesní zeleně ve struktuře zeměd. krajiny	A	XX	
MKR 2				
9	Přítomnost NPR či NPP (včetně jejího ochranného pásma)	N	0	
10	Přítomnost PR či PP (včetně jejího ochranného pásma)	N	0	
11	Přítomnost velkoplošného ZCHÚ (NP či CHKO)	A	0	
12	Přítomnost přírodního parku dle § 12	N	0	
13	Přítomnost lokalit přírodního a přírodě blízkého charakteru	N	0	
14	Přítomnost specifického terénního reliéfu	A	0	
15	Přítomnost specifických a cenných prvků vegetačního krytu	N	0	
16	Přítomnost prvků nelesní zeleně ve struktuře zeměd. krajiny	A	0	
MKR 3				
17	Přítomnost NPR či NPP (včetně jejího ochranného pásma)	N	0	
18	Přítomnost PR či PP (včetně jejího ochranného pásma)	N	0	
19	Přítomnost velkoplošného ZCHÚ (NP či CHKO)	A	0	
20	Přítomnost přírodního parku dle § 12	N	0	
21	Přítomnost lokalit přírodního a přírodě blízkého charakteru	A	0	
22	Přítomnost specifického terénního reliéfu	A	0	
23	Přítomnost specifických a cenných prvků vegetačního krytu	N	0	
24	Přítomnost prvků nelesní zeleně ve struktuře zeměd. krajiny	A	0	
Vysvětlivky:				
Přítomnost indikátoru	A je přítomen	N není přítomen		
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní	XX středně silný negativní
			XXX silný negativní	XXXX velmi silný negativní

Přírodní složka krajiny MKR 1, reprezentovaná převážně sečenými travníky je silně ovlivněna rekreačním využitím. Na ploše je zřetelný kontinuální zásah pojezdem automobilů směrem k zahrádkářské kolonii, tvořící jižní hranici lokality záměru. Provedené průzkumy nenaznačují přítomnost druhů, vázaných na pravidelně rozrušovaný travní drn. Realizací záměru v navazujících fázích, tj. výstavbou dojde k významnému zásahu do travních porostů. Nejedná se však o zásah do travních porostů zvýšené přírodní hodnoty (klasifikovaných). Záměr v některých úsecích, zejména v části dopravního napojení mostním tělesem, zasahuje do porostů mimolesní zeleně. Přestože v rámci technických podkladů není specifikován rozsah kácení je zřejmé, že dojde k zásahu do těchto porostů. Zasažené porosty se nevyznačují významnou přírodní hodnotou, což je dáno jak druhovým složením, tak faktem intenzivního využití k rekreačním účelům a okolním vlivům. Zároveň lze předpokládat, že rozsah zásahu nebude představovat významné snížení ekostabilizační funkce porostů vzrostlé zeleně v širším měřítku (MKR 1), a to vzhledem k přítomnosti rozsáhlého lesního komplexu pokrývajícího vrcholové partie Dobětického vrchu (severně

od lokality záměru). Významněji negativně lze však vyhodnotit zásahu do funkce biokoridoru (LBC 157), vymezeného břehovými porosty Dobětického potoka. V případě oplocení pozemků určených pro výstavbu, resp. zastavění jihozápadní části lokality záměru, dojde k přerušení migračního koridoru zvěře severovýchodní směrem, tj. do prostoru lokality záměru. Nejedná se však o zásah významný, vzhledem k možnosti kompenzace migračních tras podél východní hranice lokality záměru. Analogicky s tímto dojde k zásahu v prostoru plánovaného suchého poldru v centrální části jižní hranice MKR 1.

Záměr je fyzicky situován mimo prostor MKR 2 i MKR 3. Vzhledem k vzdálenosti od lokality záměru (min. 1 km) lze jakékoliv přímé negativní vlivy záměru prakticky vyloučit. V návaznosti na rozsah stávající průmyslové výroby a intenzity dopravy v rámci MKR 2, jsou jakékoliv druhotné vlivy emisí, spojené se záměrem (hluk, emise polutantů ...atd.) irelevantní.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria krajinného rázu (§12 ZOPK)	Vliv záměru
Vliv na rysy a hodnoty přírodní charakteristiky	SLABÝ

9.1.2. Kulturní a historická charakteristika

Míru zásahu záměru do znaků a hodnot kulturní a historické charakteristiky, indikovaných přítomností (či nepřítomností) standardizovaných indikátorů ukazuje následující tabulka:

Indikátory důležitých znaků nebo hodnot kulturní a historické charakteristiky KR		Přítomnost indikátoru	Vliv záměru
MKR 1			
1	Přítomnost NKP (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
2	Přítomnost MPR a VPR (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
3	Přítomnost MPZ a VPZ (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
4	Přítomnost KPZ (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
5	Přítomnost lokalit s památkovými objekty a cennou arch.	N	0
6	Přítomnost míst s důležitým kulturním významem	N	0
7	Přítomnost architektonických dominant (kult. dominant)	N	0
8	Zřetelně dochovaná struktura osídlení	N	0
9	Zřetelně dochovaná urbanistická struktura obcí	N	0
10	Specifický charakter a formy staveb	N	0
11	Přítomnost dominantních rysů	N	0
MKR 2			
1	Přítomnost NKP (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
2	Přítomnost MPR a VPR (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
3	Přítomnost MPZ a VPZ (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
4	Přítomnost KPZ (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
5	Přítomnost lokalit s památkovými objekty a cennou arch.	N	0
6	Přítomnost míst s důležitým kulturním významem	N	0
7	Přítomnost architektonických dominant (kult. dominant)	A	0
8	Zřetelně dochovaná struktura osídlení	N	0
9	Zřetelně dochovaná urbanistická struktura obcí	N	0
10	Specifický charakter a formy staveb	N	0
11	Přítomnost dominantních rysů	A	0
MKR 3			
1	Přítomnost NKP (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
2	Přítomnost MPR a VPR (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
3	Přítomnost MPZ a VPZ (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
4	Přítomnost KPZ (vč. navrhovaných a vč. OP)	N	0
5	Přítomnost lokalit s památkovými objekty a cennou arch.	N	0
6	Přítomnost míst s důležitým kulturním významem	N	0
7	Přítomnost architektonických dominant (kult. dominant)	N	0
8	Zřetelně dochovaná struktura osídlení	N	0
9	Zřetelně dochovaná urbanistická struktura obcí	N	0
10	Specifický charakter a formy staveb	N	0
11	Přítomnost dominantních rysů	N	0
Vysvětlivky:			
Přítomnost indikátoru	A je přítomen		N není přítomen
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní
			XX středně silný negativní
			XXX silný negativní
			XXXX velmi silný negativní

Vyjma několika kulturních památek, uvažovaných v hodnocení jako lokální kulturní dominanty, se v PDoKP nenacházejí žádné prvky, nebo jejich soubory se zvýšenou kulturní či historickou hodnotou, které mohou být záměrem ovlivněny. Např. v prostoru městského hřbitova (MKR 3) se nachází kulturní památka - hrobka, nicméně jakékoliv ovlivnění této památky záměrem je vyloučeno. Celkově je běžná zástavba zřetelně nesourodá, městského typu. Zásadním aspektem kulturně-historické složky krajiny je přítomnost výškové panelové zástavby, utvářející dominantní rys kulturní složky krajiny rámci celého PDoKP. Tento je pak v případě MKR 2 zásadně zesílen rozsáhlou průmyslovou, resp. technicistní zástavbou. Vzhledem k absenci kulturně-historicky hodnotných znak a přítomnosti negativně se projevujících dominantních rysů je vliv záměru na kulturně-historické hodnoty prakticky eliminován. Celkový rozsah a charakter navazující zástavby (Ústí nad Labem) významně snižuje negativní vlivy trendu suburbanizace krajiny.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria krajinného rázu (§12 ZOPK)	Vliv záměru
Vliv na rysy a hodnoty kulturní charakteristiky	BEZ Vlivu

9.1.3. ZCHÚ (zvláště chráněná území dle ZOPK)

Záměr fyzicky nezasahuje do žádných zvláště chráněných částí přírody. Chráněné části plochy se v rámci PDoKP vyskytují pouze v případě MKR 2 a MKR 3, a to ve vzdálenosti cca 1,8 km jižním směrem (pravý břeh Labe). Nejbližším chráněným územím je IV. zóna CHKO České středohoří, nacházející se cca 0,9 km severovýchodně.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria krajinného rázu (§12 ZOPK)	Vliv záměru
Vliv na ZCHÚ	BEZ Vlivu

9.1.4. VKP (včetně významných krajinných prvků dle ZOPK)

Vliv na VKP lze vyhodnotit analogicky s vlivy na lokální biokoridor LBK 157, popsanými v bodě 9.1.1. této kapitoly hodnocení.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria krajinného rázu (§12 ZOPK)	Vliv záměru
Vliv na VKP	SLABÝ

9.1.5. Kulturní dominanty

Kulturní dominanty s pozitivním projevem jsou v rámci PDoKP soustředěny v areálu zámku Krásné Březno, ležícím MKR 2, tj. v labské nivě. Jedná se o kostel sv. Floriána, zámek, na které navazují další prvky zámeckého areálu vyhlášené jako kulturní památky. Vzhledem k vzdálenosti od lokality záměru (cca 1,5 km jižním směrem), výškovému gradientu lokalit a přítomnosti hmotově i výškově výraznějších kulturních dominant s negativním projevem (výšková panelová a technicistní zástavba) je ovlivnění těchto dominant záměrem prakticky vyloučeno.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria krajinného rázu (§12 ZOPK)	Vliv záměru
Vliv na kulturní dominanty	BEZ Vlivu

9.1.6. Estetická hodnota, harmonické měřítko a vztahy v krajině

Pozn.

Poskytnutá technická dokumentace, na základě které jsou hodnoceny vlivy záměru, nezahrnuje specifikaci nebo limity jednotlivých objektů, resp. RD (např. výšková hladina zástavby, barevnostní řešení). Dále nezahrnuje případná kompenzační opatření ve formě výsadby zeleně...atd.

MKR 1

Míru zásahu do indikovaných znaků a hodnot estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině, indikovaných přítomností (či nepřítomností) standardizovaných indikátorů, ukazují následující tabulky:

MKR 1		Přítomnost indikátoru	Vliv záměru			
I. Indikátory přítomných znaků nebo hodnot rysů prostorové skladby (analytická kritéria)						
Charakter vymezení prostoru						
1	Zřetelné vymezení prostorů terénním horizontem	A	0			
2	Zřetelné vymezení prostorů okraji porostů	A	0			
3	Zřetelné vymezení prostorů cenou zástavbou	N	0			
4	Vymezení prostorů více horizonty	A	0			
5	Charakteristické průhledy a přítomnost míst panoramatického vnímání krajiny	N	0			
Rysy prostorové struktury						
6	Maloplošná struktura (mozaika drobných ploch a prostorů převažujícím přírodním charakterem)	N	0			
7	Maloplošná struktura (mozaika s výraznými prvky rozptýlené zeleně v zemědělské krajině)	N	0			
8	Velkoplošná struktura otevřených ploch a větších porostních celků s harmonickým výrazem	N	0			
Konfigurace prvků						
9	Zřetelné linie morfologie terénu (horizonty, hrany, hřbetnice atd.)	N	0			
10	Zřetelné linie vegetačních prvků (okraje lesů, aleje, doprovodná zeleň atd.)	N	0			
11	Zřetelné linie zástavby	N	0			
12	Přítomnost zřetelných terénních dominant	N	0			
13	Přítomnost zřetelných architektonických dominant	N	0			
14	Neobvyklý tvar nebo druh dominanty	N	0			
15	Přítomnost vedlejších prostorových akcentů	A	0			
II. Indikátory přítomných rysů charakteru a identity (souhrnná kritéria)		Přítomnost indikátoru	Vliv záměru			
Rozlišitelnost						
16	Výraznost, neopakovatelnost, zapamatovatelnost scenerie	N	0			
17	Neopakovatelnost krajinných forem	N	0			
18	Výraznost a nezaměnitelnost významu prvků krajiny ve vizuální scéně	N	0			
19	Výraznost či nezaměnitelnost způsobů hospodářského využití krajiny	N	0			
20	Kontrast, symetrie, vyvážená asymetrie, gradace, dynamické či statické působení jako výrazný rys krajinné scény	N	0			
Harmonie měřítka krajiny						
21	Zřetelná harmonie měřítka zástavby bez výrazně měřítkově vybočujících staveb	N	0			
22	Zřetelný soulad měřítka prostoru a měřítka jednotlivých prvků	N	0			
23	Dochované tradiční měřítkové vztahy stop hospodářské činnosti a krajiny	N	0			
Konfigurace prvků						
24	Soulad forem osídlení a přírodního prostředí	N	0			
25	Harmonický vztah zástavby a přírodního rámce	N	0			
26	Soulad hospodářské činnosti a přírodního prostředí	N	0			
27	Uplatnění kulturních dominant v krajinné scéně	N	0			
28	Uplatnění míst s kulturním významem	A	0			
29	Působivá skladba prvků krajinné scény	N	0			
30	Výrazné přírodní nebo přírodě blízký charakter scenerie	N	0			
Vysvětlivky:						
Přítomnost indikátoru	A je přítomen	N není přítomen				
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní	XX středně silný negativní	XXX silný negativní	XXXX velmi silný negativní

Dle analýzy přítomnosti standardizovaných indikátorů estetických znaků a hodnot krajiny vyplývá, že se MKR 1 nevyznačuje zvýšenou krajinařsko-estetickou hodnotou.

Potenciálně hodnotné, přírodě blízké krajinné scenérie s uplatněním lesního porostu vrcholových partií Dobětického vrchu, resp. jejich kompozice s travními porosty evokujícími lesostepní formace, jsou vizuálně kontaminovány linií stávající zástavby podél ulice Šrámkova a dále využitím louky k dopravě (vyježděné koleje). Další zásadní narušení estetických hodnot, potenciálně vznikajících v rámci panoramatických výhledů do prostoru labského údolí (Porta Bohemica) představuje vizuální dominance rozsáhlé, hmotově výrazné průmyslové zástavby v nivní části údolí (Krásné Březno) a výškové zástavby ústeckých čtvrtí (Střekov). Zejména panelová zástavba Dobětic pocitově ovládá celý řešený krajinný prostor (MKR 1). Narušení výškovou zástavbou je pak zřetelně identifikovatelné i při dálkových výhledech východním až jihovýchodním směrem (sídlíště „Pod Vyhlídkou“). Dominance industriální a výškové zástavby labského údolí je v horizontální i vertikální ose krajiny natolik výrazná, že zásadně potlačuje jinak harmonický výraz vrcholových partií a náhorních plošin Verneřického středohoří (při jižních výhledech). Tyto jsou pak dále narušeny přítomností rozsáhlé zahrádkářské kolonie, tvořící jižní hranici území. Vzhledem k výše uvedeným aspektům, resp. rozsahu stávajícího narušení potenciálních estetických hodnot krajinného prostoru, nedojde realizací záměru v části zastavění řešeného území rodinnými domy k negativnímu zásahu.

Samostatným aspektem je řešení dopravního napojení v části přemostění koridoru Dobětického potoka. Přestože se jedná o stavbu nad úrovní stávajícího terénu, resp. nad úrovní terénního zářezu toku, z dostupných technických podkladů vyplývá, že samotný objekt mostního tělesa nepřevyší výškovou hladinu zástavby Šrámkovi ulice a břehového porostu Dobětického potoka. V návaznosti na tento fakt nedojde ke zvýšení vizuální expozice záměru v kontextu se stávající zástavbou. Většina hmoty mostního tělesa (vyjma osvětlení) by měla zůstat minimálně fragmentována vizuální bariérou tvořenou vzrostlými stromy břehového porostu Dobětického potoka, popř. novou zástavbou rodinných domů. Přestože osvětlení mostního tělesa není v rámci technické dokumentace blíže specifikováno (výška, barva ... atd.), lze výše uvedené závěry částečně aplikovat i na navržené osvětlení mostního tělesa. Je pravděpodobné, že mimo dobu svícení budou z většiny výhledových míst v rámci MKR 1 osvětlovací prvky vizuálně „pohlčeny“ pohledovým pozadím (zástavba, popř. porosty) a jejich rozlišitelnost bude nízká. Pohledová rozlišitelnost pak může být významně zvýšena při aktivaci osvětlení, nicméně za předpokladu aktivace v nočních hodinách dojde do značné míry k „pohlčení“ světelným smogem generovaným okolní zástavbou.

Porovnáním struktury a charakteristik jednotlivých ploch, liniových a bodových prvků v krajinné matici s charakteristikou záměru, vyplývá, že se jedná o stavbu nenarušující stávající měřítkové uspořádání ploch a prvků v krajinné scéně, a to jak v horizontální, tak vertikální ose.

Primární harmonické vztahy v krajině, které jsou definovány jako soulad činností člověka a přírodního prostředí s absencí rušivých jevů, dlouhodobou udržitelností využívání krajiny a harmonický soulad jednotlivých prvků krajinné scény, jsou v rámci MKR 1 potlačeny stávající, rozsáhlou zástavbou a intenzivním rekreačním využitím (pojezdy automobilů). Z tohoto hlediska lze krajinu v rámci MKR 1 označit za plně kulturní. Vzhledem k současnému stavu krajiny je vliv záměru posouzen jako slabý.

MKR 2

Míru zásahu do indikovaných znaků a hodnot estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině, indikovaných přítomností (či nepřítomností) standardizovaných indikátorů, ukazují následující tabulky:

MKR 2			
I. Indikátory přítomných znaků nebo hodnot rysů prostorové skladby (analytická kritéria)		Přítomnost indikátoru	Vliv záměru
Charakter vymezení prostoru			
1	Zřetelné vymezení prostorů terénním horizontem	A	0
2	Zřetelné vymezení prostorů okraji porostů	A	0
3	Zřetelné vymezení prostorů cenou zástavbou	N	0
4	Vymezení prostorů více horizonty	A	0
5	Charakteristické průhledy a přítomnost míst panoramatického vnímání krajiny	A	X
Rysy prostorové struktury			
6	Maloplošná struktura (mozaika drobných ploch a prostorů převažujícím přírodním charakterem)	N	0
7	Maloplošná struktura (mozaika s výraznými prvky rozptýlené zeleně v zemědělské krajině)	N	0
8	Velkoplošná struktura otevřených ploch a větších porostních celků s harmonickým výrazem	A	0

Konfigurace prvků			
9	Zřetelné linie morfologie terénu (horizonty, hrany, hřbetnice atd.)	A	0
10	Zřetelné linie vegetačních prvků (okraje lesů, aleje, doprovodná zeleň atd.)	A	0
11	Zřetelné linie zástavby	N	0
12	Přítomnost zřetelných terénních dominant	N	0
13	Přítomnost zřetelných architektonických dominant	N	0
14	Neobvyklý tvar nebo druh dominanty	N	0
15	Přítomnost vedlejších prostorových akcentů	A	X
II. Indikátory přítomných rysů charakteru a identity (souhrnná kritéria)		Přítomnost indikátoru	Vliv záměru
Rozlišitelnost			
16	Výraznost, neopakovatelnost, zapamatovatelnost scenerie	N	0
17	Neopakovatelnost krajinných forem	N	0
18	Výraznost a nezaměnitelnost významu prvků krajiny ve vizuální scéně	X	0
19	Výraznost či nezaměnitelnost způsobů hospodářského využití krajiny	N	0
20	Kontrast, symetrie, vyvážená asymetrie, gradace, dynamické či statické působení jako výrazný rys krajinné scény	X	0
Harmonie měřítka krajiny			
21	Zřetelná harmonie měřítka zástavby bez výrazně měřítkově vybočujících staveb	N	0
22	Zřetelný soulad měřítka prostoru a měřítka jednotlivých prvků	A	X
23	Dochované tradiční měřítkové vztahy stop hospodářské činnosti a krajiny	A	0
Konfigurace prvků			
24	Soulad forem osídlení a přírodního prostředí	A	0
25	Harmonický vztah zástavby a přírodního rámce	A	0
26	Soulad hospodářské činnosti a přírodního prostředí	N	0
27	Uplatnění kulturních dominant v krajinné scéně	N	0
28	Uplatnění míst s kulturním významem	A	0
29	Působivá skladba prvků krajinné scény	A	0
30	Výrazně přírodní nebo přírodě blízký charakter scenerie	A	0
Vysvětlivky:			
Přítomnost indikátoru	A je přítomen		N není přítomen
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní XX středně silný negativní XXX silný negativní XXXX velmi silný negativní

Z analýzy přítomnosti standardizovaných indikátorů estetických znaků a hodnot krajiny vyplývá, že se MKR 2 nevyznačuje zvýšenou krajinářsko-estetickou hodnotou.

Realizací záměru dojde k zahuštění zástavby, navazující na stávající zástavbu městské části Dobětice a tím i zvýšení pohledové kontaminace prostoru Dobětického vrchu. Vzhledem k přítomnosti vizuálních bariér, tvořených terénem a vegetačním krytem je vliv, resp. vizuální expozice současné zástavby rodinných domů významně snížena. Naopak je zvýšena vizuální expozice objektů zahrádkářské kolonie, nacházející se pod terénní hranu, tvořící jižní hranici lokality záměru. Vzhledem k tvaru reliéfu v lokalitě záměru lze předpokládat, že stávající vizuální bariéry pohltnou významnou část záměru (tento závěr je však závislý na konečném technickém a architektonickém řešení jednotlivých objektů v rámci navržené zástavby). Taktéž lze předpokládat, že výška objektů nepřesáhne výškovou hladinu staveb stojících severně od ulice Šrámkova. Všechny tyto aspekty snižují výslednou míru zásahu záměru na přijatelnou úroveň. Vzhledem k přítomnosti pohledově exponovanější a hmotově dominantnější stávající zástavby, nepředstavuje záměr nový aspekt severních výhledů z prostoru MKR 2, přičemž jeho výsledný vliv bude spolupůsobící (tj. bude představovat zvýšení míry stávajících negativních vlivů).

V návaznosti na údaje v technické dokumentaci je předpokládáno, že viditelnost, resp. pohledová rozlišitelnost mostního tělesa bude kompenzována stávajícím porostem údolí Dobětického potoka, který bude tvořit minimálně částečnou vizuální bariéru. Technická specifikace osvětlení není v době zpracování k dispozici.

Porovnáním struktury a charakteristik jednotlivých ploch, liniových a bodových prvků v krajinné matici PDoKP s charakteristikou záměru, vyplývá, že se nejedná o stavbu narušující stávající měřítkové uspořádání ploch a prvků. Krajinná matrice PDoKP (MKR 1 – 3) je strukturovaná velkými plochami porostů, travních porostů a urbanizovaných ploch, vázanými na dominantní linii – krajinnou osu, tvořenou tokem řeky Labe.

Vzhledem k výškovému gradientu terénu a zejména pak přítomnosti velkého množství výškových staveb je vliv záměru eliminován i ve vertikální ose krajiny.

Potenciální negativní vlivy do harmonie vztahů v krajině jsou eliminovány jak vzdáleností záměru, tak jejich absencí v rámci MKR 2.

MKR 3

Míru zásahu do indikovaných znaků a hodnot estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině, indikovaných přítomností (či nepřítomností) standardizovaných indikátorů, ukazují následující tabulky:

MKR 3						
I. Indikátory přítomných znaků nebo hodnot rysů prostorové skladby (analytická kritéria)			Přítomnost indikátoru	Vliv záměru		
Charakter vymezení prostoru						
1	Zřetelné vymezení prostorů terénním horizontem		A	0		
2	Zřetelné vymezení prostorů okraji porostů		A	0		
3	Zřetelné vymezení prostorů cenou zástavbou		N	0		
4	Vymezení prostorů více horizonty		A	0		
5	Charakteristické průhledy a přítomnost míst panoramatického vnímání krajiny		A	X		
Rysy prostorové struktury						
6	Maloplošná struktura (mozaika drobných ploch a prostorů převažujícím přírodním charakterem)		N	0		
7	Maloplošná struktura (mozaika s výraznými prvky rozptýlené zeleně v zemědělské krajině)		N	0		
8	Velkoplošná struktura otevřených ploch a větších porostních celků s harmonickým výrazem		A	0		
Konfigurace prvků						
9	Zřetelné linie morfologie terénu (horizonty, hrany, hřbetnice atd.)		A	0		
10	Zřetelné linie vegetačních prvků (okraje lesů, aleje, doprovodná zeleně atd.)		A	0		
11	Zřetelné linie zástavby		N	0		
12	Přítomnost zřetelných terénních dominant		N	0		
13	Přítomnost zřetelných architektonických dominant		N	0		
14	Neobvyklý tvar nebo druh dominanty		N	0		
15	Přítomnost vedlejších prostorových akcentů		A	0		
II. Indikátory přítomných rysů charakteru a identity (souhrnná kritéria)			Přítomnost indikátoru	Vliv záměru		
Rozlišitelnost						
16	Výraznost, neopakovatelnost, zapamatovatelnost scenerie		N	0		
17	Neopakovatelnost krajinných forem		N	0		
18	Výraznost a nezaměnitelnost významu prvků krajiny ve vizuální scéně		N	0		
19	Výraznost či nezaměnitelnost způsobů hospodářského využití krajiny		N	0		
20	Kontrast, symetrie, vyvážená asymetrie, gradace, dynamické či statické působení jako výrazný rys krajinné scény		N	0		
Harmonie měřítka krajiny						
21	Zřetelná harmonie měřítka zástavby bez výrazně měřítkově vybočujících staveb		N	0		
22	Zřetelný soulad měřítka prostoru a měřítka jednotlivých prvků		A	0		
23	Dochované tradiční měřítkové vztahy stop hospodářské činnosti a krajiny		N	0		
Konfigurace prvků						
24	Soulad forem osídlení a přírodního prostředí		N	0		
25	Harmonický vztah zástavby a přírodního rámce		N	0		
26	Soulad hospodářské činnosti a přírodního prostředí		N	0		
27	Uplatnění kulturních dominant v krajinné scéně		N	0		
28	Uplatnění míst s kulturním významem		N	0		
29	Působivá skladba prvků krajinné scény		N	0		
30	Výrazně přírodní nebo přírodě blízký charakter scenerie		N	0		
Vysvětlivky:						
Přítomnost indikátoru	A je přítomen		N není přítomen			
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní	XX středně silný negativní	XXX silný negativní	XXXX velmi silný negativní

Z analýzy přítomnosti standardizovaných indikátorů estetických znaků a hodnot krajiny vyplývá, že se MKR 3 vyznačuje zvýšenou krajinářsko-estetickou hodnotou.

Analogicky s vlivy stanovenými v rámci MKR 2, představuje záměr zesílení urbanizace úpatí Dobětického vrchu a související snížení významu přírodní složky. Zejména při severních výhledech z středních a vyšších

poloh svahů labského údolí se snižuje výškový gradient vůči lokalitě záměru, čímž se zároveň snižuje uplatnění vizuálních bariér tvořených terénem a vegetačním krytem. Se vzrůstající polohou výhledových míst se tedy zvyšuje vizuální expozice záměru, resp. lokality záměru a dochází ke zvýšení míry negativního vlivu záměru. Zhruba od středních poloh pravobřežních svahů labského údolí je již jednoznačně rozlišitelná enkláva travních porostů (lokalita záměru), fragmentující zástavbu ohraničující lokalitu záměru z jihu, západu i severu. Zastavěním celé uvažované plochy (lokality záměru) dojde ke scelení plochy a zvýšení jejího významu v krajinné scéně. Celkový negativní vliv záměru je ovšem kompenzován přítomností hmotově i výškově dominantní panelové zástavby Dobětic. Míra negativního uplatnění této zástavby pak dále akcentována výškovou zástavbou v ostatních částech Ústí nad Labem (např. sídliště „Pod Vyhlídkou“, Střekov). V případě výhledů z nižších poloh se opět významně uplatňuje průmyslová zástavba podél toku Labe.

Porovnáním struktury a charakteristik jednotlivých ploch, liniových a bodových prvků v krajinné matici PDoKP s charakteristikou záměru, vyplývá, že se nejedná o stavbu narušující stávající měřítkové uspořádání ploch a prvků. Krajinná matrice PDoKP (MKR 1 – 3) je strukturovaná velkými plochami porostů, travních porostů a urbanizovaných ploch, vázanými na dominantní linii – krajinnou osu, tvořenou tokem řeky Labe. Záměr nepředstavuje zásah do měřítkových vztahů PDoKP.

Potenciální negativní vlivy do harmonie vztahů v krajině jsou eliminovány jak vzdáleností záměru, tak jejich absencí v rámci MKR 2.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria krajinného rázu (§12 ZOPK)	Vliv záměru
Vliv na estetické hodnoty	SLABÝ
Vliv na harmonické měřítko krajiny	BEZ Vlivu
Vliv na harmonické vztahy v krajině	SLABÝ

9.2. Vliv záměru na identifikované a klasifikované znaky a hodnoty KR

Význam jednotlivých znaků v krajinném rázu a vliv navrhovaného záměru ukazuje následující tabulka (znaky a hodnoty jednotlivých charakteristik KR byly identifikovány a klasifikovány v předchozích kapitolách):

MKR 1						
Identifikované konkrétní znaky a hodnoty KR (§ 12 ZOPK)			Klasifikace identifikovaných znaků			
			Význam	Cennost	Projev	Vliv záměru
Znaky přírodní charakteristiky vč. přírodních hodnot, VKP a ZCHÚ						
1	Mimolesní rozptýlená zeleň (remízy, skupiny stromů, solitérní dřeviny)	X	X	+	X	
2	Dominantní vegetační kryt tvořený trvalých travních porostů	XXX	X	+	XXX	
3	Přítomnost vodní plochy	X	X	+	X	
4	Navazující lesní porosty vázané na nepřístupný terén (svahy)	XX	XX	+	0	
5	Specifický svažité reliéf	XX	X	+	X	
Znaky kult. a historické charakteristiky vč. kulturních dominant						
6	Silné rekreační využití příměstského prostoru (rozsáhlá zahrádkářská kolonie a související doprava – přejezdy)	XXX	XX	-	0	
7	Architektonicky nesourodá zástavba městského typu	XX	X	-	0	
8	Výšková panelová zástavba Dobětice	XXX	XX	-	0	
Znaky vizuální charakteristiky, estetických hodnot a vztahů v krajině						
9	Vizuální expozice do prostoru labského údolí – otevřenost prostoru	XXX	XX	+	X	
10	Dílčí uplatnění přírodní složky krajiny, částečně evokující harmonický výraz (v kontrastu s dominantní výškovou a průmyslovou zástavbou)	X	X	+	X	
11	Dálkové, panoramatické výhledy do prostoru labské nivy	XX	XX	0	X	
12	Vizuální vazba na hmotově a výškově dominující panelovou zástavbu Dobětice	XXX	XXX	-	0	
13	Přítomnost rozsáhlé zahrádkářské kolonie, ohraničující prostor z jihu	XX	X	-	0	
14	Zřetelné narušení travních porostů pojezdem vozidel	X	X	-	0	
Vysvětlivky:						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE PROJEVU : + pozitivní 0 neutrální - negativní						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE VÝZNAMU : XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE CENNOSTI : XXX jedinečný XX význačný X běžný						
Přítomnost indikátoru	A je přítomen		N není přítomen			
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní	XX středně silný negativní	XXX silný negativní	XXXX velmi silný negativní

- ad. 1. Realizací záměru dojde k likvidaci ploch trvalých travních v rozsahu přibližně 8 ha. V rámci vymezeného MKR se jedná o likvidaci přibližně 28 % ploch s obdobným vegetačním krytem a zvýšení podílu urbanizovaných ploch o přibližně 60 %. Celková míra zásahu je snížena současným intenzivním využitím pro dopravu k přilehlé zahrádkářské kolonii. Tento aspekt je sice faktický, nicméně vychází z činností, které nejsou v souladu s dovoleným využitím pozemků a lze je pravděpodobně eliminovat zákonnými postupy.
- ad. 2. Realizací záměru (ve fázi výstavby) dojde k zásahu do převážně náletových klasifikovaných porostů křovin a břehových porostů. V kontextu s celkovým rozsah vegetačního krytu tvořeným dřevinami se nejedná o zásah významný, neboť představuje likvidaci přibližně 8 % takto specifikovaných ploch.
- ad. 5. V rámci technické dokumentace nejsou blíže specifikovány terénní úpravy, vzhledem k tvaru reliéfu, resp. svažitosti území, lze předpokládat zásah do reliéfu, minimálně částečně měnící jeho stávající charakter.
- ad. 9., 11. Realizací záměru ve fázi výstavby dojde k dílčímu omezení výhledů jižním směrem a narušení vizuálního propojení s nivní částí labského údolí. Význam tohoto zásahu je do značné míry eliminován industriálním charakterem nivní části, který z hlediska estetických vztahů působí jako faktor s negativním projevem.
- ad. 10. Realizací záměru dojde k významnému rozšíření urbanizovaných ploch a s tím souvisejícímu snížení významu přírodní složky. Míra zásahu je částečně snížena urbanizací okolních ploch (zahrádkářská kolonie, zástavba ulice Šrámkova) a stávajícím využitím lokality záměru k dopravě.

Z hlediska zásahu do reprezentativních znaků krajinného rázu MKR 1 je souhrnný vliv záměru posouzen jako SLABÝ AŽ STŘEDNĚ SILNÝ.

MKR 2						
Identifikované konkrétní znaky a hodnoty KR (§ 12 ZOPK)			Klasifikace identifikovaných znaků			
			Význam	Cennost	Projev	Vliv záměru
Znaky přírodní charakteristiky vč. přírodních hodnot, VKP a ZCHÚ						
1	Specifický reliéf údolní nivy	XXX	XX	+	0	
2	Krajinná dominanta toku Labe s technicky upraveným korytem	XXX	XXX	0	0	
3	Extrémní negativní ovlivnění přírodní složky průmyslovou činností a intenzivní dopravou	XXX	XXX	-	0	
4	Dominance urbanizovaných ploch	XXX	XXX	-	0	
Znaky kult. a historické charakteristiky vč. kulturních dominant						
5	Přítomnost kulturních dominant (zámek Krásné Březno, kostel sv. Floriána)	X	XX	+	0	
6	Extrémně silně technicky upravené koryto Labe	XXX	XXX	-	0	
7	Rozsáhlá průmyslová zástavba	XXX	XXX	-	0	
8	Výšková panelová zástavba	XX	XX	-	0	
Znaky vizuální charakteristiky, estetických hodnot a vztahů v krajině						
9	Pohledová uzavřenost prostoru, resp. vymezení prostoru mohutnými svahy	XX	XXX	+	0	
10	Výhledy jižním směrem, ve kterých se uplatňuje zalesněný svah Milešovského středohoří	X	X	+	X	
11	Jednoznačně industriální charakter prostoru	XXX	XXX	-	0	
12	Dominance výškové a hmotově výrazné technicistní zástavby	XXX	XXX	-	0	
Vysvětlivky:						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE PROJEVU : + pozitivní 0 neutrální - negativní						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE VÝZNAMU : XXX zásadní XX spouštějící X doplňující						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE CENNOSTI : XXX jedinečný XX význačný X běžný						
Přítomnost indikátoru	A je přítomen		N není přítomen			
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní	XX středně silný negativní	XXX silný negativní	XXXX velmi silný negativní

ad. 10 Ve výhledech severním směrem, zejména z pravobřežních partií MKR 2 dojde k vizuálnímu zahuštění zástavby labského údolí. Míra negativního vlivu, spočívajícího ve snížení významu přírodní složky krajiny a vizuální kontaminaci prostoru Dobětického vrchu je snížena přítomností vizuálními bariérami, snižující vizuální expozici záměru a dále dominancí výškové zástavby městské části Dobětice. V minimální míře může dojít k zásahu do horizontu při pohledech z levobřežní části předmětného krajinného prostoru.

Z hlediska zásahu do reprezentativních znaků krajinného rázu MKR 2 je souhrnný vliv záměru posouzen jako ŽÁDNÝ.

MKR 3						
Identifikované konkrétní znaky a hodnoty KR (§ 12 ZOPK)			Klasifikace identifikovaných znaků			
			Význam	Cennost	Projev	Vliv záměru
Znaky přírodní charakteristiky vč. přírodních hodnot, VKP a ZCHÚ						
1	Rozsáhlé lesní porosty vázané na severně orientované svahy	XXX	XX	+	0	
2	Specifický reliéf hluboce zařezaného údolí	XXX	XX	+	0	
3	Silně urbanizované území (Střekov)	XX	XX	-	0	
Znaky kult. a historické charakteristiky vč. kulturních dominant						
7	Výšková zástavba městské části Střekov	XX	XX	-	0	
8	Architektonicky nesourodá zástavba městského typu, zasahující do středních partií svahů Českého středohoří	X	X	0	0	
Znaky vizuální charakteristiky, estetických hodnot a vztahů v krajině						
11	Dálkové výhledy severním směrem, ve kterých se vizuálně uplatňuje MKR 1	XX	XX	+	XX	
12	Poměrně harmonický výraz východní částí prostoru v kontextu s okolním využitím krajiny	XX	XX	+	X	
13	Vizuální vazba na hmotově a výškově výraznou panelovou zástavbu, která ohraničuje prostor ze západu (Střekov)	XX	XX	-	0	
Vysvětlivky:						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE PROJEVU : + pozitivní 0 neutrální - negativní						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE VÝZNAMU : XXX zásadní XX spouštějící X doplňující						
Klasifikace identifikovaných znaků DLE CENNOSTI : XXX jedinečný XX význačný X běžný						
Přítomnost indikátoru	A je přítomen		N není přítomen			
Míra zásahu	+ pozitivní	0 žádný	X slabý negativní	XX středně silný negativní	XXX silný negativní	XXXX velmi silný negativní

ad. 11., 12. Záměru představuje zvýšení významu urbanizovaných ploch v rámci krajinné kompozice levobřežní části údolí Labe. Jeho realizací dojde ke scelení linií zástavby navazující na kompaktní zástavbu Dobětic směrem k přírodě blízké (v rámci dálkových pohledů s nízkou rozlišitelností) enklávě Dobětického vrchu, které jsou nyní fragmentovány plochou travních porostů. Při pohledech z výše položených partií MKR 3 bude význam záměru dále akcentován zvýšením kumulované plochy (hmoty), které zakládá svažitý reliéf lokality záměru (pravděpodobně budou rozlišitelné jednotlivé řady objektů – RD kopírující reliéf). Tímto bude, na rozdíl o ostatních MKR, zvýšen podíl urbanizovaných ploch v rámci krajinné scény. Celková míra vizuálního uplatnění záměru je omezena hranicí MKR 3, kdy terénní průzkum prokázal, že pohledová rozlišitelnost záměru nepřesáhne obecně uvažovanou hranici 3 km. A je dále snížena zásadní dominancí výškově a hmotově výrazné zástavby Dobětic. Vliv záměru v celkovém obrazu krajiny lze stanovit jako středně silný, ale pouze spoluurčující. Záměr nezasáhne do pohledového horizontu.

Z hlediska zásahu do reprezentativních znaků krajinného rázu MKR 3 je souhrnný vliv záměru posouzen jako SLABÝ AŽ STŘEDNĚ SILNÝ.

Komentář

Výsledky vyhodnocení vlivu záměru na identifikované a klasifikované znaky a hodnoty krajinného rázu převážně korespondují s výsledky vyhodnocení vlivu záměru na zákonná kritéria krajinného rázu. Zvýšená míra negativního ovlivnění vychází z konkretizace uplatnění a významu jednotlivých aspektů krajiny. Význam pro výsledné vyhodnocení vlivu záměru je částečně snižován určitou mírou subjektivitu při identifikaci jednotlivých znaků KR (na rozdíl od pevně daných zákonných kritérií), nicméně jejich vyhodnocení dokresluje celkový vliv záměru v krajině.

10. Závěr

Na základě výše uvedeného posouzení je možno konstatovat, že hodnocený záměr „Ústí nad Labem, Dobětice, Slunečná pláň - technická a dopravní infrastruktura - výstavba rodinných domů“ z hlediska kritérií stanovených § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, bude představovat slabý zásah do podstatných charakteristik a hodnot krajinného rázu.

Realizací záměru nedojde k významnému narušení nebo změně krajinného rázu.

Z pohledu dlouhodobé únosnosti a trvalé udržitelnosti krajiny je záměr akceptovatelný.

Zpracovatel: Ing. Michal Kopřiva

- odborná činnost v oblasti ochrany přírody a trvale udržitelného rozvoje

V Litoměřicích dne: 1.3.2023

11. Přílohy

Fotodokumentace

Pohled na lokalitu záměru ve směru od Erbenovy vyhlídky. Na pozadí výšková zástavba (směr Neštětice).

Severní hranici lokality tvoří stávající zástavba (ul. Šrámkova), na kterou navazuje lesní porost Dobětického vrchu.

Při výhledech jižním směrem se uplatňuje harmonická krajiny Verneřického středohoří. Dálkové výhledy jsou narušeny stávající výškovou zástavbou.

Zapojený porost dřevin v místě přemostění Dobětického potoka.

Architektonicky nesourodá zástavba městského typu přímo navazuje na lokalitu záměru.

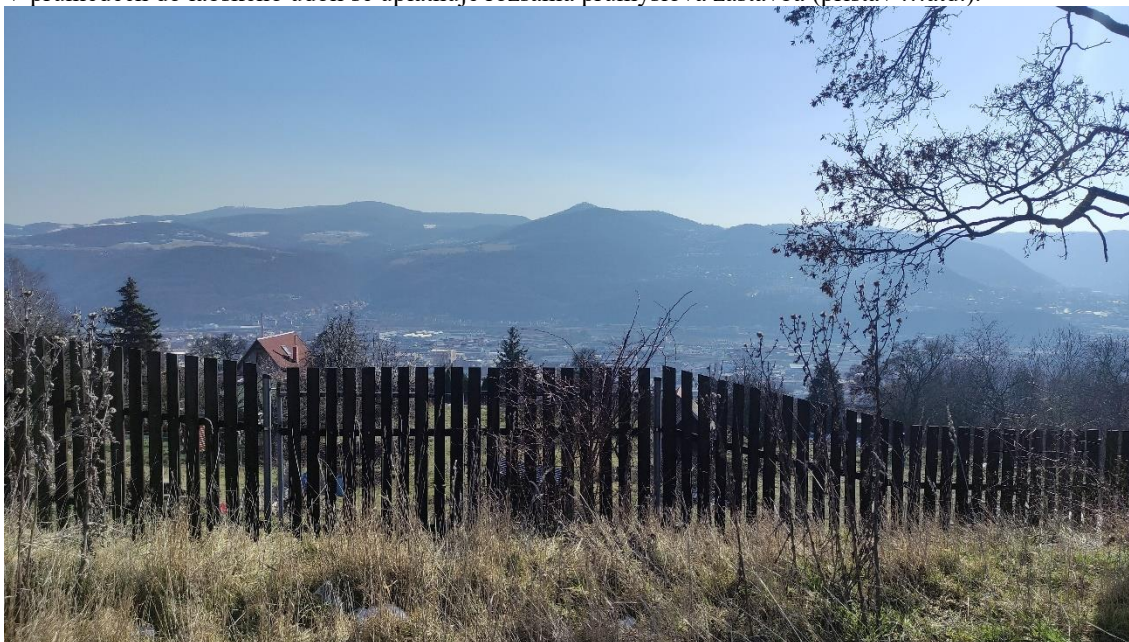
Při jižní hranici lokality záměru se nachází zahrádkářská kolonie.

Travní porosty jsou rozježděny automobily.

V průhledech do labského údolí se uplatňuje rozsáhlá průmyslová zástavba (přístav ...atd.).

Z východu je lokalita záměru vizuálně izolována terénním hřbetem.

Narušení horizontu výškovou panelovou zástavbou Dobětic při pohledech západním směrem (navazuje Erbenova vyhlídka). Zřetelné pojezdy v celé ploše travních porostů.

Průhled do prostoru labského údolí – sídelní aglomerace Ústí nad Labem.

Pohled na lokalitu záměru z labské nivy – výškový gradient zakládá uplatnění vizuálních bariér tvořených terénem a vegetačním krytem. Viditelná linie zástavby Šrámkovy ulice.

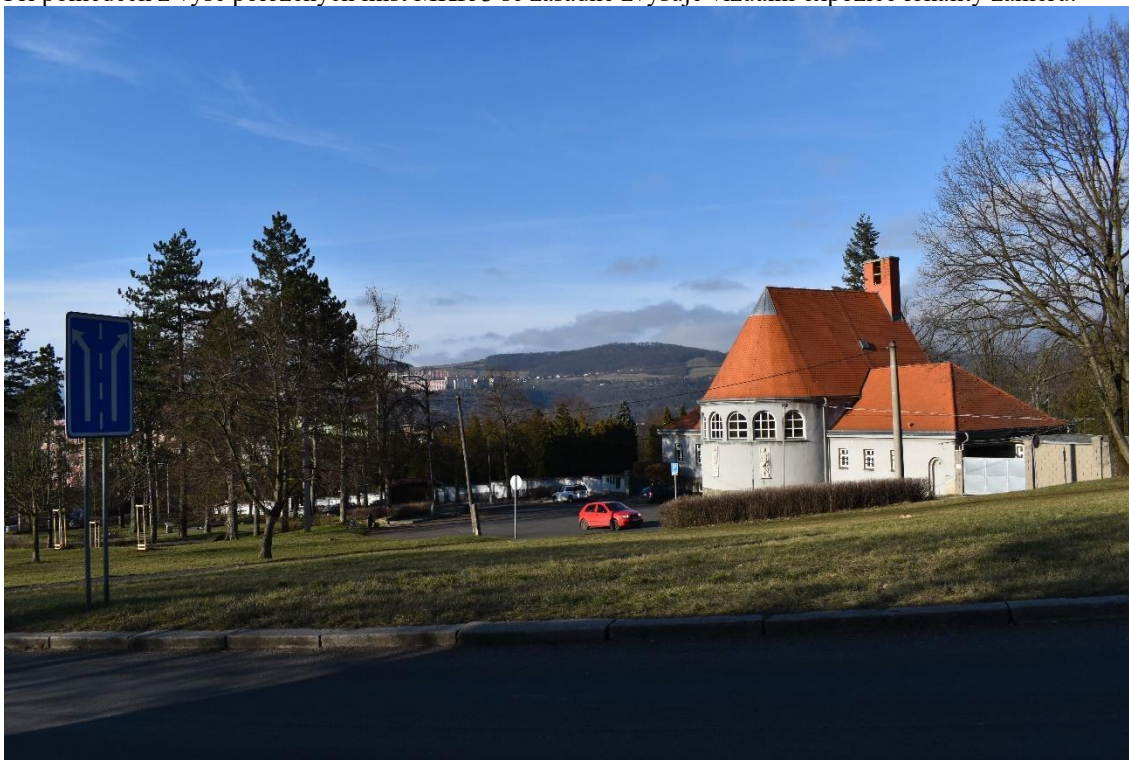
Východní hranice viditelnosti záměru v nivě Labe u obce Svádov (MKR 2).

Pohled na lokalitu záměru z pravého břehu Labe.

Při pohledech z výše položených míst MKR 3 se zásadně zvyšuje vizuální expozice lokality záměru.

Při severních výhledech z náhorních poloh Verneřického středohoří je viditelná již prakticky celá plocha lokality záměru, zároveň se ovšem záměr dostává na hranici rozlišitelnosti běžným okem.

